

SFC2021 Programme supported from the ERDF (Investment for jobs and growth goal), ESF+, the Cohesion Fund, the JTF and the EMFAF - Article 21(3)

CCI	2021EL16FFPR011
Title in English	Dytiki Makedonia
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	EL - Δυτική Μακεδονία
Έκδοση	1.0
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	
Επιλέξιμο έως	
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το πρόγραμμα	EL53 - Δυτική Μακεδονία EL531 - Γρεβενά, Κοζάνη EL532 - Καστοριά EL533 - Φλώρινα
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+
Πρόγραμμα	☐ under Investment for jobs and growth goal for the outermost regions only

Πίνακας περιεχομένων

1. Programme strategy: main challenges and policy responses.....	13
Πίνακας 1.....	24
2. Priorities.....	51
2.1. Priorities other than technical assistance.....	51
2.1.1. Priority: 1. Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας.....	51
2.1.1.1. Specific objective: RSO1.1. Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies (ETΠΑ).....	51
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds.....	51
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:.....	51
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:.....	52
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation.....	53
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR.....	53
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR.....	53
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	54
2.1.1.1.2. Indicators.....	54
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	54
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	54
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention.....	55
Table 4: Dimension 1 - intervention field.....	55
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	55
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus.....	55
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	56
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension.....	56
2.1.1.1. Specific objective: RSO1.2. Reaping the benefits of digitisation for citizens, companies, research organisations and public authorities (ETΠΑ).....	57
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds.....	57
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:.....	57
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:.....	58
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation.....	59
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR.....	59
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR.....	59
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	59
2.1.1.1.2. Indicators.....	59
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	60
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	60
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention.....	60
Table 4: Dimension 1 - intervention field.....	61
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	61
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus.....	61
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	61
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension.....	61
2.1.1.1. Specific objective: RSO1.3. Enhancing sustainable growth and competitiveness of SMEs and job creation in SMEs, including by productive investments (ETΠΑ).....	63
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds.....	63
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:.....	63
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:.....	64

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	65
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	65
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	65
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	66
2.1.1.1.2. Indicators	66
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	66
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	66
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	67
Table 4: Dimension 1 - intervention field	67
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	67
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	67
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	67
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	68
2.1.1. Priority: 2. Στήριξη της καθαρής ενέργειας και της πράσινης αειφόρου ανάπτυξης.....	69
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions (ETΠΑ)	69
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	69
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	69
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	70
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation.....	70
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	70
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	70
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	71
2.1.1.1.2. Indicators	71
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	71
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	71
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	72
Table 4: Dimension 1 - intervention field	72
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	72
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	72
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	72
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	72
2.1.1.1.1. Specific objective: RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account eco-system based approaches (ETΠΑ).....	73
2.1.1.1.1.1. Interventions of the Funds	73
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	73
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	74
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation.....	75
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	75
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	75
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	75
2.1.1.1.2. Indicators	76
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	76
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	76
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	76
Table 4: Dimension 1 - intervention field	77
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	77

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	77
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	77
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	77
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management (ETΠΑ).....	79
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	79
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	79
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	81
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	81
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	81
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR ..	81
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	82
2.1.1.1.2. Indicators	82
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	82
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	82
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	83
Table 4: Dimension 1 - intervention field	83
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	83
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	84
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	84
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	84
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy (ETΠΑ)	85
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	85
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	85
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	85
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	86
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	86
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR ..	86
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	86
2.1.1.1.2. Indicators	86
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	87
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	87
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	87
Table 4: Dimension 1 - intervention field	87
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	87
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	88
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	88
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	88
2.1.1. Priority: 3. Βελτίωση της διασυνδεσιμότητας της Περιφέρειας	89
2.1.1.1. Specific objective: RSO3.2. Developing and enhancing sustainable, climate resilient, intelligent and intermodal national, regional and local mobility, including improved access to TEN-T and cross-border mobility (ETΠΑ).....	89
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	89
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	89
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	90
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	90

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	90
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	90
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	91
2.1.1.1.2. Indicators	91
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	91
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	91
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	91
Table 4: Dimension 1 - intervention field	91
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	92
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	92
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	92
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	92
2.1.1. Priority: 4. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΤΠΑ).....	93
2.1.1.1. Specific objective: RSO4.2. Improving equal access to inclusive and quality services in education, training and lifelong learning through developing accessible infrastructure, including by fostering resilience for distance and on-line education and training (ΕΤΠΑ).....	93
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	93
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	93
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	94
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	94
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	95
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	95
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	95
2.1.1.1.2. Indicators	95
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	95
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	95
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	96
Table 4: Dimension 1 - intervention field	96
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	96
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	96
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	96
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	96
2.1.1.1. Specific objective: RSO4.3. Promoting the socioeconomic inclusion of marginalised communities, low income households and disadvantaged groups, including people with special needs, through integrated actions, including housing and social services (ΕΤΠΑ)	98
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	98
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	98
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	99
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	99
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	99
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	99
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	99
2.1.1.1.2. Indicators	100
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	100
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	100
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	100
Table 4: Dimension 1 - intervention field	100
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	101

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	101
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	101
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	101
2.1.1.1. Specific objective: RSO4.6. Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation (ETPIA)	102
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	102
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	102
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	103
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	103
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	103
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR.....	103
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	104
2.1.1.1.2. Indicators	104
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	104
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	104
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	105
Table 4: Dimension 1 - intervention field	105
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	105
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	105
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	106
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	106
2.1.1.1. Specific objective: RSO4.5. Ensuring equal access to health care and fostering resilience of health systems, including primary care, and promoting the transition from institutional to family- and community-based care (ETPIA).....	107
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	107
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	107
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	108
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	108
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	108
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR.....	108
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	109
2.1.1.1.2. Indicators	109
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	109
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	109
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	109
Table 4: Dimension 1 - intervention field	110
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	110
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	110
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	110
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	110
2.1.1. Priority: 5. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (EKT+)	111
2.1.1.1. Specific objective: ESO4.12. Promoting social integration of people at risk of poverty or social exclusion, including the most deprived persons and children (EKT+).....	111
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	111
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	111
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	111
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	112

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	112
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	112
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	112
2.1.1.1.2. Indicators	113
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	113
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	113
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	113
Table 4: Dimension 1 - intervention field	113
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	114
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	114
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	114
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	114
2.1.1.1. Specific objective: ESO4.8. Fostering active inclusion with a view to promoting equal opportunities, non-discrimination and active participation, and improving employability, in particular for disadvantaged groups (EKT+).....	116
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	116
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	116
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:.....	117
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	117
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	117
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	117
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	118
2.1.1.1.2. Indicators	118
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	118
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	118
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	119
Table 4: Dimension 1 - intervention field	119
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	119
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	119
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	119
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	120
2.1.1.1. Specific objective: ESO4.10. Promoting the socio-economic integration of marginalised communities, such as Roma people (EKT+).....	121
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	121
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	121
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:.....	122
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	122
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	122
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	122
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	123
2.1.1.1.2. Indicators	123
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	123
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	123
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	124
Table 4: Dimension 1 - intervention field	124
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	124
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	124
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	124

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	125
2.1.1.1. Specific objective: ESO4.11. Enhancing the equal and timely access to quality, sustainable and affordable services, including services that promote the access to housing and person-centred care including healthcare ; modernising social protection systems, including promoting access to social protection, with a particular focus on children and disadvantaged groups; improving accessibility including for persons with disabilities, effectiveness and resilience of healthcare systems and long-term care services (EKT+)	126
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	126
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	126
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	129
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	129
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	130
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	130
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	130
2.1.1.1.2. Indicators	130
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	130
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	130
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	131
Table 4: Dimension 1 - intervention field	131
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	131
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	132
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	132
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	132
2.1.1.1. Specific objective: ESO4.9. Promoting socio-economic integration of third country nationals, including migrants (EKT+)	133
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	133
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	133
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	133
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	133
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	134
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	134
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	134
2.1.1.1.2. Indicators	134
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	134
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	134
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	135
Table 4: Dimension 1 - intervention field	135
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	135
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	135
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	136
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	136
2.1.1.1. Specific objective: ESO4.1. Improving access to employment and activation measures of all jobseekers, in particular youth people, especially through the implementation of the Youth Guarantee, long-term unemployed and disadvantaged groups on the labour market, and of inactive people, as well as through the promotion of self-employment and the social economy; (EKT+) .	137
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	137
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	137
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	138

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	138
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	139
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	139
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	139
2.1.1.1.2. Indicators	139
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	139
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	140
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	140
Table 4: Dimension 1 - intervention field	141
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	141
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	141
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	141
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	142
2.1.1.1. Specific objective: ESO4.4. Promoting the adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change, active and healthy ageing and a healthy and well-adapted working environment that addresses health risks (EKT+).....	143
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	143
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	143
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	143
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation.....	143
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	144
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	144
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	144
2.1.1.1.2. Indicators	144
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	144
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	145
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	145
Table 4: Dimension 1 - intervention field	145
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	145
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	145
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	146
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	146
2.1.1.1. Specific objective: ESO4.6. Promoting equal access to and completion of quality and inclusive education and training, in particular for disadvantaged groups, from early childhood education and care through general and vocational education and training, to tertiary level, as well as adult education and learning, including facilitating learning mobility for all and accessibility for persons with disabilities (EKT+).....	147
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	147
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	147
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	148
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation.....	148
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	149
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	149
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	149
2.1.1.1.2. Indicators	149
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	149
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	150

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	150
Table 4: Dimension 1 - intervention field	150
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	150
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	151
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	151
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	151
2.1.1. Priority: 6. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ).....	152
2.1.1.1. Specific objective: RSO5.2. Fostering the integrated and inclusive social, economic and environmental local development, culture, natural heritage, sustainable tourism and security, in areas other than urban areas (ΕΤΠΑ)	152
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	152
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	152
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	153
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	154
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	154
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR.....	154
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	154
2.1.1.1.2. Indicators	155
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	155
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	155
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	155
Table 4: Dimension 1 - intervention field	155
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	156
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	156
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	157
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	157
2.1.1.1.1. Specific objective: RSO5.1. Fostering the integrated and inclusive social, economic and environmental development, culture, natural heritage, sustainable tourism, and security in urban areas (ΕΤΠΑ).....	158
2.1.1.1.1.1. Interventions of the Funds	158
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	158
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	159
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	160
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	160
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR.....	160
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	161
2.1.1.1.2. Indicators	161
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	161
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	161
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	162
Table 4: Dimension 1 - intervention field	162
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	162
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	163
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	163
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	163
2.2. Technical assistance priorities	164
2.2.1. Priority for technical assistance pursuant to Article 36(4) CPR: 7. Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)	164

2.2.1.1. Intervention from the Funds	164
The related types of actions – point (e)(i) of Article 22(3) CPR	164
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	165
2.2.1.2. Indicators	166
Table 2: Output indicators	166
2.2.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	166
Table 4: Dimension 1 - intervention field	166
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	166
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	167
2.2.1. Priority for technical assistance pursuant to Article 36(4) CPR: 8. Τεχνική Βοήθεια (EKT+)	168
2.2.1.1. Intervention from the Funds	168
The related types of actions – point (e)(i) of Article 22(3) CPR	168
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	169
2.2.1.2. Indicators	169
Table 2: Output indicators	169
2.2.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	170
Table 4: Dimension 1 - intervention field	170
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	170
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ..	170
3. Financing plan	171
3.1. Transfers and contributions (1).....	171
Table 15A: Contributions to InvestEU* (breakdown by year).....	171
Table 15B: Contributions to InvestEU* (summary).....	171
Justification, taking into account how those amounts contribute to the achievement of policy objectives selected in the programme in accordance with Article 10(1) of the InvestEU Regulation	171
Table 16A: Transfers to instruments under direct or indirect management (breakdown by year).....	172
Table 16B: Transfers to instruments under direct or indirect management* (summary).....	172
Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση	172
Table 17A: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds* (breakdown by year).....	172
Table 17B: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds (summary).....	172
Transfers between shared management funds, including between cohesion policy funds - Justification.....	173
3.2. JTF: allocation in the programme and transfers (1)	173
3.3. Transfers between categories of region resulting from the mid-term review.....	173
Table 19A: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review within the programme (breakdown by year)	173
Table 19B: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review, to other programmes (breakdown by year).....	173
3.4. Transfers back (1).....	173
Table 20A: Transfers back (breakdown by year)	173
Table 20B: Transfers back* (summary)	173
3.5. Financial appropriations by year	175
Table 10: Financial appropriations by year	175
3.6. Total financial appropriations by fund and national co-financing	176
Table 11: Total financial appropriations by fund and national co-financing	176
4. Enabling conditions	177
5. Programme authorities.....	222
Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος.....	222
The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR if more bodies are identified to receive payments from the Commission	222
6. Partnership	223
7. Communication and visibility	227

8. Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs	231
Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	231
Appendix 1: Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates	232
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	232
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	233
Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών	233
1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.).....	233
2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.	233
3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and, if requested, provided in a format that is usable by the Commission.....	233
4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες. ...	233
5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.....	234
Appendix 2: Union contribution based on financing not linked to costs	235
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	235
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	236
Appendix 3: List of planned operations of strategic importance with a timetable.....	237

1. Programme strategy: main challenges and policy responses

Reference: points (a)(i) to (viii) and point (a)(x) of Article 22(3) and point (b) of Article 22(3) of Regulation (EU) 2021/1060 (CPR)

Η δεκαετία 2021-2030 θα είναι μακροπρόθεσμα καθοριστική για την αναπτυξιακή εξέλιξη της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΔΜ).

Η τρέχουσα συγκυρία που έχει επηρεαστεί σε παγκόσμιο επίπεδο από την πανδημία COVID-19, και από την εκ νέου αποσταθεροποίηση που αυτή προκαλεί, μετά την δετή κρίση (2008-2016), συνδυάζεται στη ΔΜ με την απολιγνιτοποίηση και τη ριζική αναδιαμόρφωση του επικρατούντος κατά τα 60 τελευταία χρόνια αναπτυξιακού μοντέλου. Η απολιγνιτοποίηση δημιουργεί αυστηρές υποχρεώσεις, παρέχει ωστόσο και σημαντικές ευκαιρίες που χρηματοδοτικά τουλάχιστον εκφράζονται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης. Παράλληλα, το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 συνοδεύεται από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ένα ισοδύναμο χρηματοδοτικά μηχανισμό, ο οποίος εστιάζει στην στήριξη της ευρωπαϊκής οικονομίας έναντι της κρίσης. Στο πλαίσιο αυτό το Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας (Π-ΔΜ) καλείται να εστιάσει, συνεισφέρει, εξειδικεύσει και να υλοποιήσει ένα σύνολο παρεμβάσεων που θα διαμορφώσουν το αναπτυξιακό τοπίο της Περιφέρειας για τις προσεχείς δεκαετίες.

Η ΔΜ καταλαμβάνει τμήμα του βορειοδυτικού ελλαδικού χώρου στα σύνορα με την Αλβανία και τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. Είναι κατ' εξοχήν ορεινή με δριμύ ηπειρωτικό κλίμα και περιλαμβάνει σημαντικό μέρος των επιφανειακών υδάτων της Χώρας. Είναι η μόνη ελληνική περικλειστη Περιφέρεια χωρίς θάλασσα. Έχει κομβική γεωγραφική θέση, ως πύλη εισόδου της Ελλάδας και της ΕΕ στα Δυτικά Βαλκάνια. Θέση η οποία σε συνδυασμό με τη βελτίωση του διευρωπαϊκού και εθνικού οδικού δικτύου, ενισχύει τη δυνατότητα διαμόρφωσής της σε Βαλκανικό κέντρο συνεργασίας και ανάπτυξης, καθώς επίσης και της βελτίωσης της επικοινωνιακής, ενεργειακής και επιχειρηματικής της θέσης. Κατέχει έως σήμερα κεντρικό ρόλο στην εθνική οικονομία λόγω της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ την τελευταία 10ετία παρουσιάζει μεταβολή του χαρακτήρα της με βελτίωση της προσπελασιμότητάς της ως αποτέλεσμα της λειτουργίας της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων της, η οποία όμως έδρασε και αντίρροπα, επιτρέποντας την ταχύτερη και φθηνότερη διείσδυση στην τοπική αγορά των εκτός της Περιφέρειας επιχειρήσεων και της διαρροής εργατικού δυναμικού. Η σχετική θέση της Περιφέρειας την καθιστά εκ προοιμίου ευάλωτη και εξαρτώμενη από ισχυρή δημόσια παρέμβαση.

Τη 10ετία 2010-2019 το περιφερειακό ΑΕΠ της ΔΜ μειώθηκε κατά 20% σε όρους κατά κεφαλήν, πέφτοντας στο 45% του Ευρωπαϊκού μ.ο. και φέρνοντας τη ΔΜ με ΑΕΠ 14.200 €/κάτοικο το 2019 στην 7η θέση σε επίπεδο χώρας και στην 215η θέση στην ΕΕ27(Eurostat). Στην χρονική περίοδο 2011-2020 ο πληθυσμός της μειώθηκε κατά 6,9% και εκτιμάται στους 264.640 κατοίκους, μέγεθος που την κατατάσσει την ως μικρότερη μη νησιωτική ή υπεράκτια Περιφέρεια της ΕΕ . Το 24,5% του πληθυσμού της ΔΜ είναι άνω των 65 ετών, (27η Περιφέρεια σε ποσοστό γηρασμένου πληθυσμού στην ΕΕ27). Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (15-64) το 2019 υπολογιζόταν σε 113,4 χιλιάδες (67,2%) με το σταθμισμένο ετήσιο ποσοστό ανεργίας να ανέρχεται σε 24,9% (Eurostat) (το υψηλότερο στην Ελλάδα και 4ο υψηλότερο στην ΕΕ).

Τα παραπάνω κοινωνικοοικονομικά στοιχεία προσδιορίζουν μια Περιφέρεια που βρίσκεται σε αναπτυξιακή πτώση, η οποία απειλείται επιπλέον από την εξάρτηση σε ποσοστό άνω του 30% της οικονομίας από τις δραστηριότητες εξόρυξης ορυκτών καυσίμων και παραγωγής ενέργειας. Και αυτό ενώ η Περιφέρεια διαθέτει ένα αναμφισβήτητο φυσικό πλεονέκτημα στα ορεινά και λιμναία οικοσυστήματα και στη βιοποικιλότητα που συνιστούν ένα εξαιρετικά αξιοποιήσιμο τουριστικό δυναμικό, διαθέτει ξεχωριστή παραγωγική παράδοση σε προϊόντα ποιότητας (γούνα, κρόκος και αρωματικά φυτά, γαλακτοκομικά, καλλιέργεια και επεξεργασία προϊόντων ΠΟΠ), ενίοτε υψηλής προστιθέμενης αξίας. Με βάση τα παραπάνω η ΔΜ, στρατηγικά και παρά τις όποιες πρόσκαιρες αναταράξεις, αντιμετωπίζει την πρόκληση της μετάβασης ως μια αναπτυξιακή ευκαιρία που θα την αποκαταστήσει σε βάθος 10ετίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο στην αναπτυξιακή θέση που ήταν πριν το 2009.

Το παραπάνω πλαίσιο αποτυπώνει την ανάγκη για ριζικές παρεμβάσεις, απαιτεί επίμονη επενδυτική προσπάθεια για να αναστρέψει τις ιδιαίτερα αρνητικές τάσεις και ορίζει ως πλαίσιο για την κάθε

αναπτυξιακή προσπάθεια το εξής όραμα:

H διαμόρφωση ενός νέου, ενισχυμένου και διακριτού ρόλου της Δυτικής Μακεδονίας στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον με επίκεντρο τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης μέσω:

- του οικονομικού μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας με όρους βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας,*
- της στήριξης της καθαρής ενέργειας και της πράσινης βιώσιμης ανάπτυξης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών περιοχών και των περιοχών υπαίθρου και*
- της δημιουργίας υψηλού επιπέδου κοινωνικής συνοχής*

ΣΠ1: Μια Εξυπνότερη Ευρώπη

Παρ' όλη την προσπάθεια που καταβλήθηκε κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και τη βελτίωση των επιδόσεων στο συνθετικό Περιφερειακό Δείκτη Καινοτομίας κατά 23 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ 2011-2019, οι περιφερειακές ακαθάριστες δαπάνες για E&A το 2018 ανήλθαν μόλις σε €19 εκ, (0,5% του ΑΕΠ), ενώ των επιχειρήσεων σε μόλις €5 εκ (0,1% του ΑΕΠ) (Eurostat) κατατάσσοντάς την στις τελευταίες θέσεις της χώρας και της ΕΕ. Χαμηλά είναι και τα επίπεδα εξωστρέφειας της οικονομίας της Περιφέρειας, με τις εξαγωγές να ανέρχονται στο 8% του ΑΕΠ (έναντι του 18,5% σε επίπεδο χώρας) και μειούμενες σε σχέση με το 2013, ιδίως στον παραδοσιακό κλάδο της γουνοποιίας. Τα παραπάνω αποτυπώνονται και στην παραγωγικότητα της απασχόλησης στην ΔΜ, η οποία μειώνεται μεταξύ των ετών 2015-2019, τόσο σε απόλυτα μεγέθη όσο και σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ, για να αυξηθεί εκ νέου το 2020 λόγω της COVID-19. Η διάρθρωση του περιφερειακού παραγωγικού συστήματος συνεχίζει να έχει χαρακτηριστικά μονοδραστηριότητας καθώς σχεδόν το 39% της ΑΠΑ το 2018 προέρχεται από τους κλάδους μεταλλείων-ορυχείων-ενέργειας και εξειδίκευση σύμφωνα με τον δείκτη Revealed Comparative Advantage (OECD) σε μη διεθνώς εμπορεύσιμους κλάδους (ένδυση-δέρμα, γεωργία, επισκευές μηχανών, κατασκευές, διοίκηση και άμυνα λιγότερο). Η διερεύνηση όμως σε τριψήφιους κλάδους υποδεικνύει δυνατότητα ανταγωνιστικής ανάπτυξης σε επιμέρους προϊόντα που προαναφέρθηκαν. Οι επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης αναμένεται να ενταθούν τα επόμενα έτη με σημαντικές εκτιμώμενες απώλειες σε ΑΠΑ και απασχόληση κατά € 1 δισ. και περί των 10 χιλιάδων θέσεων μέχρι το 2029 που αναμένεται να οδηγήσουν σε συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας και μετακίνηση πληθυσμού (ΣΔΑΜ). Η χαμηλή διαφοροποίηση της παραγωγικής δομής σε συνδυασμό με το μικρό μέγεθος των τοπικών επιχειρήσεων σε συνδυασμό με τις συνεχιζόμενες επιπτώσεις της δημοσιονομικής κρίσης του 2011-2014 και της τρέχουσας πανδημίας στις ιδιωτικές επενδύσεις, δημιουργούν σημαντικά εμπόδια στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της περιφερειακής οικονομίας. Παράλληλα, σε σχέση με τις ψηφιακές υποδομές και ικανότητες, η ΔΜ ακολουθεί γενικά την πορεία της χώρας η οποία κατατάσσεται στην προτελευταία θέση της ΕΕ στο δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας για το 2020. Ειδικότερα προβλήματα αποτελούν η χαμηλή κάλυψη από δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας, η χαμηλή διαθεσιμότητα ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, και τα χαμηλά ποσοστά αξιοποίησης των ηλεκτρονικών πωλήσεων. Η περιορισμένη πρόσβαση σε υποδομές υπερυψηλής ευρυζωνικότητας, που απαιτείται για την αξιοποίηση τεχνολογιών αιχμής, δημιουργεί εμπόδια για τη βιομηχανική μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας της ΔΜ.

Βασικές προτεραιότητες/αναπτυξιακές ανάγκες:

- Ενίσχυση των δημόσιων υποδομών ΕΤΑΚ
- Διασύνδεση δημόσιων δομών και αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ με την επιχειρηματικότητα
- Ενίσχυση των δαπανών επιχειρήσεων σε ΕΤΑΚ
- Δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης καινοτόμων/νεοφυών επιχειρήσεων και περιφερειακού

επιχειρηματικού οικοσυστήματος

- Βελτίωση πρόσβασης επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση
- Ψηφιακή αναβάθμιση δημόσιων υπηρεσιών, ενίσχυση της προσβασιμότητάς τους στα άτομα με αναπηρία, και αξιοποίηση δημόσιων δεδομένων
- Διασφάλιση ευρυζωνικής πρόσβασης υψηλής ταχύτητας σε δημόσιες υπηρεσίες και επιχειρήσεις
- Βελτίωση της ψηφιακής επιχειρηματικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων
- Υποστήριξη διαφοροποίησης επιχειρήσεων που πλήττονται από την απολιγνιτοποίηση
- Αναβάθμιση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων για την υποστήριξη της καινοτομικότητας, εξωστρέφειας και ψηφιακού μετασχηματισμού

Την περίοδο 2021-2027:

- Από το Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα θα να καλυφθούν ερευνητικές υποδομές που συμπεριλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και οριζόντιες ενισχύσεις σε επιχειρήσεις, καθώς και οι δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων.
- Τα χρηματοδοτικά εργαλεία, θα στηριχθούν από το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα».
- Από το Π-ΔΜ τοπικού χαρακτήρα ερευνητικές υποδομές και στοχευμένες ενισχύσεις σε ΜΜΕ που θα καλύπτουν τις προτεραιότητες από την διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο, και δράσεις ΤΠΕ τοπικής εμβέλειας και σημασίας.
- Από το Πρόγραμμα Ψηφιακού Μετασχηματισμού οι ανάγκες διασφάλισης ευρυζωνικής πρόσβασης υψηλής ταχύτητας καθώς και η αναβάθμιση των δημόσιων υπηρεσιών, όσο αφορά οριζόντιες και κεντρικές υπηρεσίες.
- Από το ΠΔΑΜ οι ανάγκες ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και διαφοροποίησης των επιχειρήσεων, προσαρμογής και αναβάθμισης δεξιοτήτων και βιομηχανικής μετάβασης.

Η Στρατηγική της ΠΔΜ υποστηρίζει πυλώνες 1 και 2 της Στρατηγικής για τις ΜΜΕ της Ε.Επ .

Εμφανίζει συνάφεια με την νέα βιομηχανική στρατηγική της ΕΕ ως προς τα βασικά στοιχεία 3.3 έως 3.7. Ως προς την ψηφιακή μετάβαση η Στρατηγική είναι συναφής με το όραμα της Ε.Επ. «Ψηφιακή Πυξίδα 2030». και τις επιδιώξεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων. Επίσης λαμβάνει υπόψη τις αρχές της Χάρτας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών δικαιωμάτων στις βασικές επιλογές του ΣΠ1.

ΣΠ2: Μια πιο Πράσινη Ευρώπη

Λόγω των κλιματικών συνθηκών και κυρίως του δριμύ χειμώνα τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες λειτουργίες στην ΔΜ έχουν ιδιαίτερα υψηλές ενεργειακές ανάγκες σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα. Την περίοδο 2014-2020 ενισχύθηκε μέσω του ΕΣΠΑ η εξοικονόμηση ενέργειας σε περίπου 80 δημόσια κτίρια και 3.874 νοικοκυριά (ΕΠ ΠΔΜ και ΕΠΑΝΕΚ), ενώ προβλέπεται συνολικά η ενίσχυση περίπου 8.000 νοικοκυριών, εκ των οποίων περίπου τα 1.200 από το ΕΠ ΠΔΜ. Η κληρονομιά της λιγνιτικής εποχής στην ΠΔΜ είναι η δημιουργία των δικτύων τηλεθέρμανσης, τα οποία έχουν

εγκατασταθεί σε Πτολεμαΐδα, Κοζάνη και Αμύνταιο.

Η ΠΔΜ παρουσιάζει υψηλή τρωτότητα στην Κλιματική Αλλαγή. Ευάλωτοι τομείς είναι: οι Υδατικοί Πόροι, οι Υποδομές – Μεταφορές, το Δομημένο Περιβάλλον, η Γεωργία και η Δασοπονία. Υπάρχουν σημαντικά ευάλωτα οικοσυστήματα (λίμνες, δάση) εθνικού ενδιαφέροντος. Οικονομικά η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας απειλεί σημαντικές για την οικονομία της περιφέρειας δραστηριότητες εξαρτώμενες άμεσα από το κλίμα, όπως ο χιονοδρομικός τουρισμός. Παράλληλα, η αύξηση της σφροδρότητας των βροχοπτώσεων απειλεί με καταστροφές της υπάρχουσας υποδομής (κατολισθήσεις), με επιπτώσεις σε απώλειες ανθρώπινης ζωής, καταστροφής περιουσίας και εισοδήματος. Έμμεσα, φαινόμενα φυσικών καταστροφών ενδέχεται να επηρεάσουν ανάλογα του τόπου και της έκτασης σχεδόν το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια. Επιπλέον, καθιζήσεις και κατολισθήσεις προκαλούν επιπλέον κινδύνους όπως επίσης και το σεισμικό προφίλ της περιοχής.

Το ΣΔ ΛΑΠ GR10, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης περιλαμβάνει έναν αριθμό υδάτινων σωμάτων που παρουσιάζουν προβλήματα και αποκλίσεις από τους στόχους διαχείρισης ως προς τη χημική κατάσταση ή/και με μέτρια ή ελλιπή οικολογική κατάσταση. Η λίμνη Χειμαδίτιδα χαρακτηρίζεται από κακή οικολογική κατάσταση, ενώ από το σύνολο των υπόλοιπων λιμνών μόνο οι λίμνες της Μεγάλης Πρέσπας και του Πολύφυτου εμφανίζουν καλή οικολογική κατάσταση. Ως προς τα υπόγεια υδατικά συστήματα κακή ποσοτικά και ποιοτικά κατάσταση εμφανίζουν μόνο οι περιοχές Πτολεμαΐδας – Αμυνταίου – Βεγορίτιδας που έχουν επηρεαστεί σημαντικά από τις εξορυκτικές δραστηριότητες και την άντληση/χρήση υδάτων για την ηλεκτροπαραγωγή. Η ΔΜ προβλέπεται να εκπληρώσει στο 100% τις απαιτήσεις για δίκτυα συλλογής, δευτεροβάθμια επεξεργασία αστικών λυμάτων και την προστασία ευαίσθητων αποδεκτών (ποτάμια, λίμνες – EC 2016 10th UWWTD monitoring report). Βασική προτεραιότητα αποτελεί η κατασκευή υποδομών επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε οικισμούς και συστάδες οικισμών μικρότερους της Γ' κατηγορίας, με έμφαση στους ευαίσθητους υδάτινους αποδέκτες (ποτάμια, λίμνες). Στον τομέα της ύδρευσης προβλέπεται ως το 2023 να καλυφθεί με δίκτυα και εγκαταστάσεις επεξεργασίας πόσιμου νερού περίπου το 86% του πληθυσμού της Περιφέρειας με ένα σύνολο περίπου 40 έργων υποδομών ύδρευσης (ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020).

Η παραγωγή Αστικών Απορριμμάτων εκτιμάται σε 390,1 kg/κάτ. και παρουσιάζει μικρή μείωση από το 2007 (-5,3 Kg). Το διάστημα 2007-2015 υπήρξε σημαντική αύξηση της ανακύκλωσης, η οποία για τα ρεύματα του Χαρτιού, Πλαστικού, Γυαλιού, Μετάλλων και ξύλου, αυξήθηκε από 2,3% σε 10,8%. Συνολικά εκτιμάται ότι μόλις το 33% των αποβλήτων που εισέρχονται στη Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων οδηγείται προς Υγειονομική Ταφή.

Στην ΔΜ υπάρχουν 24 περιοχές NATURA2000 και 2 Εθνικά Πάρκα: (Πρεσπών και Βόρειας Πίνδου), 47 Καταφύγια Άγριας Ζωής, 20 Τόποι Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, το ανάντι τμήμα του ποταμού Αλιάκμονα, κατά μήκος του οποίου έχουν κατασκευαστεί φράγματα και αντίστοιχα μεγάλες τεχνητές λίμνες. Τα δασικά οικοσυστήματα και οι υγρότοποι φιλοξενούν σημαντικά απειλούμενα είδη άγριας ζωής πανευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Οι περιοχές αυτές δέχονται ανθρωπογενείς και φυσικές επιδράσεις, οι οποίες πολλές φορές εμφανίζουν σημαντικές επιπτώσεις. Η ΔΜ διαρθρώνεται σε ένα δίκτυο μικρού μεγέθους πόλεων που (με εξαίρεση την πόλη της Κοζάνης) περιλαμβάνουν μια καλή αναλογικά έκταση μπλε και πράσινων επιφανειών. Σε πολλές περιπτώσεις ωστόσο οι εκτάσεις αυτές είναι υποβαθμισμένες και δεν έχουν τον χαρακτήρα των πράσινων υποδομών που συμβάλουν στην προστασία και τη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης.

Στους φυσικούς πόρους της ΔΜ περιλαμβάνονται και οι γεωλογικοί πόροι, η αξία των οποίων αναγνωρίζεται σε διεθνές επίπεδο μέσα από την ένταξη του Γεωπάρκου Γρεβενών - Κοζάνης τον 4/2021 στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων της UNESCO. Η γεωλογία σε συνδυασμό με το ορεινό ανάγλυφο, τις λίμνες και τα ποτάμια, τα εκτεταμένα δάση και τα υποαλπικά και αλπικά λιβάδια δημιουργούν ένα ιδιαίτερα αξιόλογο τοπίο, το οποίο έχει τις προοπτικές μέσα από την βιώσιμη αξιοποίηση και προστασία να αποτελέσει ισχυρό πόλο τουριστικής έλξης. Στον τομέα της βιώσιμης αστικής κινητικότητας 5 από τους 13 Δήμους της ΠΔΜ εντάχθηκαν σε σχετικό πρόγραμμα του Πράσινου Ταμείου για την εκπόνηση Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, ενώ οι δημόσιες συγκοινωνίες των αστικών κέντρων

χαρακτηρίζονται από χαμηλά επίπεδα εξυπηρέτησης.

Βασικές προτεραιότητες/ αναπτυξιακές ανάγκες:

- Προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας για την αντιμετώπιση των κλιματικών συνθηκών με έναν περισσότερο οικονομικά και οικολογικά τρόπο.
- Ενίσχυση της πρόληψης, της αντιμετώπισης και της διαχείρισης των πλημμυρικών φαινομένων, δασικών πυρκαγιών και άλλων φυσικών κινδύνων,
- Επέκταση –αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης, διαχείρισης λυμάτων και υποστήριξη δράσεων διαχείρισης των υδατικών πόρων με την ενσωμάτωση σύγχρονων πρακτικών και τεχνολογικών εργαλείων, με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης των υδατικών σωμάτων και την επίτευξη των στόχων του Σχεδίου Διαχείρισης.
- Προώθηση της κυκλικής οικονομίας μέσα από την ολοκληρωμένη διαχείριση και τη Διαλογή στην Πηγή των βιοαποβλήτων.
- Υποστήριξη των μηχανισμών επιτήρησης, διαχείρισης και προστασίας της βιοποικιλότητας και των προστατευόμενων περιοχών και της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης τους.
- Υποστήριξη παρεμβάσεων αποκατάστασης και αξιοποίησης του περιβάλλοντος σε αστικά κέντρα και υποβαθμισμένες περιοχές και της παρακολούθησης και καταγραφής της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου μέσα και από την ενίσχυση των επιλογών κινητικότητας στα κύρια αστικά κέντρα και προώθηση της ηλεκτροκίνησης

Την περίοδο 2021-2027 :

- Το Π-ΔΜ θα αναλάβει την ενεργειακή αποδοτικότητα στη δημόσια διοίκηση. Η αλλαγή του ενεργειακού μοντέλου και η ανάπτυξη των ΑΠΕ θα καλυφθεί από Εθνικά Προγράμματα, το RRF και το ΠΔΑΜ.
- Το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας θα καλύψει θέματα εξοπλισμού και υποδομών των Σωμάτων Ασφαλείας, καθώς και των αναγκών έκτακτων υγειονομικών κρίσεων. Το Π-ΔΜ θα αναλάβει την ενίσχυση της πολιτικής προστασίας σε επίπεδο ΟΤΑ.
- Τα έργα αντιμετώπισης πλημμυρών θα διαμοιραστούν στα σχετιζόμενα μέσα κατά φορέα αρμοδιότητας.
- Επενδύσεις για την προστασία της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 θα χρηματοδοτηθούν από τα εθνικά μέσα.
- Σημαντικές ανάγκες για βιώσιμη διαχείριση των απορριμμάτων και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας θα καλυφθούν από το ΠΔΑΜ.

Η στρατηγική της ΔΜ είναι ισχυρά επιδραστική με 4 από τις 7 πρωτοβουλίες της Πράσινης Συμφωνίας και υποστηρίζει άλλες 2 από αυτές. Εντάσσει τις παρατηρήσεις/συστάσεις για τη βιομηχανική μετάβαση στον τομέα της ενέργειας. Θα συμβάλει επίσης στην ενίσχυση Εθνικών και Περιφερειακών Σχεδιασμών (ΕΣΕΚ, ΠΠΧΣΑΑ, του ΕΣΔΑ και ΠεΣΔΑ, ΣΔΛΑΠ GR10, ΣΔΚΠ) και θα ενσωματώσει – προωθήσει τις αρχές της Χάρτας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών δικαιωμάτων.

ΣΠ3: Μια πιο Διασυνδεδεμένη Ευρώπη

Υπό το πρίσμα της Ευρωπαϊκής προοπτικής των κρατών των Δυτικών Βαλκανίων, η γεωγραφική θέση της ΔΜ μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό ισχυρό σημείο προς την ανάληψη ενός νέου ρόλου ως

κόμβου μεταφορών εμπορευμάτων και ατόμων.

Από τη ΔΜ διέρχονται τμήματα των οδικών αξόνων του Εκτεταμένου ΔΕΔ-Μ και συγκεκριμένα η Εγνατία οδός Α2 (τμήμα του Ε90), οι κάθετοι άξονές της: Α29 Κρυσταλλοπηγή-Σιάτιστα που ολοκληρώθηκε και Α27 Νίκη-Φλώρινα-Κοζάνη-όρια Ν. Λάρισα, όπου υλοποιήθηκαν τα τμήματα Νίκη Φλώρινας-Φλώρινα και Πτολεμαΐδα-Κόμβος Εγνατία στα Κοίλα Κοζάνης, ο οποίος αποτελεί τμήμα του Ευρωπαϊκού Διαδρόμου Χ. Με την κατασκευή της Εγνατίας Οδού και τμημάτων των κάθετων οδικών αξόνων αντιμετωπίστηκαν σε σημαντικό βαθμό τα προβλήματα προσβασιμότητας, βελτιώνοντας πλέον τη γεωγραφική απομόνωση της Δυτικής Μακεδονίας και επηρεάζοντας θετικά τις χρονο-αποστάσεις των μετακινήσεων και τις σχέσεις τύπου κατοικίας / τύπου εργασίας για τα αστικά κέντρα της Βόρειας Ελλάδας και της ΔΜ. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη η ολοκλήρωση του βόρειου τμήματος του Αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδος (Α3). Με την ολοκλήρωση και του βόρειου κλάδου του Α3, η διαδρομή Αθήνα - Γρεβενά θα διεξάγεται σε 4 ώρες, ενώ οι διαδρομές Αθήνα - Καστοριά και Αθήνα - Κοζάνη σε περίπου 4 ώρες και 30 λεπτά. Απαιτούνται ενδοπεριφερειακές συνδέσεις με το ΔΕΔ-Μ και επιδέχονται βελτίωσης, τόσο σε επίπεδο εξυπηρέτησης όσο και ασφάλειας, συνδέσεις με περισσότερο απομακρυσμένες περιοχές και περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Το σιδηροδρομικό δίκτυο της περιοχής έχει περιορισμένη κάλυψη ενώ από την Περιφέρεια διέρχεται το τμήμα της χάραξης του Κεντρικού Δικτύου των ΔΕΔ-Μ, Θεσ/νίκης – Φλώρινας – Κρυσταλλοπηγής. Η Περιφέρεια διαθέτει δύο αεροδρόμια, Κοζάνης και Καστοριάς, με το τελευταίο να ανήκει στο Εκτεταμένο ΔΕΔ-Μ. Η κίνηση των αεροδρομίων είναι πολύ χαμηλή και σχεδόν αποκλειστικά μόνο εσωτερική.

Βασικές προτεραιότητες/αναπτυξιακές ανάγκες:

- Ολοκλήρωση οδικού άξονα ΔΕΔ-Μ Νίκης Φλώρινας – Κοζάνη – όρια Ν. Λάρισας
- Αναβάθμιση σιδηροδρομικής σύνδεσης με το λιμάνι της Θεσσαλονίκης (ΔΕΔ-Μ)
- Ολοκλήρωση σιδηροδρομικής σύνδεσης με Αλβανία (ΔΕΔ-Μ)
- Βελτίωση των οδικών συνδέσεων απομακρυσμένων και τουριστικών περιοχών της Περιφέρειας
- Αναβάθμιση / κατασκευή του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και βελτίωση επιπέδου οδικής ασφάλειας
- Διαφοροποίηση και εξειδίκευση ρόλου των δύο αεροδρομίων και βελτίωση της προσβασιμότητάς τους σε επιβάτες με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις
- Υποστήριξη ανάπτυξης εμπορευματικών κέντρων
- Δημιουργία δικτύου προσβάσιμων σε όλους αστικών και υπεραστικών μεταφορών

Την περίοδο 2021-2027 προβλέπεται από το Πρόγραμμα Μεταφορών η χρηματοδότηση των έργων που αφορούν το ΔΕΔ-Μ, καθώς και σιδηροδρομικών δικτύων.

Σε σχέση με τις μεταφορές, η στρατηγική της Περιφέρειας συμβάλει στην «Στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα» της Ε.Ε. και ειδικότερα με το στόχο για την αύξηση του αριθμού των επιβατών που ταξιδεύουν σιδηροδρομικώς, μετακινούνται με τις δημόσιες συγκοινωνίες και αξιοποιούν την ενεργό κινητικότητα. Επίσης συμβάλει και στον στόχο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις μεταφορές.

ΣΠ4: Μια πιο Κοινωνική Ευρώπη

Η ΔΜ είναι η τρίτη μικρότερη πληθυσμιακά Περιφέρεια της χώρας, αραιοκατοικημένη και με γηρασμένο

πληθυσμό (17% άνω των 70 ετών το 2019), τόσο σε σχέση με την χώρα όσο και την ΕΕ, καταγράφοντας επιπλέον μείωση του συνολικού πληθυσμού κατά την τελευταία δεκαετία. Παράλληλα, εμφανίζει ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά απασχόλησης του πληθυσμού 15-64 ετών (50,6% το 2019) και βρίσκεται στις πρώτες θέσεις της χώρας και της ΕΕ σε επίπεδα ανεργίας (24,5% το 2019), η οποία πλήττει κυρίως τους νέους 15-24 ετών (53,5%) σύμφωνα με την Eurostat (2019).

Η δυσμενής για την κοινωνική συνοχή και ανάπτυξη δημογραφική κατάσταση αναμένεται να δεχτεί και την ισχυρή αρνητική επίδραση της απολιγνιτοποίησης με την εκτιμώμενη απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας μέχρι το 2029, θέτοντας σημαντικές προκλήσεις για την κάλυψη των αναγκών απασχόλησης του πληθυσμού και την συγκράτηση της διαρροής των πιο δυναμικών ηλικιακών ομάδων. Επακόλουθα υψηλό είναι το ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού (34,8% το 2019).

Ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού παρατηρείται μεγαλύτερο ποσοστό ατόμων με δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια και μικρότερο του μέσου όρου της χώρας ποσοστό ατόμων με τριτοβάθμια εκπαίδευση (27,1% το 2019, Eurostat). Θετική είναι η εικόνα στη συμμετοχή του πληθυσμού 25-64 ετών σε κατάρτιση ή εκπαίδευση το 2019 σε ποσοστό 4,1%. Σε σχέση με τις κοινωνικές υποδομές, η χωρική κάλυψη των υποδομών υγείας είναι ικανοποιητική με 5 Γενικά Νοσοκομεία και 6 Κέντρα Υγείας, με ανάγκες αναβάθμισης / επέκτασης και εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού. Με διαθέσιμες 402 κλίνες ανά 100 χιλιάδες κατοίκους το 2019 υπολείπεται του μ.ο. της χώρας και της ΕΕ. Παράλληλα στην ΔΜ λειτουργεί ικανοποιητικό δίκτυο κοινωνικών δομών. Οι υποδομές α'βάθμιας και β'βάθμιας εκπαίδευσης εκτιμώνται ως επαρκείς με ανάγκες κυρίως αναβάθμισης του εξοπλισμού τους, ενώ στην γ'θμια εκπαίδευση υλοποιείται το έργο της ανέγερσης της νέας Πανεπιστημιούπολης.

Στον τουρισμό η ΔΜ, διαθέτει πόρους για την ανάπτυξη κυρίως του πολιτιστικού, φυσιολατρικού και του αθλητικού τουρισμού. Παρουσιάζει χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης. Συνολικά διαθέτει μόλις το 0,76% του συνόλου των τουριστικών κλινών της χώρας και καταγράφει μόλις το 0,29% των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών (2019). Το τουριστικό προϊόν στηρίζεται σε ορισμένους παραδοσιακούς ή ενδιαφέροντες οικισμούς (Καστοριά, Φλώρινα, Νυμφαίο κ.α.), τις περιοχές των λιμνών και τα χιονοδρομικά Κέντρα, τα οποία ωστόσο απειλούνται από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Η προβολή της ΔΜ στο εξωτερικό είναι περιορισμένη καθώς το προϊόν και οι δυνατότητές του αποκλίνουν από το εθνικό μοντέλο «ήλιος + θάλασσα».

Η στρατηγική Τουριστικής Ανάπτυξης, βασίζεται στην υποστήριξη ανάδειξης περιοχών – προορισμών (Πρέσπες, Γεωπάрко, αστικά κέντρα κ.α.) και τη δικτύωσή τους ενδοπεριφερειακά, άλλα και εκτός Περιφέρειας με γειτονικούς ισχυρούς τουριστικούς πόλους (π.χ. Μετέωρα, ακτές Πιερίας – Όλυμπος) προκειμένου να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη κινητικότητας, που θα επιφέρει αύξηση της τουριστικής κίνησης. Η ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών μνημείων έχει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη της παραπάνω στρατηγικής. Πολλοί πόροι – προορισμοί διαθέτουν περιορισμένη προσβασιμότητα από άτομα με κινητικά προβλήματα (άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους). Η αδυναμία αυτή περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξης του «ασημένιου» και χωρίς αποκλεισμούς τουρισμού, ο οποίος μπορεί να αποτελέσει μια σημαντική αναπτυξιακή ευκαιρία.

Βασικές προτεραιότητες/αναπτυξιακές ανάγκες:

- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ιδίως για νέους και γυναίκες
- Προώθηση και αξιοποίηση της κοινωνικής οικονομίας
- Υποστήριξη της εργασιακής μετάβασης του εργατικού δυναμικού που πλήττεται από την απολιγνιτοποίηση
- Κατάρτιση και επανακατάρτιση εργατικού δυναμικού στις νέες ευκαιρίες της ενεργειακής μετάβασης και τους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας.
- Ενίσχυση των δικτύων κοινωνικής ασφάλειας ιδίως για όσους αντιμετωπίζουν κενά πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, και τα πλέον ευπαθή άτομα, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικά μη

ενεργών.

- Προώθηση της ισότητας των φύλων και εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής
- Προώθηση της δια βίου μάθησης και η διεύρυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση στις ευάλωτες ομάδες (π.χ. άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, ρομά, κ.α.)
- Ενίσχυση της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και της κοινωνικής ένταξής τους
- Υποστήριξη των απομακρυσμένων κοινοτήτων και αντιμετώπιση των δυσκολιών της χαμηλής πληθυσμιακής πυκνότητας
- Εξασφάλιση πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες για τις πλέον άπορες και ευπαθείς ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία.
- Ανάπτυξη υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.
- Ενίσχυση υποδομών και εξοπλισμού μονάδων υγείας και βελτίωση της προσβασιμότητάς τους σε άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις.
- Ενίσχυση λειτουργίας υποδομών κοινωνικής φροντίδας-πρόνοιας.
- Ολοκλήρωση των υποδομών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.
- Ενίσχυση εξοπλισμού και εγκαταστάσεων σχολικών μονάδων και βελτίωση της προσβασιμότητάς τους σε μαθητές και εκπαιδευτικούς με αναπηρία.
- Ανάδειξη, οργάνωση και προώθηση των τουριστικών πόρων και προορισμών
- Ενίσχυση της προσβασιμότητας των τουριστικών και πολιτιστικών πόρων από όλους.

Την περίοδο 2021-2027:

- Από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής θα καλυφθούν οι ανάγκες σχετικά με την βελτίωση στην πρόσβαση στην απασχόληση, την προσαρμοστικότητα επιχειρήσεων και εργαζομένων, τη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης, την κατάρτιση και δια βίου μάθηση. Επίσης θα καλυφθούν και οι ανάγκες για επισιτιστική και υλική βοήθεια.
- Από το Π-ΔΜ οι ανάγκες σε υποδομές στους τομείς υγείας, μακροχρόνιας φροντίδας, κοινωνικής πρόνοιας και ένταξης, εκπαίδευσης, πολιτισμού-τουρισμού, και οι δράσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, της προώθησης της ισότητας και της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες.
- Από το ΠΔΑΜ θα στηριχθεί ένα ευρύτερο σύνολο δράσεων με στόχο την ανάσχεση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της απολιγνιτοποίησης (εισοδηματικής στήριξης και κοινωνικής προστασίας, ενεργητικές πολιτικές αγοράς εργασίας, εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, προώθηση ανέργων και μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας, αλλά και στους εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους, των οποίων η θέση εργασίας ή η δραστηριότητα επηρεάζεται από τη μετάβαση).

Η Στρατηγική της ΔΜ είναι συναφής με την Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων και τις δράσεις 6, 7 και 8.

Οι 20 αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων ενσωματώνονται στη Στρατηγική. Εξασφαλίζεται οριζόντια η τήρηση του συνόλου τους σε επίπεδο σχεδιασμού και μέσων και εξειδικεύονται μέτρα προώθησης δράσεων εφαρμογής επιμέρους αρχών που συνδέονται με Ειδικούς Στόχους ΕΚΤ+: Εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση, Ισότητα των φύλων, Ισότητα ευκαιριών,

Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, Φροντίδα και υποστήριξη των παιδιών, Κοινωνική προστασία, Υγειονομική περίθαλψη, Ένταξη ατόμων με αναπηρία, Μακροχρόνια φροντίδα, Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες.

Ως προς την ψηφιακή μετάβαση η Στρατηγική είναι συναφής με το όραμα «Ψηφιακή Πυξίδα 2030» για τις ψηφιακές δεξιότητες του πληθυσμού και εκπαίδευση σε ΤΠΕ.

ΣΠ5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους Πολίτες

Η ΔΜ είναι μια Περιφέρεια με έντονο ορεινό χαρακτήρα με σημαντικό αριθμό λιμνών και ποταμών. Διαθέτει μικρά αστικά και ημιαστικά κέντρα, που εμφανίζουν όπως και οι μικρότεροι οικισμοί γήρανση και συρρίκνωση. Η πληθυσμιακή μείωση αναμένεται να συνεχιστεί και ενδεχομένως να ενταθεί στις περιοχές υψηλής εξάρτησης από την οικονομία του λιγνίτη, αν δεν ληφθούν μέτρα για την βιώσιμη αναπλήρωση της εργασίας και των εισοδημάτων των κατοίκων των περιοχών αυτών.

Τα αστικά κέντρα συγκεντρώνουν σχεδόν το σύνολο των κοινωνικών υποδομών της ΔΜ, ενώ, με εξαίρεση την παραγωγή ενέργειας, αποτελούν και τα κέντρα εγκατάστασης του δευτερογενή τομέα, συλλογής και διακίνησης της αγροτικής παραγωγής και τα κέντρα Διοίκησης. Αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα αστικής διάχυσης, περιορισμένης λειτουργικότητας και χαμηλής περιβαλλοντικής αποδοτικότητας και ανθεκτικότητας του κτηριακού αποθέματος τους και των μεταφορών. Ο ρόλος τους στον μετασχηματισμό του οικονομικού μοντέλου της περιφέρειας είναι κρίσιμος καθώς στο πλαίσιο της μετάβασης θα κληθούν να αναπτύξουν ικανότητες και υπηρεσίες, ανέσεις και αστικές υποδομές που θα ανταποκρίνονται στις υψηλές απαιτήσεις των κατοίκων, των επισκεπτών και των επιχειρήσεων. Κύρια πρόκληση για την Περιφέρεια είναι η υποστήριξη των αστικών αρχών να αναπτύξουν αυτές τις ικανότητες. Υπηρεσίες και υποδομές.

Στον αγροτικό χώρο και στη ύπαιθρο, ως προκλήσεις αναδεικνύονται, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η ενίσχυση των τάσεων επιστροφής στην ύπαιθρο, η ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων σε συνδυασμό με την καταπολέμηση συνεπειών της κλιματικής αλλαγής και η παραγωγική ανασυγκρότηση μέσα από τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας και η διασύνδεση με τις υπηρεσίες τουρισμού και πολιτισμού με στόχο την δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης και εισοδημάτων που θα ανακόψουν την τάση μετανάστευσης του πληθυσμού.

Βασικές προτεραιότητες/αναπτυξιακές ανάγκες:

- Αστική αναζωογόνηση και αναβάθμιση των δημόσιων χώρων στις πόλεις με πρόσβαση για όλους συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της προσβασιμότητας και της ελεύθερης κινητικότητας στα άτομα με κινητικά προβλήματα και βελτίωση της ανθεκτικότητας των αστικών κέντρων.
- Πολιτιστική και δημιουργική αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, branding πόλεων και οργάνωση του τουριστικού τους προϊόντος σε σύνδεση με την ευρύτερη περιοχή τους.
- Πράσινη μετάβαση των πόλεων με παρεμβάσεις για έξυπνη ενέργεια, βιώσιμη κινητικότητα και προώθηση της κυκλικής οικονομίας
- Ολοκληρωμένα σχέδια για την αντιμετώπιση αλληλεξαρτώμενων προκλήσεων σε επίπεδο “λειτουργικών περιοχών”, όπως είναι, οι Λίμνες, τα Ποτάμια ή οι ορεινοί όγκοι
- Αποδοτικός και αποτελεσματικός συνδυασμός των μέσων (ΕΣΠΑ, RRF, Πόρος, ΤΔΜ) σε χωρικό επίπεδο, με στόχο την αποφυγή διάσπασης του σχεδιασμού, επικαλύψεων ή καθυστερήσεων.
- Επαναπροσδιορισμός του τουριστικού προϊόντος προσβάσιμου σε όλους μέσω ολοκληρωμένων

χωρικά προσεγγίσεων, δικτύωση περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος και δικτύωση με άλλους γειτονικούς “δημοφιλείς” προορισμούς.

- Δημιουργία δικτύου έξυπνων θέσεων στάση/στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρίες κοντά σε δημόσιες Υπηρεσίες και Υπηρεσίες που δέχονται κοινό

Συνολικά, το πρόγραμμα δύναται να υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις.

Το πρόγραμμα θα συμβάλλει αναλόγως στην προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με μια νέα προσέγγιση για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην ΕΕ - Μετασχηματισμός της γαλάζιας οικονομίας της ΕΕ για ένα βιώσιμο μέλλον, καθώς άλλωστε αποτελεί και πυλώνα προτεραιότητας για την Ελλάδα.

Το πρόγραμμα δεσμεύεται να λαμβάνει υπόψη την αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στις παρεμβάσεις όλων των Στόχων Πολιτικής. Η αρχή θα εφαρμόζεται κατά την υλοποίηση των Προγραμμάτων στη βάση οδηγιών της ΕΑΣ.

Συμπληρωματικότητα και συνέργεια με άλλα Ενωσιακά Μέσα

Εντοπίζονται συμπληρωματικότητες με:

- το HORIZON EUROPE ιδιαίτερα στα θέματα της κλιματικής αλλαγής και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και της Ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας, ως προς το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+,
- με το πρόγραμμα LIFE για δράσεις που σχετίζονται με την περιβαλλοντική προστασία και τη διαφύλαξη της βιοποικιλότητας και ειδικά τα ολοκληρωμένα έργα και τα έργα Στρατηγικού ενδιαφέροντος, ως προς το ΕΤΠΑ.

Διδάγματα που έχουν αντληθεί από την προηγούμενη εμπειρία

Κατά την προηγούμενη ΠΠ παρατηρήθηκαν προβλήματα που λαμβάνονται υπόψη για να αντιμετωπιστούν με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ομαλής υλοποίησης του Προγράμματος.

Στα θέματα διαχείρισης περιλαμβάνονται προβλήματα καθυστέρησης και αναβλητικότητας στο πλαίσιο υλοποίησης δράσεων και πρωτοβουλιών, πολυπλοκότητας ενεργοποίησης οριζόντιων στρατηγικών (RIS, ΣΒΑΑ, ΟΧΕ, ψηφιακή στρατηγική), συμπληρωματικότητας/ αλληλοεπικάλυψης δράσεων με τα τομεακά προγράμματα και οι δυσκολίες/εμπόδια που προέκυψαν λόγω πανδημίας Covid-19.

Ο συντονιστικός ρόλος της ΕΑΣ ενισχύεται και η οργανωτική δομή της αναδιαρθρώνεται προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο αποτελεσματικότερος συντονισμός των ΠΕΠ, των ΟΧΕ, η υποστήριξη των αδύναμων δικαιούχων, και οι συνέργειες με άλλα Ταμεία. Αναφορικά με τη RIS3 προβλέπεται η σύσταση Τεχνικής Γραμματείας που θα υπάγεται στη ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ, μεταξύ άλλων και για τον συντονισμό μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου.

Σε συνεργασία με την ΕΑΣ, η απλοποίηση των διαδικασιών θα στηριχθεί στη χρήση απλοποιημένου κόστους με τη διαδικασία των άρθρων 53-56, την πλήρη ηλεκτρονική διαχείριση μέσω ΟΠΣ, τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου και στην επέκταση της διεπαφής του για τη μείωση των εγγράφων που διαβιβάζονται από τους δικαιούχους. Σε συνεργασία με τις Εθνικές Αρχές, οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων θα υποστηριχθούν από δράσεις όπως η εκπαίδευση δημόσιων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις. Η ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων θα καλυφθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων» σε συνεργασία με την ΜΟΔ, ενώ από την Τεχνική Βοήθεια του Π-ΔΜ θα συμπληρωθεί με ειδικότερες δράσεις. Η ΜΟΔ θα έχει σημαντικό ρόλο για ορισμένες από αυτές τις δράσεις και μέσω της νεοσύστατης Τεχνικής Υπηρεσίας της.

Η ομάδα των εμπειρογνομόνων JASPERS θα συμβάλλει στην ενδυνάμωση του συστήματος διακυβέρνησης σημαντικών τομέων (στερεά απόβλητα, λύματα) και στην ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων. Διεθνείς Οργανισμοί θα έχουν επίσης σημαντικό ρόλο όπως για παράδειγμα η ΕΤΕπ (EIB) μέσω δράσεων PASSA.

Ειδικότερα για τις κρατικές ενισχύσεις, τα θέματα με τον ΕΦΕΠΑΕ που οδήγησαν σε καθυστερήσεις έχουν επιλυθεί. Επίσης με το νέο ΠΣΚΕ αναμένεται να αντιμετωπίσει συντονισμένα τις ανάγκες του προγράμματος. Ως προς τις ΟΧΕ/ΒΑΑ θα επιδιώκεται η δημιουργία εταιρικής σχέσης σε όλα τα στάδιά τους.

1. Programme strategy: main challenges and policy responses

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>1. A more competitive and smarter Europe by promoting innovative and smart economic transformation and regional ICT connectivity</p>	<p>RSO1.1. Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies</p>	<p>Η περιοχή της ΔΜ είναι μία από τις λιγότερο δυναμικές περιφέρειες της Ελλάδας όσον αφορά στις δραστηριότητες ΕΤΑΚ. Οι περιφερειακές ακαθάριστες δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη το 2017 ήταν 0,4% (€14,27 εκ.) του ΑΕγχΠ και οι δαπάνες των επιχειρήσεων για Ε&Α 0,1% (€2,01 εκ.). Οι συνολικές δαπάνες ΕΤΑΚ στην ΔΜ αυξήθηκαν μόνο κατά 8% μεταξύ 2013-2018 σε σχέση με το 49% σε επίπεδο χώρας. Οι αντίστοιχες δαπάνες των επιχειρήσεων πενταπλασιάστηκαν ενώ στην χώρα υπερδιπλασιάστηκαν, παρ' όλα αυτά παραμένουν εξαιρετικά χαμηλές καθώς ανέρχονται στο 0,12% του ΑΕΠ της ΔΜ (2018) Το ποσοστό απασχόλησης σε υπηρεσίες έντασης γνώσης για το 2018 ανέρχεται σε 30,6% που αποτελεί την 6η καλύτερη επίδοση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών. Η ΔΜ παρουσιάζει υστέρηση στις επιδόσεις στην καινοτομία τόσο σε σχέση με το εθνικό όσο και με το ευρωπαϊκό επίπεδο και κατατάσσεται στις περιφέρειες μέτριας καινοτομίας (RegionalInnovationScoreboard 2019) . Παρ' όλα αυτά οι επιδόσεις της έχουν αυξηθεί σε σχέση με το 2011 κατά 23,1%, σύμφωνα με το συνθετικό Περιφερειακό Δείκτη Καινοτομίας. Τα παραπάνω ποσοτικά στοιχεία αντικατοπτρίζουν το χαμηλό βαθμό επάρκειας των ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών. Επιπλέον, το μεγαλύτερο μέρος των προσπαθειών ΕΤΑΚ των ερευνητικών φορέων της περιοχής επικεντρώνεται κυρίως σε ενεργειακά θέματα, στην προσπάθεια ενίσχυσης του ενεργειακού προφίλ της</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Περιφέρειας με στροφή προς πιο «πράσινες» λύσεις. Συνοπτικά η Περιφέρεια εμφανίζει ελλείψεις σε πόρους, δίκτυα και μέτρα για την αναβάθμιση των καινοτομικών επιδόσεων. Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο αναμένεται να συμβάλλουν: • στην ενίσχυση των δομών-υποδομών ΕΤΑΚ, • στη διασύνδεση δημόσιων υποδομών και αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ με την επιχειρηματικότητα, • την ενίσχυση των δαπανών επιχειρήσεων σε ΕΤΑΚ, • την υποβοήθηση συνεργατικών επιχειρηματικών σχηματισμών / κοινών επιχειρηματικών προσπαθειών • την δημιουργία οικοσυστήματος για την άνθηση δραστηριοτήτων καινοτομίας • μετασχηματισμός • παραγωγική διαφοροποίηση Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • Επένδυση στην αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών της χώρας. • Προώθηση προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης του αγροδιατροφικού τομέα με προσανατολισμό την πράσινη γεωργία και την γεωργία ακριβείας, που αφορούν στην καινοτομία και την οικολογική επεξεργασία</p>
<p>1. A more competitive and smarter Europe by promoting innovative and smart economic transformation and regional ICT connectivity</p>	<p>RSO1.2. Reaping the benefits of digitisation for citizens, companies, research organisations and public authorities</p>	<p>Σε σχέση με τις ψηφιακές υποδομές και ικανότητες, η Περιφέρεια ακολουθεί γενικά την πορεία της χώρας η οποία κατατάσσεται στην προτελευταία θέση της ΕΕ στο δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας για το 2020. Στην ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 24η θέση και υπολείπεται κατά πολύ του μ.ο. της ΕΕ. Όσον αφορά στη διάσταση των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 27η θέση στην ΕΕ, αρκετά κάτω από τον</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>μέσο όρο της ΕΕ, αλλά κατέγραψε αύξηση 5,1 μονάδων κατά το προηγούμενο έτος, ακολουθώντας τη μέση αύξηση 5 μονάδων της ΕΕ. Από την πλευρά της προσφοράς (όσον αφορά την παροχή διαδικτυακών δημόσιων υπηρεσιών), η Ελλάδα συνέχισε να σημειώνει πρόοδο το 2019, με 25/100 προσυμπληρωμένα έντυπα σε σύγκριση με 23/100 το 2018, αλλά παραμένει πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία για το 2018 σε επίπεδο Β. Ελλάδας, όπου περιλαμβάνεται και η ΔΜ), το ποσοστό νοικοκυριών με ευρυζωνική πρόσβαση υπολείπεται του 13 ποσοστιαίες μονάδες του μ.ο.ΕΕ. Αντίστοιχα, το ποσοστό ημερήσιου αριθμού διαδικτυακών χρηστών ανέρχεται μόνο σε 58% έναντι 76% του μ.ο. ΕΕ. Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο αναμένεται να συμβάλλουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στην ενίσχυση του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, με την υιοθέτηση νέων τεχνολογικών εργαλείων και ψηφιακών διαδικασιών στην παραγωγική και επιχειρηματική διαδικασία με στόχο την μετάβασή τους στην 4η Βιομηχανική Επανάσταση. • στην ψηφιακή αναβάθμιση και διαθεσιμότητα των δημόσιων υπηρεσιών • στην ενθάρρυνση των πολιτών να εμπιστεύονται την ψηφιοποιημένη κοινωνία προσφέροντας λύσεις σε τομείς όπως η διαφάνεια και η διαχείριση των δεδομένων • στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών έξυπνης πόλης σε πολίτες και επιχειρήσεις με μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και οικονομικό κόστος <p>Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ψηφιοποίηση κείριων αρχείων σε διάφορους τομείς και ενσωμάτωσή τους σε αντίστοιχα πληροφοριακά

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>συστήματα. • Ολοκληρωμένος ψηφιακός μετασχηματισμός επιλεγμένων πόλεων</p>
<p>1. A more competitive and smarter Europe by promoting innovative and smart economic transformation and regional ICT connectivity</p>	<p>RSO1.3. Enhancing sustainable growth and competitiveness of SMEs and job creation in SMEs, including by productive investments</p>	<p>Η παραγωγική διάρθρωση της ΔΜ σε όρους ΑΠΑ προέρχεται κατά 8,4% από την Γεωργία, 46% από τη Βιομηχανία – Κατασκευές (συμπεριλαμβάνονται οι τομείς των μεταλλείων – ορυχείων και της Ενέργειας με σχεδόν 39%) και 46% από τις Υπηρεσίες, με χαρακτηριστικά «μονοδραστηριότητας», ως η κυριότερη ηλεκτροπαραγωγός Περιφέρεια της Χώρας. Το διάστημα 2013-2018 η ΔΜ παρουσίασε τη μεγαλύτερη συνολική μείωση της ΑΠΑ, ποσοστό 20,4% μεταξύ των Περιφερειών της χώρας και η οικονομία της εισέρχεται σε φάση μετασχηματισμού, με αύξηση της συμμετοχής του πρωτογενούς και ιδίως του τριτογενούς με αντίστοιχη μείωση του δευτερογενούς τομέα.. Ο δείκτης Revealed Comparative Advantage δείχνει ισχυρή εξειδίκευση σε τομείς και κλάδους έντασης εργασίας και πολύ λίγο διαφοροποιημένη παραγωγική δομή. Η ΔΜ βρίσκεται στο 24% του ευρωπαϊκού μέσου όρου στο σύνθετο Δείκτη Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας (RCI). Διαχρονικά, ο δείκτης RCI για την ΔΜ δεν παρουσιάζει μεταβολές μεταξύ 2013-2019. Την τριετία 2016-2018 έκλεισε η ψαλίδα μεταξύ διαγραφών και εγγραφών επιχειρήσεων και μάλιστα για το 2018 οι εγγραφές ήταν περισσότερες από τις διαγραφές για πρώτη φορά εδώ και αρκετά χρόνια. Παρά την πρόσφατη μείωση των εξαγωγών της (σοβαρότατη το 2018-2019), η ΔΜ παραμένει πλεονασματική στο εμπορικό της ισοζύγιο, με κάλυψη 191% των εισαγωγών της από εξαγωγές. Ο λόγος των</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>εξαγωγών προς το ΑΕΠ (2019) είναι 8% και παρουσιάζει υστέρηση σε σχέση με την χώρα (18,5%). Το σύνολο των εξαγωγών της όμως είναι πολύ μικρό (< 1% των εθνικών), αντανακλώντας και τη μειούμενη παραγωγικότητα. Οι παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλλουν στην: • αναβάθμιση και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης με αξιοποίηση των εξειδικεύσεων της Περιφέρειας • βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων • ανάδειξη καινοτόμων/νεοφυών επιχειρήσεων • βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση και υπηρεσίες υποστήριξης για την συνεργασία, την κυκλικότητα και αύξηση της προστιθέμενης αξίας</p> <p>Συσχετίζεται με τις δράσεις του ΕΣΑΑ: • Επένδυση στην δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων • Δημιουργία νέων ή αναβάθμιση βιομηχανικών μονάδων τελευταίας πράσινης τεχνολογίας • Επιτάχυνση της αναβάθμισης του παραγωγικού εξοπλισμού και των υποδομών των μεταποιητικών ΜΜΕ • Ψηφιακός μετασχηματισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων</p>
<p>2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility</p>	<p>RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions</p>	<p>Μέσω του προγράμματος επιδιώκεται η ανάληψη δράσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας, τη μείωση της κατανάλωσης και της σπατάλης ενέργειας καθώς και την αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας. Λόγω κλιματικών συνθηκών (ηπειρωτικό κλίμα – κρύοι χειμώνες) η Δυτική Μακεδονία ανήκει στις Περιφέρειες με την υψηλότερη κατά νοικοκυριό κατανάλωση ενέργειας (2,430 θερμοημέρες, 85% μεγαλύτερη της χώρας). Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΚΕΤΑ</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>2014, η κατανάλωση ενέργειας στον κτιριακό τομέα στην Περιφέρεια Δυτικής ανερχόταν στις 975.203 MWh/έτος. Η ενεργειακή κατανάλωση του κτιριακού τομέα (κυρίως κατοικίες) παραμένει υψηλή, καθώς αντιπροσωπεύει το 42,7% της συνολικής τελικής κατανάλωσης ενέργειας, ενώ η κατανάλωση Δημόσιων κτηρίων το 7,8%. Οι υψηλές τιμές οφείλονται και στη μεγάλη ηλικία του κτιριακού αποθέματος, το οποίο παρουσιάζει χαμηλό επίπεδο θερμομόνωσης/ ενεργειακών προδιαγραφών. Η Ελλάδα στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ έχει θέσει ως προτεραιότητα τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στην τελική κατανάλωση ενέργειας κατά ποσοστό τουλάχιστον στο 38% μέχρι το έτος 2030. Η βελτίωση της αποδοτικότητας και η εξοικονόμηση ενέργειας θεωρείται η πρώτη προτεραιότητα για την επίτευξη των ευρωπαϊκών και εθνικών στόχων για το κλίμα, σύμφωνα με την αρχή της πρόληψης.</p>
<p>2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility</p>	<p>RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account eco-system based approaches</p>	<p>Η Δυτική Μακεδονία παρουσιάζει μέση και υψηλή τρωτότητα σε μια σειρά από κλιματικούς κινδύνους που περιλαμβάνουν πλημμύρες, κατολισθήσεις και διαβρώσεις εδαφών, ενώ η αύξηση της διάρκειας της ξηρής περιόδου αυξάνει τον κίνδυνο πυρκαγιών και απειλεί ορισμένα από τα πλέον σημαντικά από πλευράς βιοποικιλότητας και αισθητικής αξίας δάση της χώρας. Το ΠεΣΚΑ (2019) αναγνωρίζει τους κύριους τομείς και περιοχές κινδύνου και περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις προτεραιότητας. Στο πλαίσιο του ΕΠ ΔΜ 2014-2020 έχουν ενταχθεί και υλοποιηθεί σημαντικά έργα που προτεραιοποιήθηκαν σύμφωνα με το Σχέδιο Αντιμετώπισης του Πλημμυρικού Κινδύνου (Οδηγία 60/2007/ΕΚ) και</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		το Περιφερειακό Σχέδιο για την Κλιματική Αλλαγή. Η επιτυχής αντιμετώπιση του κινδύνου απαιτεί την συνέχιση και επέκταση των έργων αυτών σε ευάλωτες περιοχές. Τα έργα προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ ΔΜ 2021-2027 Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό της Πολιτικής Προστασίας
2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility	RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management	Η Δυτική Μακεδονία προβλέπεται να καλύψει τις υποχρεώσεις αναφορικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και την κάλυψη με δίκτυα συλλογής ακαθάρτων και συστήματα τουλάχιστον δευτεροβάθμιας επεξεργασίας των Οικισμών Α', Β' και Γ' προτεραιότητας. Οι βασικές ανάγκες εστιάζονται στην ολοκλήρωση των υποδομών επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε οικισμούς και συστάδες οικισμών (agglomerations) μικρότερους της Γ' κατηγορίας, με έμφαση στους ευαίσθητους αποδέκτες. Στον τομέα της ύδρευσης εντοπίζονται ανάγκες ολοκλήρωσης σύγχρονων δικτύων που θα επιτρέψουν τον περιορισμό της σπατάλης και την εξοικονόμηση υδατικών πόρων, ενώ ταυτόχρονα θα εξασφαλίσουν την πρόσβαση σε ποιοτικούς και ασφαλείς πόρους σε κατοίκους των οικιστικών κέντρων της Περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένων σε ορισμένες περιπτώσεις και περιοχών με υψηλό ποσοστό ευπαθών και ευαίσθητων πληθυσμιακών ομάδων. Ενισχύονται κατά προτεραιότητα οι δράσεις του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου για το Πόσιμο Νερό. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • αλλαγές στην χρήση των δικτύων άρδευσης και εγκατάσταση τηλεμετρητών

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		για τον εντοπισμό διαρροών και την έξυπνη διαχείριση του νερού
2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility	RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy	<p>Η Περιφέρεια παρά το πολιτιστικό και οικολογικό απόθεμα έχει αξιοποιήσει ελάχιστα οικονομικά και αναπτυξιακά τον τομέα του τουρισμού. Στην σημερινή συγκυρία η αξιοποίηση αυτή είναι μια αναγκαιότητα προκειμένου να αναπληρωθεί το κενό στην εργασία και τα εισοδήματα από την απολιγνιτοποίηση. Συνολικά η ΔΜ, συμμετέχει με ποσοστό γύρω στο 1% του συνολικού εθνικού τουριστικού προϊόντος. Το σημερινό προϊόν στηρίζεται κύρια στον Χιονοδρομικό τουρισμό (ευάλωτο στην Κλιματική Αλλαγή) και τον πολιτιστικό – φυσιολατρικό που αναπτύσσεται σε ορισμένους θύλακες, οι οποίοι ωστόσο τόσο από πλευράς υποδομών, όσο και οργάνωσης δεν διαθέτουν τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα του τουριστικού προορισμού. Η Εγνατία Οδός και η βελτίωση της προσβασιμότητας των χιονοδρομικών κέντρων, ενδέχεται να επηρέασε αρνητικά την τουριστική ανάπτυξη στην ΔΜ, η οποία από το 2008 και μετά παρουσιάζει σταθερές τάσεις πτώσης. Η ευκολότερη προσβασιμότητα ενδεχόμενα αύξησε το ποσοστό ημερήσιων επισκεπτών έναντι αυτών που διανυκτερεύουν στην περιοχή. Το πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας περιλαμβάνει αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία που αναφέρονται στην προϊστορική και αρχαία εποχή, άλλα και στην βυζαντινή και Οθωμανική περίοδο, όπου πόλεις της ΔΜ είχαν ιδιαίτερη εμπορική σημασία και ανάπτυξη. Μεταξύ αυτών η Αιανή, το Δισπηλιό, η παλαιά Καστοριά και τα αρχοντικά των άλλων οικισμών, ναοί και μοναστήρια σε όλη την</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Περιφέρεια κ.α.). Το πολιτιστικό απόθεμα περιλαμβάνει επίσης σημαντικά στοιχεία της άυλης κληρονομιάς. Σε επίπεδο φυσικής κληρονομιάς πέρα από τις προστατευόμενες περιοχές και την βιοποικιλότητα, τουριστικούς πόρους αποτελούν το τοπίο των λιμνών και οι γεωλογικοί πόροι (γεωπάрко, σπήλαια). Η περιορισμένη αξιοποίηση των τουριστικών πόρων σύμφωνα με την Στρατηγική Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης οφείλεται σε ελλείψεις σε υποδομές προβολής και ανάδειξης, συμπεριλαμβανομένων υποδομών για άτομα με αναπηρία ΑμΕΑ (και άτομα με μειωμένη κινητικότητα κ.λπ.) περιορισμένες κινητικές δυνατότητες, η απουσία σύγχρονων ή καινοτόμων μέσων ερμηνείας, η ελλιπής δικτύωση, η απουσία μιας αποτελεσματικής οργανωτικής δομής, προγραμματισμού, διαχείρισης και προβολής. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία -Στόχος 30 «Προσβάσιμος Τουρισμός»</p>
3. A more connected Europe by enhancing mobility	RSO3.2. Developing and enhancing sustainable, climate resilient, intelligent and intermodal national, regional and local mobility, including improved access to TEN-T and cross-border mobility	<p>Η ολοκλήρωση του κάθετου οδικού άξονα της Εγνατίας Οδού και του Ε65, ο εκσυγχρονισμός του σιδηροδρομικού δικτύου και η ανάπτυξη νέων συνδέσεων, η αναβάθμιση των αεροδρομίων της με εξωστρεφή προσανατολισμό στα πλαίσια δημιουργίας ενός πλέγματος συνδυασμένων μεταφορών είναι καθοριστικά στοιχεία για την ανταπόκριση της Περιφέρειας στο νέο παραγωγικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στην Περιφέρεια, με βάση επιμέρους εξειδικεύσεις παραγωγικών κλάδων της οικονομίας με ισχυρή δυναμική, όπως η καθαρή ενέργεια, η βιομηχανία, η βιοτεχνία και το εμπόριο, η έξυπνη αγροτική παραγωγή, ο</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>βιώσιμος τουρισμός και η τεχνολογία και η εκπαίδευση. Η διάχυση των ωφελειών από τα παραπάνω στο σύνολο της Περιφέρειας απαιτεί κατασκευή/ανάπτυξη και βελτίωση των ενδοπεριφερειακών συνδέσεων του επαρχιακού και τοπικού οδικού δικτύου και τη διασύνδεση με το ΔΕΔ-Μ. Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο αναμένεται να συμβάλλουν: • στην αναβάθμιση της προσβασιμότητας απ' όλους και διασύνδεσης των τουριστικών και απομακρυσμένων περιοχών και περιοχών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος • στη βελτίωση της χερσαίας διασυνοριακής συνδεσιμότητας • σύνδεση με ΔΕΔ-Μ (Εγνατία και κάθετοι άξονες) Ο σχεδιασμός της Περιφέρειας έχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και την περιφερειακή διάστασή του. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • Πρόγραμμα Βελτίωσης Οδικής ασφάλειας με αποκατάσταση οδικού δικτύου και επισκευή επικίνδυνων οδοστρωμάτων. • Ολοκλήρωση Αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδας E65 Βόρειο Τμήμα</p>
<p>4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights</p>	<p>RSO4.2. Improving equal access to inclusive and quality services in education, training and lifelong learning through developing accessible infrastructure, including by fostering resilience for distance and on-line education and training</p>	<p>Στη ΔΜ καταγράφονται 187 μονάδες προσχολικής αγωγής με 308 τμήματα και 3.715 μαθητές (ΕΛΣΤΑΤ 2018). Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας 4 ετών έως την έναρξη της υποχρεωτικής εκπ/σης που είναι εγγεγραμμένα σε εκπαίδευση ανέρχεται σε 87%, το υψηλότερο μεταξύ των Περιφερειών της χώρας (Eurostat, 2018). Στην α'βάθμια εκπ/ση καταγράφονται 155 μονάδες δημοτικών σχολείων με 14.626 μαθητές (ΕΛΣΤΑΤ, 2018). Στις σχολ. μονάδες λειτουργούσαν 83 ειδικές τάξεις με 718 μαθητές. Αντίστοιχα καταγράφονται 69 Γυμνάσια,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>στα οποία οι μαθητές ανέρχονται σε 7.786 (ΕΛΣΤΑΤ, 2018). Ο αριθμός των Γενικών Λυκείων ανέρχεται σε 36 με 6.319 μαθητές (ΕΛΣΤΑΤ, 2018). Στην Επαγγελματική Εκπ/ση καταγράφονται 15 Επαγγελματικά Λύκεια και 4 Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας του ΟΑΕΔ στα οποία είναι εγγεγραμμένοι 5.000 μαθητές, εκ των οποίων οι 503 στις Σχολές του ΟΑΕΔ. Σε δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ το 2017 καταγράφονται 1.756 σπουδαστές (ΕΛΣΤΑΤ). Στην Ανώτατη Εκπ/ση οι φοιτητές του Πανεπιστημίου ΔΜ ανέρχονται σε 2.538, που κατανέμονται σε 3 Σχολές και 6 Τμήματα. Στην Ειδική Αγωγή και Εκπ/ση καταγράφονται 22 σχολικές μονάδες (3 νηπιαγωγεία, 7 Δημοτικά, 3 Επαγγελματικά Λύκεια και 5 Ενιαία Ειδικής Επαγγελματικά Γυμνάσια – Λύκεια) με συνολικά 217 μαθητές (ΕΛΣΤΑΤ, 2018). Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης της εκπ/σης ανέρχεται σε 3% για την Β. Ελλάδα το 2019, με σημαντική βελτίωση σε σχέση με 11,1% το 2013 (Eurostat). Το επίπεδο των υποδομών εκπ/σης βελτιώθηκε, ωστόσο εξακολουθούν να υπάρχουν βασικές ανάγκες για την ολοκλήρωση των υποδομών του Πανεπιστημίου ΔΜ και τη συμπλήρωση των υποδομών και εξοπλισμού σχολικών μονάδων και ιδιαίτερα της τεχνικής εκπ/σης. Μέρμια θα πρέπει να δοθεί και στον εκσυγχρονισμό υποδομών νηπιακής - παιδικής φροντίδας, λαμβάνοντας υπόψη και τις κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «European Child Guarantee», καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού, σε συσχέτιση με το αναπτυσσόμενο μοντέλο των υποδομών βρεφονηπιακών σταθμών που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του Προγράμματος</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		Κυψέλη και χρηματοδοτείται σε πιλοτική μορφή από το RRF. Συσχετίζεται με τις δράσεις του ΕΣΑΑ: • Ίδρυση και ενίσχυση θεματικών και πειραματικών ΙΕΚ και ΕΠΑΛ. • Αναβάθμιση του εργαστηριακού εξοπλισμού για τον σύνολο των Εργαστηρίων των ΙΕΚ, ΕΠΑΛ, Τμήματα Μετα δευτεροβάθμιας Μαθητείας και ΣΕΚ
4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights	RSO4.3. Promoting the socioeconomic inclusion of marginalised communities, low income households and disadvantaged groups, including people with special needs, through integrated actions, including housing and social services	Το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία επισημαίνει ότι «σημαντική πρόκληση παραμένει η υποστήριξη των αδύναμων νοικοκυριών, με μεγάλο ποσοστό τους να κινείται στα όρια της φτώχειας». Το 2015, σύμφωνα με την ΠΕΣΚΕ, εκτιμήθηκε ότι στην ΔΜ διαβίωναν 18.510 άτομα που ανήκαν σε Ευπαθείς, Ευάλωτες ή λοιπές ομάδες. Ο αριθμός αυτός, λόγω της περαιτέρω μείωσης του ΑΕΠ, της αύξησης της ανεργίας και της γήρανσης, εκτιμάται ότι έχει αυξηθεί περαιτέρω. Η απολιγνιτοποίηση απειλεί με νέα μελλοντική μείωση της απασχόλησης και του εισοδήματος με ανάλογες επιπτώσεις για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Με τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών-EU-SILC (2019), τα οποία επεξεργάστηκε το «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας» της ΕΣΑμεΑ, το 22% του πληθυσμού της ΔΜ, ηλικίας 16 ετών και άνω, αντιμετωπίζει περιορισμούς ή δυσκολίες στις καθημερινές δραστηριότητες λόγω μακροχρόνιου προβλήματος υγείας. Εξ αυτών, 22.676 άτομα αντιμετωπίζουν σοβαρή αναπηρία (9.1% πληθυσμού ΔΜ) και 32.032 αναφέρουν μέτριους περιορισμούς (12.9% πληθυσμού ΔΜ). Σε κίνδυνο φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού διαβιούν οι 4 στους 10 πολίτες με αναπηρία στη ΔΜ.

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Σημαντικό τμήμα των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας παρέχεται από τους Δήμους και τις τοπικές δομές. Βασική επιδίωξη αποτελεί η δημιουργία ολοκληρωμένου δικτύου υποδομών και δομών στήριξης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης και προώθησης στην απασχόληση. Η δημιουργία υποδομών για ευπαθείς ομάδες (όπως τα ΑμεΑ, οι Ρομά κλπ.) απαιτείται να συνδεθεί με την ενίσχυση της αποϊδρυματοποίησης για την αντιμετώπιση των προκαταλήψεων και διακρίσεων προκειμένου να αυξηθεί το επίπεδο ποιότητας ζωής και να βελτιωθεί η πρόσβαση σε αναγκαίες κοινωνικές-αθλητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες. Οι σχετικές δράσεις λαμβάνουν υπόψη την Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, την Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2030 καθώς και την Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027. Συσχετίζονται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • Προσβασιμότητα και υποστήριξη υποδομών για ΑμεΑ (κινητική, αισθητηριακή κ.λπ.)</p>
4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights	RSO4.5. Ensuring equal access to health care and fostering resilience of health systems, including primary care, and promoting the transition from institutional to family- and community-based care	<p>Στην Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας λειτουργούν 5 Γενικά Νοσοκομεία στις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων και την Πτολεμαΐδα, με 649 κλίνες έναντι 688 κλινών το 2013. Επίσης διαθέτει 6 Κέντρα Υγείας με 26 κλίνες (βραχείας νοσηλείας) το 2019 έναντι 34 κλινών το 2013 (ΕΛΣΤΑΤ), καθώς και 92 Περιφερειακά Ιατρεία. Οι διαθέσιμες κλίνες ανά 100 χιλιάδες κατοίκους είναι 402 κατατάσσοντας την Δυτική Μακεδονία</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>στην 6η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών το 2018 έναντι μ.ο. 537 κλινών για την ΕΕ27, παρουσιάζονται μείωση σε σχέση με το 2013 (417 κλίνες). Η χωρική κάλυψη των υποδομών υγείας είναι ικανοποιητική, όμως η λειτουργία τους δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής λόγω των ελλείψεων σε συμπληρωματικές υποδομές και εξοπλισμό. Το επίπεδο των κοινωνικών υποδομών στην ΠΔΜ βελτιώθηκε κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Ωστόσο, το χαμηλό σημείο εκκίνησης σε συνδυασμό με την επιδείνωση των δεικτών φτώχειας, ανεργίας αλλά και τις τάσεις γήρανσης του πληθυσμού και την χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα, οδηγούν στην ανάγκη περαιτέρω δραστηριοποίησης προς τη συνολική βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και την κάλυψη του πληθυσμού με υποδομές κοινωνικού χαρακτήρα. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • Αναβάθμιση των υποδομών και του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού των κέντρων υγείας και αναδιοργάνωση της δομής τους με επανεκπαίδευση του προσωπικού ώστε να δράσουν αποτελεσματικά σαν φροντίδα πρώτης • Ολοκληρωμένη παρέμβαση εκσυγχρονισμού των υλικοτεχνικών υποδομών των νοσοκομείων σε ολόκληρη την Ελλάδα με ανακαίνιση κτιρίων και προμήθεια νέου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού.</p>
4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights	RSO4.6. Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation	<p>Η Περιφέρεια παρά το πολιτιστικό και οικολογικό απόθεμα έχει αξιοποιήσει ελάχιστα οικονομικά και αναπτυξιακά τον τομέα του τουρισμού. Στην σημερινή συγκυρία η αξιοποίηση αυτή είναι μια αναγκαιότητα προκειμένου να αναπληρωθεί το κενό στην εργασία και τα εισοδήματα από την απολιγνιτοποίηση. Συνολικά η ΔΜ, συμμετέχει με</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>ποσοστό γύρο στο 1% του συνολικού εθνικού τουριστικού προϊόντος. Το σημερινό προϊόν στηρίζεται κύρια στον Χιονοδρομικό τουρισμό (ευάλωτο στην Κλιματική Αλλαγή) και τον πολιτιστικό – φυσιολατρικό που αναπτύσσεται σε ορισμένους θύλακες, οι οποίοι ωστόσο τόσο από πλευράς υποδομών, όσο και οργάνωσης δεν διαθέτουν τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα του τουριστικού προορισμού. Η Εγνατία Οδός και η βελτίωση της προσβασιμότητας των χιονοδρομικών κέντρων, ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά την τουριστική ανάπτυξη στην ΔΜ, η οποία από το 2008 και μετά παρουσιάζει σταθερές τάσεις πτώσης. Η ευκολότερη προσβασιμότητα ενδεχόμενα αύξησε το ποσοστό ημερήσιων επισκεπτών έναντι αυτών που διανυκτερεύουν στην περιοχή. Το πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας περιλαμβάνει αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία που αναφέρονται στην προϊστορική και αρχαία εποχή, άλλα και στην βυζαντινή και Οθωμανική περίοδο, όπου πόλεις της ΔΜ είχαν ιδιαίτερη εμπορική σημασία και ανάπτυξη. Μεταξύ αυτών η Αιανή, το Δισπηλιό, η παλαιά Καστοριά και τα αρχοντικά των άλλων οικισμών, ναοί και μοναστήρια σε όλη την Περιφέρεια κ.α.). Το πολιτιστικό απόθεμα περιλαμβάνει επίσης σημαντικά στοιχεία της άυλης κληρονομιάς. Σε επίπεδο φυσικής κληρονομιάς πέρα από τις προστατευόμενες περιοχές και την βιοποικιλότητα, τουριστικούς πόρους αποτελούν το τοπίο των λιμνών και οι γεωλογικοί πόροι (γεωπάрко, σπήλαια). Η περιορισμένη αξιοποίηση των τουριστικών πόρων σύμφωνα με την Στρατηγική Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης οφείλεται σε ελλείψεις σε υποδομές</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>προβολής και ανάδειξης, συμπεριλαμβανομένων υποδομών για άτομα με αναπηρία ΑμΕΑ (και άτομα με μειωμένη κινητικότητα κ.λπ.) περιορισμένες κινητικές δυνατότητες, η απουσία σύγχρονων ή καινοτόμων μέσων ερμηνείας, η ελλιπής δικτύωση, η απουσία μιας αποτελεσματικής οργανωτικής δομής, προγραμματισμού, διαχείρισης και προβολής. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία -Στόχος 30 «Προσβάσιμος Τουρισμός»</p>
<p>4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights</p>	<p>ESO4.1. Improving access to employment and activation measures of all jobseekers, in particular youth people, especially through the implementation of the Youth Guarantee, long-term unemployed and disadvantaged groups on the labour market, and of inactive people, as well as through the promotion of self-employment and the social economy;</p>	<p>Η Περιφέρεια αντιμετωπίζει υψηλά ποσοστά ανεργίας (24,5%, 2019), κατατάσσοντάς την στις πρώτες θέσεις σε επίπεδο χώρας και ΕΕ, αν και παρουσιάζει τάση μείωσης σε σχέση με τα επίπεδα του 2013 (31,6%), χωρίς όμως να ακολουθεί την πτώση του ποσοστού στη χώρα. Η ανεργία πλήττει κυρίως τους νέους (βρίσκεται στην 1η θέση σε εθνικό επίπεδο) όπου στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών το ποσοστό φτάνει στο 53,5%. Οι μακροχρόνια άνεργοι μειώθηκαν κατά 14,41% αλλά εξακολουθούν να αποτελούν το 72% των ανέργων. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών διαβίωσης των Νοικοκυριών-EU-SILC του έτους 2019, τα οποία επεξεργάστηκε το «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας» της Ε.Σ.Α.μεΑ., στα άτομα με σοβαρή αναπηρία ηλικίας 30-64 ετών, ο δείκτης απασχόλησης φτάνει μόλις το 18,2%, ενώ στα άτομα με μέτρια αναπηρία το 34,7%. Μείωση της ανεργίας παρατηρείται τόσο στον δευτερογενή, όσο και στον τριτογενή τομέα. Αύξηση ωστόσο παρατηρείται στα ποσοστά των ανέργων αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Απαιτείται</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>περισσότερη προσπάθεια ενίσχυσης στοχευμένων δράσεων προώθησης στην απασχόληση ιδίως συγκεκριμένων κατηγοριών ανέργων (νέοι, γυναίκες, μακροχρόνια άνεργοι, άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις), καθώς επίσης και των δράσεων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητα για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση των ανέργων προβλέπεται να υλοποιηθούν και στο πλαίσιο των στρατηγικών ΟΧΕ/ΒΑΑ. Εντοπίζονται ανάγκες σε νέες δεξιότητες και μια πιο στρατηγική και συντονισμένη προσέγγιση στη συνεχή μάθηση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θα αντιμετωπίσει η Περιφέρεια, όσον αφορά σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, της καινοτομίας και τις αλλαγές στο παραγωγικό της μοντέλο αλλά και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.</p>
<p>4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights</p>	<p>ESO4.4. Promoting the adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change, active and healthy ageing and a healthy and well-adapted working environment that addresses health risks</p>	<p>Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας δραστηριοποιούνται συνήθως σε κλάδους μικρής προστιθέμενης αξίας, χαμηλής καινοτομίας, είναι πολύ μικρού μεγέθους και οικογενειακού χαρακτήρα. Παράλληλα, το ποσοστό του πληθυσμού με τριτοβάθμια εκπαίδευση ανέρχεται σε 27,1% για το 2019 που υπολείπεται του μέσου όρου της χώρας (31,9%) ενώ το ποσοστό ατόμων με δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση ανέρχεται σε 46,9% αυξημένο σε σχέση με της χώρας 44,5%), Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της μετάβασης που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια, είναι απαραίτητα μέτρα για την ενίσχυση και ανανέωση των γνώσεων αλλά και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των επιχειρηματιών.</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights	ESO4.6. Promoting equal access to and completion of quality and inclusive education and training, in particular for disadvantaged groups, from early childhood education and care through general and vocational education and training, to tertiary level, as well as adult education and learning, including facilitating learning mobility for all and accessibility for persons with disabilities	<p>Η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα υπολείπεται του μ.ο.ΕΕ. Η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και την κατάρτιση ανεξαρτήτως κοινωνικής ή οικονομικής προέλευσης και η άμβλυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων αποτελεί στρατηγική επιλογή του Π-ΔΜ. Η προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση αφορά όλους. Ιδιαίτερη μέριμνα προβλέπεται για μαθητές και παιδιά με αναπηρία. Σκοπός είναι η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους με δράσεις ενίσχυσης της εκπαίδευσης παιδιών και μαθητών σχολικής και προσχολικής ηλικίας με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, συμβάλλοντας στην ισότιμη πρόσβαση στη γνώση και στην εναρμόνιση του οικογενειακού και επαγγελματικού βίου. Η ανεργία των γυναικών βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα με ποσοστό 32,9%, το μεγαλύτερο στη χώρα και με σημαντική διαφορά από τον εθνικό μέσο του 21,5%. Εξαιρετικά χαμηλή είναι η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας, με ποσοστό απασχολούμενων γυναικών 39,5%, έναντι 47,3% του εθνικού και 63% του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Απαιτούνται παρεμβάσεις για την άρση των εμποδίων πρόσβασης και παραμονής των γυναικών στην αγορά εργασίας λόγω έμφυλων διακρίσεων που επιδιώκει την καλύτερη ισορροπία εργασίας/ ζωής για τα μέλη των νέων οικογενειών και ιδιαίτερα των γυναικών. Η δράση είναι συναφής με τις Κατευθυντήριες γραμμές για την Απασχόληση (2020), τη Σύσταση του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου 2016 για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας, τη Σύσταση του Συμβουλίου (22.05.2019) σχετικά με</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας, την Ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία «Ανανέωση της δέσμευσης για μια Ευρώπη χωρίς εμπόδια», καθώς και την Εγγύηση για το παιδί (ChildGuarantee) ειδικότερα για δωρεάν εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα των πιο ευάλωτων παιδιών που ζουν σε επισφαλή οικογενειακή κατάσταση ή παιδιών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • Δημιουργία συστήματος ενίσχυσης χώρους φύλαξης παιδιών που θα εγκατασταθούν σε χώρους εργασίας στον ιδιωτικό τομέα έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι νέοι γονείς, κυρίως μητέρες, να αναζητήσουν ευκαιρίες.</p>
<p>4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights</p>	<p>ESO4.8. Fostering active inclusion with a view to promoting equal opportunities, non-discrimination and active participation, and improving employability, in particular for disadvantaged groups</p>	<p>Προτεραιότητα αποτελεί η εφαρμογή ενεργητικών δράσεων για την υποστήριξη της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης του πληθυσμού με έμφαση στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες όπως παιδιά, ηλικιωμένοι, και άτομα ΜΕΑ. Επίσης, έμφαση θα δοθεί και στην συμμετοχή των ΑμεΑ στον αθλητισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς. Η αποχή των γυναικών, κυρίως, από την αγορά εργασίας συνδέεται με τις ανάγκες παροχής φροντίδας σε παιδιά και άλλα άτομα των οικογενειών με ειδικές ανάγκες. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην ΔΜ η συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας είναι εξαιρετικά χαμηλά. Απαιτείται συνέχιση της δράσης (δράση εναρμόνισης 2021-2022) που επιδιώκει την άρση των εμποδίων πρόσβασης και παραμονής των γυναικών στην αγορά εργασίας λόγω έμφυλων διακρίσεων. Λαμβάνονται σχετικά υπόψη η Εθνική</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Αποϊδρυματοποίηση. Οι δράσεις είναι συναφείς με τις Κατευθυντήριες γραμμές για την Απασχόληση (2020), τη Σύσταση του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου 2016 για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας, τη Σύσταση του Συμβουλίου (22.05.2019) σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας, την Ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία «Ένωση Ισότητας: Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030», καθώς και την Εγγύηση για το παιδί (ChildGuarantee) ειδικότερα για δωρεάν προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα των πιο ευάλωτων παιδιών που ζουν σε επισφαλή οικογενειακή κατάσταση ή παιδιών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • Δημιουργία συστήματος ενίσχυσης χώρους φύλαξης παιδιών που θα εγκατασταθούν σε χώρους εργασίας στον ιδιωτικό τομέα έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι νέοι γονείς, κυρίως μητέρες, να αναζητήσουν ευκαιρίες.</p>
<p>4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights</p>	<p>ESO4.9. Promoting socio-economic integration of third country nationals, including migrants</p>	<p>Οι αιτούντες άσυλο που διαμένουν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ανέρχονται σε μερίδιο 0,4% επί του πληθυσμού της (Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου, Σεπτέμβριος 2020). Παράλληλα στα Δημοτικά σχολεία της Περιφέρειας καταγράφονται 293 μαθητές αλλοδαπής υπηκοότητας στα Γυμνάσια 133 και στα Λύκεια 31 μαθητές αλλοδαπής υπηκοότητας (ΕΛΣΤΑΤ, 2018). Οι ΟΤΑ Α' βαθμού καλούνται να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο προσφέροντας</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στέγασης στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, και λαμβάνοντας υπόψη τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις για το σεβασμό των Κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πολιτών τρίτων χωρών. Οι βασικές ανάγκες εστιάζονται σε δράσεις που θα συμβάλλουν στην κοινωνική ενσωμάτωση και συμμετοχή των μεταναστών και προσφύγων που διαβιούν στην Περιφέρεια (δράσεις προώθησης στην αγορά εργασίας με καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας κλπ.).</p>
<p>4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights</p>	<p>ESO4.10. Promoting the socio-economic integration of marginalised communities, such as Roma people</p>	<p>Σύμφωνα με τα κατ' εκτίμηση στοιχεία των αρμόδιων φορέων (Δήμοι, ΠΕ) συνολικά στη Δυτική Μακεδονία υπάρχει ένας πληθυσμός της τάξης των 850 Ρομά, από τους οποίους περίπου 600 διαμένουν μόνιμα εντός αστικού ιστού, 200 διαμένουν μόνιμα σε καταυλισμούς και 50 είναι πλανόδιοι – διερχόμενοι Ρομά. Στα υφιστάμενα Κέντρα Κοινότητας στις περιοχές Εορδαίας, Καστοριάς και Φλώρινας παρέχεται στήριξη των Ρομά. Οι ΟΤΑ Α' βαθμού καλούνται να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο προσφέροντας υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στέγασης στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Ρομά, η οποία λαμβάνει υπόψη τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις για το σεβασμό των Κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια για τους Ρομά οι οποίες σχετίζονται: • Με τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και τη στέγαση οικογενειών Ρομά σε περιοχές που υπάρχει χωρική</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>συγκέντρωση • Με ενεργητικές πολιτικές για την προώθηση • Υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας που θα περιλαμβάνει υπηρεσίες συμβουλευτικής & κατάρτισης, επιδότησης ενοικίου, ευαισθητοποίησης & ενημέρωσης του πληθυσμού των Ρομά, αλλά και της ευρύτερης κοινότητας με απώτερο στόχο την ένταξη των ωφελούμενων στην απασχόληση Η κοινωνικοοικονομική ένταξη των Ρομά, η καταπολέμηση των διακρίσεων και των στερεοτύπων και η ενίσχυση της συμμετοχής τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή αποτελούν βασικούς στόχους της νέας Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξης των Ρομά 2021-2030. Ο ειδικός στόχος θα συμβάλει στην Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για τους Ρομά ως προς τα εξής: • Εξάλειψη της εξαθλίωσης - βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ολοκλήρωση των βασικών υποδομών • Ανάπτυξη παρεμβάσεων και υποστηρικτικών υπηρεσιών για την επίτευξη της κοινωνικής ένταξης • Ενδυνάμωση και ενεργοποίηση τοπικής κοινότητας -Ρομά και μη Ρομά πολιτών- για ενεργή συμμετοχή στα τοπικά, κοινωνικά δρώμενα • Ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού</p>
4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights	ESO4.11. Enhancing the equal and timely access to quality, sustainable and affordable services, including services that promote the access to housing and person-centred care including healthcare ; modernising social protection systems,	Η κατάσταση στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας είναι βελτιωμένη σε σχέση με την πρώτη περίοδο της οικονομικής κρίσης κι αυτό οφείλεται κυρίως στις επενδύσεις μέσω του ΕΚΤ για δομές παροχής εξατομικευμένων υπηρεσιών. Όμως, οι ανάγκες

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	<p>including promoting access to social protection, with a particular focus on children and disadvantaged groups; improving accessibility including for persons with disabilities, effectiveness and resilience of healthcare systems and long-term care services</p>	<p>εξακολουθούν να υφίστανται και ενισχύονται λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας. Οι δυσμενείς κοινωνικοί δείκτες όπως η γήρανση, τα αυξημένα ποσοστά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας και υλικής υστέρησης, το υψηλό ποσοστό ΑμεΑ, οι ψυχικές παθήσεις και η ενδοοικογενειακή βία, παραμένουν. Παρά τη βελτίωση των κοινωνικών δομών στη διάρκεια της ΠΠ 2014-2020, παραμένουν οι ανάγκες ενίσχυσης και βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών και διεύρυνσης κοινωνικού χαρακτήρα με δράσεις κοινωνικής φροντίδας και προστασίας, ψυχολογικής υποστήριξης, βελτίωσης της πρόσβασης των ευπαθών και ευάλωτων ομάδων σε οικονομικές και ποιοτικές υπηρεσίες δημόσιας υγείας, ψυχικής υγείας και υπηρεσίες για εξαρτήσεις. Η επιτυχής και ενεργή κοινωνική ένταξη στηρίζεται στην ενσωμάτωση στην τοπική κοινότητα και αποτελεί βασική επιδίωξη του στόχου πολιτικής. Απαιτείται ιδιαίτερη στήριξη της ισότιμης πρόσβασης ευπαθών ομάδων και πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες καθώς και σε υπηρεσίες ολοκληρωμένης φροντίδας υγείας και περίθαλψης. Διατηρείται και διευρύνεται το δίκτυο των κοινωνικών δομών (Κέντρα Κοινότητας, ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, Συμβουλευτικά Κέντρα) που εντάσσονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Κοινωνική Ένταξη περιόδου 2021-2027. Ενισχύονται δράσεις αποιδρυματοποίησης και ενεργούς ένταξης και συμμετοχής των ευάλωτων και ιδιαίτερα φτωχών ομάδων. Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της παιδικής φτώχειας και της αποφυγής της αποιδρυματοποίησης προβλέπεται ενεργοποίηση δράσης ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>φιλοξενίας προς αναδοχή παιδιών που τελούν σε κίνδυνο απομάκρυνσης από τη φυσική τους οικογένεια ή έχουν απομακρυνθεί από τη φυσική τους οικογένεια. Στηρίζονται δράσεις βελτίωσης της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη, καθώς και στην υγειονομική περίθαλψη λαμβάνοντας υπόψη και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025. Οι δράσεις εναρμονίζονται με την Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ καθώς και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027 Ατόμων με Αναπηρία.</p>
<p>4. A more social and inclusive Europe implementing the European Pillar of Social Rights</p>	<p>ESO4.12. Promoting social integration of people at risk of poverty or social exclusion, including the most deprived persons and children</p>	<p>Παρά τη σχετική αποκλιμάκωση, τα ποσοστά φτώχειας και υλικής υστέρησης παραμένουν από τα υψηλότερα στην ΕΕ. Το ποσοστό ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αποκλιμακώνεται αν και παραμένει υψηλό ανερχόμενο σε 34,8% το 2019, υψηλότερο από τον μ.ο. της χώρας (30%) και της Ευρωζώνης (21,5% για το 2018) (Eurostat). Επίσης, ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι αυτό της παιδικής φτώχεια, καθώς με βάση στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ (2019), σε επίπεδο χώρας ανέρχεται σε 21,1%, για παιδιά ηλικίας 0-17 ετών, τιμή υψηλότερη του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των μηχανισμών κοινωνικής αλληλεγγύης, αποτελούν βασικές επιλογές για να περιοριστεί η εισοδηματική ανισότητα, ο κίνδυνος φτώχειας και ο κοινωνικός αποκλεισμός. Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης δράσεων που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κινδύνων της φτώχειας. Οι δράσεις περιλαμβάνουν την υποστήριξη των</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>παιδιών οικογενειών σε φτώχεια ή κίνδυνο φτώχειας τόσο σε ψυχολογικό και μαθησιακό όσο και υλικοτεχνικό επίπεδο, καθώς επίσης και την υποστήριξη της επέκτασης των υπηρεσιών υφιστάμενων κοινωνικών δομών για την αντιμετώπιση του εκπαιδευτικού και στεγαστικού διαχωρισμού, η ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας με έμφαση στην οικογένεια και την κοινότητα και την κινητοποίηση προς αυτήν την κατεύθυνση οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Η ανάληψη σχετικών δράσεων αποτελεί προτεραιότητα για το Περιφερειακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Μείωσης της Φτώχειας και τον αντίστοιχο περιφερειακό σχεδιασμό. Επίσης θα ληφθούν υπόψη οι κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» (European Child Guarantee), καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού.</p>
<p>5. A Europe closer to citizens by fostering the sustainable and integrated development of all types of territories and local initiatives</p>	<p>RSO5.1. Fostering the integrated and inclusive social, economic and environmental development, culture, natural heritage, sustainable tourism, and security in urban areas</p>	<p>Η ανάγκη εφαρμογής στοχευμένων δράσεων στα αστικά κέντρα ενισχύεται λόγω της μετάβασης και των κοινωνικό-οικονομικών επιπτώσεων που θα επιφέρει. Στόχος είναι η ανάδειξη του υποστηρικτικού και προωθητικού αναπτυξιακού ρόλου των πόλεων της ΔΜ, στην ανταγωνιστικότητα και την βιωσιμότητα προκειμένου να μπορέσουν ως τόπος κατοικίας, εργασίας και επίσκεψης να υποστηρίξουν την ομαλή και αποτελεσματική μετάβαση στο νέο οικονομικό μοντέλο. Στις αστικές περιοχές οι προκλήσεις αφορούν στην προετοιμασία για την άμεση αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της μετάβασης στην «μετά λιγνίτη εποχή», στην καταπολέμηση των ανισοτήτων, της φτώχειας και</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>του αποκλεισμού και στην αντιστροφή της πολύπλευρης υποβάθμισης των αστικών περιοχών, μέσα από τη στοχευόμενη αποκατάσταση του οικονομικού ιστού, την ανάπτυξη του αστικού περιβάλλοντος και τη διευκόλυνση της μετάβασης σε οικονομία και κοινωνία αποδοτικής χρήσης των πόρων. Ιδιαίτερη πρόκληση αποτελεί η προώθηση της αρχής της «συμπαγούς πόλης», ενώ στον ενδιάμεσο χώρο, στη διεπαφή αστικού χώρου / αγροτικών περιοχών, συνδυάζονται οι αστικές προκλήσεις με τη στήριξη των μεταποιητικών δραστηριοτήτων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων. Τέλος, θα προωθηθεί η μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα καθώς υπάρχει ένα ταχέως αναπτυσσόμενο δυναμικό για κυκλικές και φιλικές προς το κλίμα λύσεις στις οποίες οι ΜΜΕ οφείλουν να επενδύσουν, προσδίδοντας προστιθέμενη αξία στον όρο «πράσινες επενδύσεις». Οι κυκλικές λύσεις θα βελτιώσουν την ενεργειακή και υλική αποδοτικότητα των παραγωγικών διαδικασιών και των αλυσίδων αξίας και την υιοθέτηση εναλλακτικών τεχνολογιών και υπηρεσιών.</p>
<p>5. A Europe closer to citizens by fostering the sustainable and integrated development of all types of territories and local initiatives</p>	<p>RSO5.2. Fostering the integrated and inclusive social, economic and environmental local development, culture, natural heritage, sustainable tourism and security, in areas other than urban areas</p>	<p>Στον αγροτικό χώρο και στη ύπαιθρο, ως προκλήσεις αναδεικνύονται, η παραγωγική ανασυγκρότηση, η βελτίωση του αγροτικού χώρου για καλύτερη ποιότητα ζωής και η ενίσχυση των τάσεων επιστροφής στην ύπαιθρο, η ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων σε συνδυασμό με την καταπολέμηση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής στα φυσικά οικοσυστήματα, η διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας σε κατεύθυνση όπως η διασύνδεση με τις υπηρεσίες</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Specific objective or dedicated priority *	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>τουρισμού και πολιτισμού, και η αναβάθμιση του τοπικού ανθρώπινου κεφαλαίου. Προβάλλει η ανάγκη εφαρμογής στοχευμένων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε παραλίμιες και ορεινές περιοχές στην ύπαιθρο για αποκατάσταση του οικονομικού τους ιστού και λειτουργία τους ως μοχλών ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής, αντιστροφή της κοινωνικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης (ιδιαίτερα σε περιοχές εξορύξεων), άμεση αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης, διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος, ενίσχυση της παραγωγικής βάσης των περιοχών μέσω της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών, βελτίωση διασύνδεσης, πρόσβασης και οργάνωσης υποδομών και υπηρεσιών. Επιπλέον, η Περιφέρεια διαθέτει σημαντικά αποθέματα φυσικών πόρων και ανθρώπινου δυναμικού, τα οποία μπορούν να ενταχθούν δυναμικότερα στην παραγωγική της εξειδίκευση.</p>

* Dedicated priorities according to ESF+ Regulation

2. Priorities

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

2.1. Priorities other than technical assistance

2.1.1. Priority: 1. Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας

2.1.1.1. Specific objective: RSO1.1. Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies (ETΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα τα οποία συμβάλουν στην ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος έρευνας και καινοτομίας για να αντιμετωπιστούν ο χαμηλός βαθμός επάρκειας των ερευνητικών υποδομών και ειδικότερα στην κάλυψη των ακόλουθων αναγκών:

- Διασύνδεση δημόσιων ερευνητικών υποδομών και αποτελεσμάτων ETAK με την επιχειρηματικότητα
- Ενίσχυση των δαπανών επιχειρήσεων σε ETAK

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1.1.1 Ενίσχυση των υποδομών και δομών στήριξης της ETAK

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος έρευνας και καινοτομίας, η βελτίωση της θέσης της Δυτικής Μακεδονίας σε σχέση με τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς στόχους, καθώς και η αξιοποίηση και η σύνδεσή του με την περιφερειακή οικονομία και επιχειρηματικότητα.

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν κυρίως τοπικού χαρακτήρα ερευνητικές υποδομές που δεν συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Πολυετές Σχέδιο και οι οποίες θα προκύπτουν από την διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών ερευνητικών φορέων (κτιριακές υποδομές, εξοπλισμός)

- Ενίσχυση της λειτουργίας της Περιφερειακής Δομής της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Περιλαμβάνεται και η υλοποίηση του έργου του οποίου η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορά την αναβάθμιση / επέκταση των υποδομών του ερευνητικού κέντρου ΕΚΕΤΑ / ΙΔΕΠ στην Πτολεμαΐδα.

1.1.2 Ενίσχυση έρευνας επιχειρήσεων - ερευνητικών φορέων με έμφαση σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται να ενισχυθεί η ικανότητα των επιχειρήσεων στην έρευνα και καινοτομία μέσω της συνεργασίας τους και της αξιοποίησης των ικανοτήτων ερευνητικών φορέων της περιοχής. Συγκεκριμένα επιδιώκεται η ενίσχυση παραγωγικών κλάδων για ενσωμάτωση της έρευνας και καινοτομίας σε επίπεδο προϊόντων/υπηρεσιών ή/και σε επίπεδο οργάνωσης/παραγωγικής διαδικασίας, στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης και της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις που θα προκύψουν κατά προτεραιότητα από την εφαρμογή της επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της οποίας θα αναδεικνύονται οι προτεραιότητες σε περιφερειακό επίπεδο που συνάδουν με την περιφερειακή και εθνική στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ενίσχυση επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία με έμφαση σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
- Στήριξη συμμετοχής επιχειρήσεων, συνεργατικών σχηματισμών και ερευνητικών φορέων σε διεθνείς δράσεις E&K.

Βασική επιδίωξη είναι η συμβολή των δράσεων στη βελτίωση των καινοτομικών επιδόσεων της Περιφέρειας. Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα αναβαθμίσουν τις εγκαταστάσεις των ερευνητικών φορέων και θα βοηθήσουν στη διασύνδεση μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, για την παραγωγή εμπορικά αξιοποιήσιμης έρευνας καθώς και τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την ανάπτυξη ενός δυναμικού οικοσυστήματος καινοτομίας.

Οι δράσεις θα αναπτυχθούν σε συνέργια με τα εμβληματικά έργα του ΠΔΑΜ (Ζώνη Καινοτομίας, Πράσινο Κέντρο Δεδομένων και Υπερυπολογιστή, Κόμβος Καινοτομίας για το Υδρογόνο και την αποθήκευση ενέργειας), και θα ενισχύσουν την προβλεπόμενη συμβολή αυτών στον παραγωγικό μετασχηματισμό και τη στροφή της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στην έρευνα και την καινοτομία.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚΕΤΑ)

Υφιστάμενες επιχειρήσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ

Συνεργατικοί σχηματισμοί και συστάδες επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά ή/και ερευνητικά ιδρύματα

Φορείς δημόσιου χαρακτήρα που έχουν στόχο την προαγωγή και την υποστήριξη της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Ερευνητές

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Οι Πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου, αναμένεται να συμβάλουν στον Πυλώνα 4 - Βιώσιμος τουρισμός της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα ως προς τους στόχους:

- διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών της μακροπεριφέρειας και αντιμετώπιση του φαινομένου της εποχικότητας,
- βελτίωση των προσεγγίσεων για την ποιότητα και την καινοτομία,

δεδομένου ότι ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους υποστηριζόμενους τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Η χρήση των χρηματοδοτικών μέσων θα εξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Καν 2021/1060.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	14,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	14,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO06	Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις	ετήσια ΙΠΑ	5,00	40,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO10	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	επιχειρήσεις	0,00	14,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά	ευρώ	0,00	2021	2.300.000,00	ΟΠΣ	

					μέσα)						
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR102	Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021	20,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	3.400.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	010. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	2.975.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			6.375.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	6.375.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			6.375.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	6.375.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			6.375.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO1.2. Reaping the benefits of digitisation for citizens, companies, research organisations and public authorities (ETΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα τα οποία συμβάλουν αφενός στον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων και αφετέρου στην αύξηση της διαθεσιμότητας ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών και ειδικότερα στην κάλυψη των αναγκών για την ψηφιακή αναβάθμιση των δημόσιων υπηρεσιών, καθώς επίσης και των ψηφιακών υπηρεσιών στον τομέα της υγείας - πρόνοιας.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1.2.1 Ενίσχυση ψηφιακής επιχειρηματικότητας

Με τη δράση αυτή προωθείται η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και εργαλείων από τις επιχειρήσεις για την υιοθέτηση και επέκταση της παροχής των υπηρεσιών τους με ηλεκτρονικό τρόπο, στο πλαίσιο του παραγωγικού μετασχηματισμού και των στρατηγικών προσαρμογής στη «Βιομηχανία 4.0».

Προβλέπεται η υλοποίηση στοχευμένων δράσεων για την ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων σε τομείς και κλάδους που θα προκύψουν τόσο στο πλαίσιο της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης όσο και των συνεργασιών με τους εμπλεκόμενους παραγωγικούς φορείς.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό (υλικοτεχνική υποδομή, εξοπλισμός, λογισμικό κλπ.) με έμφαση στους τομείς στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης

1.2.2 Ενίσχυση ανάπτυξης εφαρμογών και υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται ο ψηφιακός μετασχηματισμός των δημοσίων φορέων μέσω της αναβάθμισης των ψηφιακών υπηρεσιών σε τομείς της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, του τουρισμού, του πολιτισμού, της υγείας, της παιδείας κ.α.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ανάπτυξη προσβάσιμων σε όλους εφαρμογών και υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Ανάπτυξη προσβάσιμων σε όλους ψηφιακών εφαρμογών στους τομείς πολιτισμού, τουρισμού και παιδείας
- Ανάπτυξη προσβάσιμων σε όλους εφαρμογών και υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας (εφαρμογές τηλε-ιατρικής για την παροχή ιατρικής βοήθειας σε άτομα με ή χωρίς αναπηρία που κατοικούν σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, κ.α.)

Στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (BAA) και των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (OXE) θα υποστηριχθούν παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ψηφιακής επιχειρηματικότητας.

Κεντρική επιδίωξη είναι η συμβολή των δράσεων στον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων και των φορέων δημόσιου χαρακτήρα της Περιφέρειας. Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα δημιουργήσουν ψηφιακές υπηρεσίες τοπικού χαρακτήρα οι οποίες θα βελτιώσουν το επίπεδο εξυπηρέτησης των χρηστών, συμπεριλαμβανομένων και των χρηστών με αναπηρία, αλλά και θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την περαιτέρω αύξηση των χρηστών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Για την εξειδίκευση των δράσεων λαμβάνεται επίσης υπόψη η Στρατηγική Ψηφιακού Μετασχηματισμού της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και ειδικότερα η Επενδυτική προτεραιότητα 2.1: Ψηφιακή Ενοποίηση δεδομένων, υποδομών και διαδικασιών.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Επιχειρήσεις

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Επιστημονικά-επαγγελματικά επιμελητήρια

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Δημόσιες μονάδες υγείας

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Προβλέπεται η αξιοποίηση των δράσεων του παρόντος ειδικού στόχου στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) για την υποστήριξη παρεμβάσεων για την ενίσχυση της ψηφιακής επιχειρηματικότητας.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Οι Πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου, αναμένεται να συμβάλουν στον Πυλώνα 4 - Βιώσιμος τουρισμός της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα ως προς τους στόχους:

- διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών της μακροπεριφέρειας και αντιμετώπιση του φαινομένου της εποχικότητας,
- βελτίωση των προσεγγίσεων για την ποιότητα και την καινοτομία,

δεδομένου ότι ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους υποστηριζόμενους τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO13	Αξία των ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύσσονται για τις επιχειρήσεις	ευρώ	0,00	4.000.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	5,00	16,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	1.600.000,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	81.050,00	2020-0	100.000,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR12	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύσσονται από επιχειρήσεις	χρήστες/έτος	0,00	2021	10.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	013. Ψηφιοποίηση των ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική επιχειρηματική δραστηριότητα και οι δικτυωμένες επιχειρηματικές διεργασίες, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες του διαδικτύου και νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα των ΤΠΕ, B2B)	2.125.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	8.075.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			10.200.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	10.200.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			10.200.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	680.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	595.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	8.925.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			10.200.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO1.3. Enhancing sustainable growth and competitiveness of SMEs and job creation in SMEs, including by productive investments (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα τα οποία συμβάλουν στην αναβάθμιση και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας, ειδικότερα με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, καλύπτοντας τις ανάγκες για:

- βελτίωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- ανάδειξη καινοτόμων/νεοφυών επιχειρήσεων
- βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση και υπηρεσίες υποστήριξης για την συνεργασία, την κυκλικότητα και αύξηση της προστιθέμενης αξίας

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1.3.1 Ενίσχυση των υφιστάμενων και της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση επιχειρήσεων με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και στήριξη των εξαγωγών με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
- Δράσεις ολοκληρωμένης ενίσχυσης των μικρών επιχειρήσεων σε απομακρυσμένες περιοχές
- Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων του κλάδου των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και των ΤΠΕ για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων/ υπηρεσιών
- Ενίσχυση επιχειρηματικών σχεδίων που εστιάζουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, την ανθεκτικότητα και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

- Ενίσχυση δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας
- Ενίσχυση cluster επιχειρήσεων βιομηχανικής συμβίωσης και κυκλικής οικονομίας (κλειστών κύκλων εφοδιαστικής αλυσίδας)

1.3.2 Ενίσχυση των θερμοκοιτίδων, των συνεργατικών σχηματισμών και των δικτύων επιχειρήσεων

- Ενίσχυση θερμοκοιτίδων στήριξης νέων επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (BAA) και των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (OXE) θα υποστηριχθούν παρεμβάσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Κεντρική επιδίωξη είναι η συμβολή των δράσεων στην αναδιάρθρωση της περιφερειακής οικονομίας προς δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες. Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα αναβαθμίσουν τις εγκαταστάσεις, τον εξοπλισμό και τις ικανότητες των ΜΜΕ της Περιφέρειας, ώστε να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της μεταλιγνιτικής εποχής. Παράλληλα θα υποστηρίξουν τις κοινές επιχειρηματικές προσπάθειες, για την αξιοποίηση οικονομιών κλίμακας και την υιοθέτηση επιχειρηματικών μοντέλων κυκλικής οικονομίας καθώς και την εκκόλαψη και ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων.

Παράλληλα, το ΠΔΑΜ εστιάζει στο πλαίσιο των συγκεκριμένων διατάξεων του Κανονισμού ΤΔΜ, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και το μετασχηματισμό των επιχειρήσεων αλλά και τη δημιουργία νέων, με ιδιαίτερη στόχευση στην τόνωση της απασχόλησης.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις

Υπό Σύσταση Επιχειρήσεις

Οργανισμοί και φορείς υποστήριξης των επιχειρήσεων

Συνεργατικοί σχηματισμοί και συστάδες επιχειρήσεων

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Προβλέπεται η αξιοποίηση των δράσεων του παρόντος ειδικού στόχου στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) για την υποστήριξη παρεμβάσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου αναμένεται να συμβάλλουν σε εμβληματικά έργα (Flagship Projects) της μακροπεριφερειακής στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα στον 4ο πυλώνα (Βιώσιμος Τουρισμός). Τα εμβληματικά έργα στα οποία αναμένεται η θετική συμβολή δράσεων του Προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- CULTOURAIR, το οποίο ενισχύει συνέργειες διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές με στόχο την αποτύπωση του πολιτιστικού τουρισμού με στόχο την εκμετάλλευση ανάλογων επιχειρηματικών ευκαιριών για την μεγέθυνση του συνολικού τουριστικού μεγέθους της Περιφέρειας.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Η χρήση των χρηματοδοτικών μέσων θα εξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Καν 2021/1060.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	120,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	120,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις	0,00	48,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO15	Ικανότητες που έχουν δημιουργηθεί για την εκκόλαψη επιχειρήσεων	επιχειρήσεις	0,00	20,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	12.000.000,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCR18	MME που χρησιμοποιούν	επιχειρήσεις/έτος	0,00	2021	30,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		υπηρεσίες εκκολαπτηρίου μετά τη δημιουργία του εκκολαπτηρίου						
--	--	--	--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	15.300.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	025. Εκκόλαψη επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών και παράγωγων επιχειρήσεων και νεοσύστατων επιχειρήσεων	2.125.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			17.425.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	17.425.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			17.425.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	3.825.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	3.400.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	10.200.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			17.425.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1. Priority: 2. Στήριξη της καθαρής ενέργειας και της πράσινης αειφόρου ανάπτυξης

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα τα οποία θα συμβάλουν σε συνεργασία με άλλα μέσα στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ και ιδιαίτερα της προτεραιότητας για «Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης δημοσίων κτιρίων».

Περιλαμβάνεται η ακόλουθη κατηγορία δράσεων:

2.1.1 Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας δημόσιων κτιρίων και υποδομών και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από δημόσια κτήρια, υποδομές και λειτουργίες.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια / δημοτικά κτήρια Περιφερειακής και Τοπικής αρμοδιότητας σε τομείς όπως Δημοσια Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση, Παιδεία, Αθλητισμός, Πολιτισμός, Υγεία κ.α.
- Δράσεις Ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων χώρων και υποδομών.

Τα έργα που θα ενταχθούν θα περιλαμβάνουν εργασίες και εξοπλισμό υψηλής αποδοτικότητας ή και μηδενικών εκπομπών για την θέρμανση και την παραγωγή ΖΝΧ, θερμομόνωσης (παράθυρα, τοιχοποιεία), βιοκλιματικών εφαρμογών που βελτιώνουν την παθητική αποδοτικότητα των κτηρίων όπως για παράδειγμα σκίστρα, πέργκολες, πράσινα δώματα, έξυπνων συστημάτων διαχείρισης της ενέργειας του κτιρίου.

Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα μειώσουν τις ενεργειακές απαιτήσεις λειτουργίας των δημοσίων κτηρίων και υποδομών και θα βοηθήσουν στον περιορισμό της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και έμμεσα στην μείωση της παραγωγής εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου. Θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ σε συνέργεια με τις δράσεις του Ελλάδα 2.0 για εκτεταμένο πρόγραμμα «εξοικονομώ» για νοικοκυριά, επιχειρήσεις, δημόσια κτίρια και υποδομές, του ΠΠΕΚΑ 2021-2027 και του ΠΔΑΜ. Κύριο στοιχείο διαχωρισμού των πράξεων μεταξύ του Π-ΔΜ και των λοιπών μέσων θα αποτελέσει ο φορέας αρμοδιότητας, ο οποίος προσδιορίζεται στο περιφερειακό – τοπικό επίπεδο. Συμπληρωματικές δράσεις θα αναλυθούν και από το ΠΔΑΜ στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης (νοικοκυριά, δημόσιας κτίρια, υποδομές και επιχειρήσεις), και στη προώθηση της αυτονομίας με αξιοποίηση των ΑΠΕ,

με στόχο τη μετάβαση των ενισχυόμενων περιοχών του Προγράμματος σε μία κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

Για τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων θα δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα κατά τη διάρκεια υλοποίησης για τον συντονισμό των ενεργειών, έτσι ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή συνέργεια και συμπληρωματικότητα των προγραμμάτων (ΠΠΕΚΑ, ΠΔΑΜ, RRF κ.α.).

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και Νομικά Πρόσωπα, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, 3η ΥΠΕ Μακεδονίας, Νοσοκομεία και φορείς του Υπουργείου Υγείας, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα

Πολιτιστικά ιδρύματα , Επιμελητήρια.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»

Οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται θεματικά ή χωρικά με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	8.000,00	23.000,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	9.500,00	2021	4.500,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	12.750.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			12.750.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	12.750.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			12.750.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	12.750.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			12.750.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account eco-system based approaches (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα, τα οποία θα βελτιώσουν την ανθεκτικότητα της Περιφέρειας έναντι των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών, όπως οι πλημμύρες και οι δασικές πυρκαγιές.

Οι Δράσεις του Περιφερειακού Προγράμματος προσδιορίζονται βάσει των προτεραιοτήτων και της χωρικής εστίασης προτεροποιούνται βάσει του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και του 1ου Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης Πλημμυρικού Κινδύνου.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

2.2.1 Ενίσχυση της πρόληψης, της αντιμετώπισης και της διαχείρισης των φυσικών κινδύνων

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας σε παρόχθιες περιοχές ποταμών, λιμνών και ρεμάτων, κατά προτεραιότητα όσων διέρχονται από κατοικημένες περιοχές ή περιοχές εγκατάστασης παραγωγικών δραστηριοτήτων με υψηλή τρωτότητα (σύμφωνα με το ΣΔΠΚ)
- Προμήθεια εξοπλισμού για την πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών
- Παρεμβάσεις αντιμετώπισης και προστασίας από κατολισθήσεις
- Δράσεις παρακολούθησης των επιδράσεων της κλιματικής αλλαγής στους οικοτόπους και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών

2.2.2 Ενίσχυση της πρόληψης, της αντιμετώπισης και της διαχείρισης των πυρκαγιών.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Δράσεις Πρόληψης, Αντιμετώπισης και Διαχείρισης των Πυρκαγιών

Εξετάζεται / προβλέπεται και η υλοποίηση των παρακάτω τμηματοποιημένων (phasing) έργων από την ΠΠ 2014-2020:

- Διευθέτηση κοίτης ποταμού Αλιάκμονα στην περιοχή Δασυλλίου – Σκάλης Άργους Ορεστικού
- Αντιπλημμυρική προστασία Νοτιοδυτικής πλευράς πόλης Κοζάνης

Επίσης εξετάζεται και η υλοποίηση των έργων των οποίων η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορούν την αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής Καραγιαννίων, της Κοζάνης και τη διευθέτηση της κοίτης του ποταμού Αλιάκμονα στο τμήμα Κορομηλιά – Άργος Ορεστικό.

Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα αυξήσουν την ανθεκτικότητα της Περιφέρειας έναντι των κλιματικών καταστροφών και θα έχουν θετική επίπτωση στην προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων και των επισκεπτών. Ιδιαίτερα θα μειώσουν την έκθεση του πληθυσμού σε περιοχές πολύ υψηλής ή υψηλής τροπότητας όπως αυτές έχουν προσδιοριστεί από το ΣΔΚΠ ΛΑΠ Δυτικής Μακεδονίας) Το Σχέδιο Διαχείρισης θα αποτελέσει και το κύριο κριτήριο προτεραιοποίησης προτάσεων έργων από πλευράς σκοπιμότητας.

Οι δράσεις θα αναπτυχθούν σε συμπληρωματικότητα με δράσεις του Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας 2021-2027, του ΠΔΑΜ 2021-2027 και του ΠΠΕΚΑ 2021-2027.

Το Π-ΔΜ θα διαχωρίσει την δράση του από τα συμπληρωματικά μέσα κυρίως εστιάζοντας στις ανάγκες σε τοπικό επίπεδο (πολιτική, αντιπλημμυρική προστασία) και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που έχουν οι περιφερειακοί και τοπικοί φορείς. Αντίθετα το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας 2021-2027 θα ενισχύσει φορείς της κεντρικής διοίκησης που υπάγονται στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας καθώς και εθνικά συστήματα παρακολούθησης - προειδοποίησης.

Το Π-ΠΕΚΑ 2021-2027 θα υλοποιήσει επίσης δράσεις αντιπλημμυρικής προστασίας. Ο διαχωρισμός μεταξύ των δύο προγραμμάτων θα γίνει με το κριτήριο της αρμοδιότητας. Το Τομεακό θα αναλάβει έργα που κατά αρμοδιότητα ανήκουν στις εθνικές αρχές (ΥΠΕΝ).

Ειδικότερα η προμήθεια εξοπλισμού από τοπικούς φορείς, συνολικά αναφέρεται στο μεγαλύτερο μέρος της στην κάλυψη των τοπικών φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση διαφορετικών κλιματικών και μη κινδύνων, καθώς και στην αντιμετώπιση νέων αναδυόμενων κλιματικών ρίσκων.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και Νομικά Πρόσωπα

Αποκεντρωμένη Διοίκηση (Δ/ση Υδάτων Δυτικής Μακεδονίας / Δ/ση Δασών Δυτικής Μακεδονίας).

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»

Οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται θεματικά ή χωρικά με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO24	Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης σε περίπτωση φυσικών καταστροφών	ευρώ	2.000.000,00	3.000.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	χλμ.	5,50	21,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO28	Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	εκτάρια	0,00	614.000,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR36	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	άτομα	0,00	2021	283.689,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR120	Πληθυσμός που ωφελείται από δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης φυσικών κινδύνων	Άτομα	0,00	2021	283.689,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	20.400.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	059. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	1.275.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			21.675.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.675.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			21.675.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	14.025.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			14.025.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα, τα οποία θα βελτιώσουν τη βιώσιμη και αποτελεσματική διαχείριση των υδατικών πόρων με έμφαση στην εξοικονόμηση των υδατικών πόρων και θα προασπίζουν την ασφάλεια της παροχής και της πρόσβασης όλων των κατοίκων σε ποιοτικούς υδρευτικούς πόρους, καθώς επίσης και έργα διαχείρισης αστικών λυμάτων για την προστασία ευαίσθητων υδάτινων αποδεκτών.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

2.3.1 Κατασκευή, αναβάθμιση και ορθολογική διαχείριση των υποδομών ύδρευσης.

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η βελτίωση, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός των δικτύων ύδρευσης και ο έλεγχος των διαρροών με στόχο την ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων, τον περιορισμό των απωλειών καθώς και η πρόσβαση των πολιτών σε επαρκές και καλής ποιότητας πόσιμο νερό, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου για το Πόσιμο Νερό και την Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή νέων και αποκατάσταση/ενίσχυση υφιστάμενων δικτύων και λοιπών υποδομών ύδρευσης
- Δράσεις ελέγχου διαρροών και παρακολούθησης των εγκαταστάσεων ύδρευσης

Εξετάζεται / προβλέπεται και η υλοποίηση των παρακάτω τμηματοποιημένων (phasing) έργων από την ΠΠ 2014-2020:

- Αντικατάσταση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης πόλης Καστοριάς
- Βελτίωση και επέκταση εξωτερικού υδραγωγείου οικισμών Γρεβενών

Έμφαση θα δοθεί επίσης στην μείωση των απωλειών υδάτων από δίκτυα ύδρευσης και την παρακολούθησή τους. Τα έργα που θα ενταχθούν θα πρέπει να οδηγούν στην παροχή υδάτων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 για το πόσιμο νερό. Επιπλέον, η επιλεξιμότητα των πράξεων θα καθοριστεί από τεχνο-οικονομικά κριτήρια σε σχέση με την οικονομική βιωσιμότητα των επενδύσεων και την τήρηση δίκαιης και βιώσιμης τιμολόγησης του νερού.

2.3.2 Δράσεις των μέτρων του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας.

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η βελτίωση και προστασία των υδατικών συστημάτων της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Σχέδια και παρεμβάσεις για την διασφάλιση της πρόσβαση σε ποιοτικούς πόρους πόσιμου νερού (Master Plan, Σχέδια Ασφάλειας Νερού, κ.α)
- Δράσεις εφαρμογής μέτρων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής των Υ.Δ. Δυτικής Μακεδονίας που αφορούν στην προστασία, διαχείριση και βελτίωση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ακτών κολύμβησης

2.3.3 Δράσεις υποδομών διαχείρισης υγρών αποβλήτων κατά προτεραιότητα για την κάλυψη οικισμών Γ' Προτεραιότητας και περιοχών με ευαίσθητο περιβαλλοντικά αποδέκτη

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η υλοποίηση των υποδομών για τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων και των δικτύων αποχέτευσης, καλύπτοντας κυρίως τις ανάγκες της Περιφέρειας για την προστασία των ευαίσθητων υδάτινων αποδεκτών (λίμνες, ποτάμια).

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή, επέκταση ή αντικατάσταση / αναβάθμιση δικτύων και Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων.

Εξετάζεται / προβλέπεται και η υλοποίηση των παρακάτω τμηματοποιημένων (phasing) έργων από την ΠΠ 2014-2020:

- Εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης λυμάτων οικισμών Καρυοχωρίου, Προαστίου και Ασβεστόπετρας και εξωτερικό δίκτυο μεταφοράς λυμάτων οικισμών Καρυοχωρίου, Αγίου Χριστοφόρου, Προαστίου, Ασβεστόπετρας και περιοχής κόμβου ΑΕΒΑΛ στην ΕΕΛ Πτολεμαΐδας
- Κατασκευή υποδομών αστικών αποβλήτων ΔΕ Φιλώτα Δήμου Αμυνταίου

Επίσης εξετάζεται και η υλοποίηση των έργων των οποίων η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορούν τη διαχείριση λυμάτων των παραλίμνιων οικισμών του Δήμου Κοζάνης και των οικισμών του Δήμου Φλώρινας.

Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα ενισχύσουν την εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων, θα συμβάλουν στην προστασία των πόρων (ποιοτικά και ποσοτικά)

και θα αυξήσουν την ασφάλεια χρήσης τους από τους κατοίκους και τους επισκέπτες της περιοχής. Λόγω της θέσης της Περιφέρειας (ανάντι) τα οφέλη θα επηρεάσουν και άλλες Περιφέρειες (κατάντι) που συνδέονται με τα υδατικά συστήματα της ΠΔΜ.

Οι Δράσεις αναπτύσσονται σε συμπληρωματικότητα με στο ΠΔΑΜ (Εξοικονόμηση και αποδοτική χρήση των φυσικών πόρων) που θα χρηματοδοτήσει δράσεις αντικατάσταση δικτύων ύδρευσης, καθώς και δράσεις επαναχρησιμοποίηση νερού από τις Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων για την άρδευση του αστικού πρασίνου, την αξιοποίηση σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών για την εφαρμογή έξυπνων συστημάτων άρδευσης χώρων αστικού πρασίνου

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και Νομικά Πρόσωπα (ΔΕΥΑ)

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»

Οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται θεματικά ή χωρικά με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	200,00	250,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	154,00	230,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO121	Επενδύσεις για τη βελτίωση της προστασίας, παρακολούθησης και διαχείρισης των υδατικών σωμάτων	Ευρώ	2.500.000,00	3.500.000,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία	Αναγνωριστικός	Indicator	Μονάδα	Γραμμή	Έτος	Στόχος	Πηγή	Παρατηρήσεις
---------------	---------	--------	-----------	----------------	-----------	--------	--------	------	--------	------	--------------

	στόχος		περιφέρειας	κωδικός		μέτρησης	βάσης ή τιμή αναφοράς	αναφοράς	(2029)	δεδομένων	
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021	91.000,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	21.000,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR121	Πληθυσμός που ωφελείται από τα μέτρα προστασίας, παρακολούθησης και διαχείρισης υδατικών σωμάτων	Άτομα	0,00	2021	283.689,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	12.750.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	2.975.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	14.927.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			30.652.421,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	30.652.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			30.652.421,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	27.625.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			27.625.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα υποδομών διαχείρισης αποβλήτων μικρής κλίμακας τοπικού χαρακτήρα, που θα συνάδουν με το ολοκληρωμένο σχέδιο για τη διαχείριση και επίτευξη των στόχων της ανακύκλωσης και θα βελτιώσουν τη βιώσιμη και αποτελεσματική διαχείριση των στερεών αποβλήτων, προκειμένου το ήδη ανεπτυγμένο σύστημα διαχείρισης να μπορεί να ανταποκριθεί στους απαιτητικούς στόχους του νέου ΕΣΔΑ και ΠΕΣΔΑ.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

2.4.1 Προώθηση δράσεων πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, διαχείρισης των βιοαποβλήτων και δημιουργίας πράσινων σημείων

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Δημιουργία και δικτύωση Πράσινων Σημείων
- Προμήθεια εξοπλισμού συλλογής βιοαποβλήτων
- Πρόληψη, ελαχιστοποίηση, διαλογή, ανακύκλωση οικιακών αποβλήτων
- Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και προώθησης της κυκλικής οικονομίας σε τοπικό επίπεδο

Συμπληρωματικά το ΠΔΑΜ θα εστιάσει κυρίως στην επαναχρησιμοποίηση, την επισκευή και την ανακύκλωση των αποβλήτων των νέων παραγωγικών επενδύσεων, όπως η δημιουργία μονάδας ανακύκλωσης φωτοβολταϊκών πάνελ, η δημιουργία μονάδας ανακύκλωσης μπαταριών, κ.ο.κ.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

ΟΤΑ Α και Β' Βαθμού και Νομικά Πρόσωπα, ΔΙΑΔΥΜΑ

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»

Οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται θεματικά ή χωρικά με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO34	Πρόσθετη ικανότητα για την ανακύκλωση των αποβλήτων	τόνοι/έτος	500,00	2.500,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC47	Ανακυκλωμένα απόβλητα	τόνοι/έτος	0,00	2021	2.125,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	2.550.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			2.550.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.550.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			2.550.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.550.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			2.550.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1. Priority: 3. Βελτίωση της διασυνδεσιμότητας της Περιφέρειας

2.1.1.1. Specific objective: RSO3.2. Developing and enhancing sustainable, climate resilient, intelligent and intermodal national, regional and local mobility, including improved access to TEN-T and cross-border mobility (ETPIA)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει έργα τα οποία θα συμβάλουν στην ενίσχυση των ενδοπεριφερειακών οδικών συνδέσεων, του εθνικού, επαρχιακού και τοπικού δικτύου και τη διασύνδεση με το ΔΕΔ-Μ και ειδικότερα στην κάλυψη των αναγκών για:

- Βελτίωση της προσβασιμότητας των απομακρυσμένων και ιδιαίτερης σημασίας περιοχών της Περιφέρειας
- Βελτίωση του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και διασύνδεση με την Εγνατία και τους κάθετους άξονες και τον αυτοκινητόδρομο Ε65

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

3.1.1 Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της συνδεσιμότητας με την Εγνατία και τους Κάθετους Άξονες

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας με έμφαση στα σημαντικά αστικά, εμπορικά και άλλα οικονομικά κέντρα και τις περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος.

Έμφαση δίνεται στις προτεραιότητες που περιλαμβάνονται για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας στην Εξειδίκευση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών. Παράλληλα, με την κατασκευή νέων και την αναβάθμιση τμημάτων του οδικού δικτύου, με βελτιωμένες χαράξεις και προδιαγραφές, επιτυγχάνεται και η βελτίωση της οδικής ασφάλειας στα τμήματα αυτά.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή / αναβάθμιση υποδομών εθνικού, επαρχιακού και τοπικού οδικού δικτύου για την αναβάθμιση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας

Δράσεις λειτουργικής αναβάθμισης και οδικής ασφάλειας του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου

Προβλέπεται και η υλοποίηση του παρακάτω τμηματοποιημένου (phasing) έργου από την ΠΠ 2014-2020:

· Κατασκευή Επαρχιακής Οδού Καστοριάς -Πτολεμαΐδας Τμήμα ρέμα Κώτουρη όρια Νομού Κοζάνης με σήραγγα στην Κλεισούρα

Επίσης εξετάζεται και η υλοποίηση των έργων των οποίων η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορούν τη βελτίωση της προσβασιμότητας περιοχών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος (Πρέσπες, Δεσκάτη, Βελβεντός και μαρμαροφόρος περιοχή Τρανοβάλτου).

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

ΟΤΑ Α' βαθμού

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, ΕΛΑΣ, Πυροσβεστική

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Οι Πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου, προβλέπεται να συμβάλουν στον Πυλώνα 2 - Σύνδεση της περιοχής της μακροπεριφερειακής στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα τον στόχο «ανάπτυξη αξιόπιστων δικτύων μεταφορών και διατροφικών

συνδέσεων με την ενδοχώρα, τόσο για εμπορευματικές μεταφορές όσο και για επιβάτες».

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO44	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	26,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR122	Μείωση χρόνου διέλευσης αναβαθμισμένου οδικού δικτύου	Λεπτά (min)	0,00	2021	18,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	33.082.038,00
3	RSO3.2	Σύνολο			33.082.038,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	33.082.038,00
3	RSO3.2	Σύνολο			33.082.038,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	43.759.459,00
3	RSO3.2	Σύνολο			43.759.459,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1. Priority: 4. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1. Specific objective: RSO4.2. Improving equal access to inclusive and quality services in education, training and lifelong learning through developing accessible infrastructure, including by fostering resilience for distance and on-line education and training (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις επέκτασης και βελτίωσης των υποδομών όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση τόσο του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και της ισότιμης πρόσβασης σε αυτά για όλους τους εκπαιδευόμενους, που θα συνεργούν με τις δράσεις κοινωνικής ένταξης του ΕΚΤ+. Πριν από την προκήρυξη των δράσεων θα έχει ολοκληρωθεί η χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση των αναγκών από το Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4.1.1 Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η ενίσχυση της αναβάθμισης και ανάπτυξης των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, λαμβάνοντας υπόψη και τη Στρατηγική για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση που αποτελεί δομική μεταρρύθμιση στον τομέα της Παιδείας για την περίοδο 2021-2027 (Ν. 4653/2020, ΦΕΚ Α12 - 24.01.2020). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ολοκλήρωση των απαιτούμενων υποδομών για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή / αναβάθμιση υποδομών Γ'θμιας εκπαίδευσης

Εξετάζεται και η υλοποίηση του παρακάτω τμηματοποιημένου (phasing) έργου από την ΠΠ 2014-2020:

· Ανάπτυξη κτιριακών εγκαταστάσεων Σχολής Καλών Τεχνών Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στην Φλώρινα

Επίσης εξετάζεται και η υλοποίηση των έργων των οποίων η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορούν τη δημιουργία / αναβάθμιση των υποδομών των Σχολών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

4.1.2 Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών σχολικής εκπαίδευσης

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών ανάπτυξης και βελτίωσης των κτιριακών υποδομών και του εξοπλισμού Α' & Β' βάθμιας Εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες νέων υποδομών και τους στόχους της Χώρας για τη βελτίωση της εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ολοκλήρωση των απαιτούμενων υποδομών για τη βελτίωση της προσβασιμότητας ΑμεΑ.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή νέων και αναβάθμιση υφισταμένων εκπαιδευτικών μονάδων όλων των βαθμίδων
- Εξοπλισμός Σχολικής Εκπ/σης (Εργαστήρια, Ψηφιακές Αίθουσες Διδασκαλίας, κ.α.)
- Ανάπτυξη - αναβάθμιση υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένων των δράσεων βελτίωσης προσβασιμότητας ΑμεΑ
- Δράσεις βελτίωσης της προσβασιμότητας ΑμεΑ στις σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ΟΤΑ α' βαθμού.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου **συνδράμουν** στη βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης και στην προώθηση της διασφάλισης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ.

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	άτομα	37.500,00	40.470,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών	χρήστες/έτος	0,00	2021	38.300,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων						
--	--	--	--------------------------	--	---	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	9.350.000,00
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	123. Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	11.900.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			21.250.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.250.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			21.250.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	21.250.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			21.250.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO4.3. Promoting the socioeconomic inclusion of marginalised communities, low income households and disadvantaged groups, including people with special needs, through integrated actions, including housing and social services (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις για έργα υποδομών για την παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, που θα συνεργούν με τις δράσεις κοινωνικής ένταξης του ΕΚΤ+, συμβάλλοντας στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ωφελούμενων των δομών καθώς επίσης και της ανάπτυξης / βελτίωσης υποδομών για την παροχή προνοιακών και άλλων κοινωνικών υπηρεσιών σε περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως Ρομά. Οι δράσεις λαμβάνουν υπόψη την αναθεωρημένη Εθνική και την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη καθώς και την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά 2021-2030.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4.2.1 Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών κοινωνικής μέριμνας

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών για την παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας .

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Δράσεις δημιουργίας και αναβάθμισης υποδομών κοινωνικής πρόνοιας ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας του αναγκαίου εξοπλισμού (ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, άτομα με νοητική στέρηση και πολλαπλές αναπηρίες, υποστηριζόμενης διαβίωσης ΑΜΕΑ, ημερήσιας φροντίδας ΑΜΕΑ, κέντρα κοινωνικής πρόνοιας κ.α.)
- Δράσεις βελτίωσης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες σε δημόσιες υποδομές (δημόσια κτίρια, κοινόχρηστοι χώροι, πάρκα, πλατείες)
- Δράσεις ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των υποδομών κοινωνικής μέριμνας για την αντιμετώπιση κρίσεων (όπως της πανδημίας Covid-19)
- Δράσεις βελτίωσης υποδομών εγκατάστασης Ρομά

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Ευπαθείς ομάδες, ΑμεΑ, Ρομά

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, ΟΤΑ Α' βαθμού

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου **συνδράμουν** στην προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (ρομά), νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες και στην προώθηση της διασφάλισης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ.

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	Άτομα	35,00	47,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	Χρήστες / έτος	0,00	2021	50,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	3.400.000,00
4	RSO4.3	Σύνολο			3.400.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	3.400.000,00
4	RSO4.3	Σύνολο			3.400.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.400.000,00
4	RSO4.3	Σύνολο			3.400.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO4.6. Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα υποστηρίξει τις δράσεις για την προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου και της φυσικής κληρονομιάς συμβάλλοντας στην ολοκληρωμένη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4.4.1 Προστασία, ανάδειξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού

- Δημιουργία / αναβάθμιση υποδομών αναψυχής - τουρισμού σε περιοχές περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος
- Ανάπτυξη περιφερειακού μηχανισμού διαχείρισης και οργάνωσης προορισμού (Destination Management Organization) για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του τουριστικού προϊόντος
- "Βελτίωση βασικών υποδομών / υπηρεσιών προσβασιμότητας περιοχών ιδιαίτερου οικολογικού ενδιαφέροντος, καθώς και δράσεων προώθησης «έξυπνων τουριστικών προορισμών»"
- Στήριξη δράσεων τουριστικής προβολής της Περιφέρειας

4.4.2 Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ανάδειξη, συντήρηση και βελτίωση των υποδομών προσβασιμότητας και ερμηνείας μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσειακών υποδομών με στόχο την απόδοσή τους στο κοινό
- Καινοτόμες δράσεις οργάνωσης και προβολής πολιτιστικών εκθεμάτων, μουσείων και μνημείων

- Υποστήριξη πολιτιστικών θεσμών και γεγονότων

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Υπουργεία Τουρισμού και Πολιτισμού και εποπτευόμενοι φορείς

ΟΤΑ Α και Β βαθμού, Λοιποί φορείς κατ' αρμοδιότητα

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου **συνδράμουν** στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης για όλους στο βιώσιμο τουρισμό και πολιτισμό.

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Ο Ειδικός Στόχος ευθυγραμμίζεται και συνεισφέρει στον Πυλώνα 4 (Βιώσιμος Τουρισμός) της Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου. Ειδικότερα το Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στα εμβληματικά έργα:

- DEVELOPMENT OF THE NETWORK OF SUSTAINABLE TOURISM BUSINESSES AND CLUSTERS GREEN MAPPING FOR THE AI

REGION - SUPPORTING DEVELOPMENT AND MARKET ACCESS FOR RESPONSIBLE AND SUSTAINABLE TOURISM DESTINATIONS AND MICRO/SME OPERATIONS IN THE EUSAIR REGION

- EXPANDING THE TOURIST SEASON TO ALL-YEAR ROUND
- DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE AND THEMATIC CULTURAL ROUTES/CONNECTING CULTURAL ROUTES IN EUSAIR

Οι Πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου, προβλέπεται να συμβάλουν στον Πυλώνα 4 - Βιώσιμος τουρισμός της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα ως προς τους στόχους:

- διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών της μακροπεριφέρειας και αντιμετώπιση του φαινομένου της εποχικότητας,
- βελτίωση των προσεγγίσεων για την ποιότητα και την καινοτομία.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	0,00	15,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	30.000,00	2018	45.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.759.418,00
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	4.675.000,00
4	RSO4.6	Σύνολο			7.434.418,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	7.434.418,00
4	RSO4.6	Σύνολο			7.434.418,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	7.434.418,00
4	RSO4.6	Σύνολο			7.434.418,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO4.5. Ensuring equal access to health care and fostering resilience of health systems, including primary care, and promoting the transition from institutional to family- and community-based care (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις επέκτασης και βελτίωσης των υποδομών υγείας, που θα συνεργούν με τις δράσεις κοινωνικής ένταξης του ΕΚΤ+, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση τόσο του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και της ισότιμης πρόσβασης του πληθυσμού της Περιφέρειας στις προσφερόμενες υπηρεσίες υγείας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη βελτίωση της προσβασιμότητας σε ΑμεΑ. Πριν από την προκήρυξη των δράσεων θα έχει ολοκληρωθεί η χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση των αναγκών από το Υπουργείο Υγείας

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4.3.1 Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών υγείας

Ενδεικτικές Ομάδες Πράξεων:

- Δημιουργία, αναβάθμιση/ βελτίωση υποδομών υγείας όλων των βαθμίδων

4.3.2 Ενίσχυση του υγειονομικού εξοπλισμού και της ανθεκτικότητας των υποδομών υγείας για την αντιμετώπιση καταστάσεων εκτάκτων αναγκών

Στις υποδομές υγείας προβλέπεται η επέκταση-αναβάθμιση των κτιριακών εγκαταστάσεων των υποδομών υγείας (νοσοκομείων, κέντρων υγείας) της Περιφέρειας και η προμήθεια αναβαθμισμένου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού με βασική επιδίωξη την ετοιμότητα ανταπόκρισης σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών.

Ενδεικτικές Ομάδες Πράξεων:

- Προμήθεια και εγκατάσταση ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων κινητών μονάδων υγείας

Εξετάζεται και η υλοποίηση του παρακάτω τμηματοποιημένου (phasing) έργου από την ΠΠ 2014-2020:

Προσθήκη νέας πτέρυγας Χειρουργικού και Παθολογικού τομέα στο "Μαμάτσειο" Νοσοκομείο Κοζάνης

Επίσης εξετάζεται και η υλοποίηση των έργων των οποίων η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορούν την αναβάθμιση / επέκταση των υποδομών των Νοσοκομείων της Περιφέρειας.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Δημόσιες μονάδες υγείας (3η ΥΠΕ, Νοσοκομεία, ΚΥ)

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου **συνδράμουν** στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και την τοπική κοινότητα, καθώς και στην προώθηση της διασφάλισης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ.

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	283.689,00	283.689,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	512.029,00	2020	537.630,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	9.775.000,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	129. Υγειονομικός εξοπλισμός	7.225.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	17.000.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	17.000.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			17.000.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1. Priority: 5. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (EKT+)

2.1.1.1. Specific objective: ESO4.12. Promoting social integration of people at risk of poverty or social exclusion, including the most deprived persons and children (EKT+)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κινδύνων της φτώχειας. Οι δράσεις περιλαμβάνουν την υποστήριξη των παιδιών οικογενειών σε φτώχεια ή κίνδυνο φτώχειας τόσο σε ψυχολογικό και μαθησιακό όσο και υλικοτεχνικό επίπεδο, καθώς επίσης και την υποστήριξη της επέκτασης των υπηρεσιών υφιστάμενων κοινωνικών δομών προσαρμοσμένων στα άτομα σε φτώχεια ή κίνδυνο φτώχειας και την κινητοποίηση προς αυτήν την κατεύθυνση οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, και λαμβάνουν υπόψη κατά περίπτωση το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας και την Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση. Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

5.8.1 Δράσεις αντιμετώπισης του κινδύνου αποκλεισμού παιδιών και εφήβων σε υποβαθμισμένες / απομακρυσμένες περιοχές

5.8.2 Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας

5.8.3 Δράσεις στεγαστικής συνδρομής για άτομα και οικογένειες που βρίσκονται σε αστεγία ή κίνδυνο αστεγίας

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Προώθηση της κατ' οίκον εκπαίδευσης μέσω κινητών μονάδων εκπαίδευσης και κινητών και ψηφιακών βιβλιοθηκών σε απομακρυσμένες περιοχές
- Στήριξη επιτόπιων επισκέψεων σε περιοχές με περιορισμένη πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες, κοινότητες και απομονωμένα χωριά με τη χρήση του SMART Bus

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού

Άστεγοι

Παιδιά

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου **συνδράμουν** στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών.

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO797	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός	1,00	4,00
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO802	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός	0,00	0,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR797	Αριθμός ωφελούμενων παιδιών από δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	185,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR802	Αριθμός επωφελομένων των υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Άτομα				ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	163. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	1.700.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			1.700.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	1.700.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			1.700.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.700.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			1.700.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	850.000,00
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	850.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			1.700.000,00

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	1.700.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			1.700.000,00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: ESO4.8. Fostering active inclusion with a view to promoting equal opportunities, non-discrimination and active participation, and improving employability, in particular for disadvantaged groups (EKT+)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει τις εμπροσθοβαρείς δράσεις εναρμόνισης της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής των γυναικών (μεταφερόμενες δράσεις) συμβάλλοντας στην αύξηση της συμμετοχής τους και την παραμονή τους στην απασχόληση, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

5.4.1 Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής (κύκλος 2021-2022)

Ενδεικτικές Ομάδες Πράξεων

Δράσεις εναρμόνισης οικογενειακού και επαγγελματικού βίου 2021-2022

Δράσεις εναρμόνισης οικογενειακού και επαγγελματικού βίου ΑμεΑ 2021-2022

5.4.2 Δράσεις για τη συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στην ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς

Ενδεικτικές Ομάδες Πράξεων

- Δράσεις για τη συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, κ.α.) στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς
- Δράσεις καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού για ηλικιωμένους (δράσεις εξοικείωσης με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και την άρση του αποκλεισμού)
- Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των φορέων για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης

Μέσω των δράσεων του ειδικού στόχου επιδιώκεται η αύξηση της πρόσβασης σε υπηρεσίες φροντίδας παιδιών προκειμένου να συνεισφέρει στην

αποδέσμευση ατόμων από τη φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων μελών της οικογένειας και στη στήριξή τους προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να διατηρήσουν την απασχόλησή τους ή να αναζητήσουν εργασία και να ενταχθούν/επανενταχθούν στην αγορά εργασίας με ισότιμους όρους.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Παιδιά, ΑμεΑ, γυναίκες, γονείς και κηδεμόνες παιδιών

Ηλικιωμένοι

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην ισότιμη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και τη μείωση του χάσματος των δύο φύλων στην απασχόληση (gender employment gap), καθώς και στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών για τα ΑμεΑ.

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με το περιεχόμενο του άρθρου 73, παρ. 1 του ΚΚΔ σύμφωνα με το οποίο η διαχειριστική αρχή καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την πρόσβαση από άτομα με αναπηρίες, διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 191 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO793	Ωφελούμενοι που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργούς κοινωνικής ένταξης	Αριθμός ατόμων	5.000,00	14.286,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO800	Ατομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	Αριθμός ατόμων	1.526,00	1.526,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR793	Βαθμός ικανοποίησης χρηστών από υπηρεσίες ενεργούς ένταξης	Ποσοστό	0,00		0,00	Έρευνα πεδίου	
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR800	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων και που δραστηριοποιούνται	Αριθμός συμμετεχόντων	477,00	2020	477,00	ΟΠΣ	

					σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης						
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	143. Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα και στη φροντίδα εξαρτώμενων προσώπων	1.020.000,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	152. Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	1.105.000,00
5	ESO4.8	Σύνολο			2.125.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.125.000,00
5	ESO4.8	Σύνολο			2.125.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.125.000,00
5	ESO4.8	Σύνολο			2.125.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	2.125.000,00
5	ESO4.8	Σύνολο			2.125.000,00

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	1.020.000,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	1.105.000,00
5	ESO4.8	Σύνολο			2.125.000,00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: ESO4.10. Promoting the socio-economic integration of marginalised communities, such as Roma people (EKT+)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις που θα συμβάλλουν στην κοινωνική ενσωμάτωση και προώθηση στην απασχόληση των Ρομά που διαβιούν στην Περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

5.6.1 Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού

5.6.2 Δράσεις υποστήριξης του επιπέδου διαβίωσης των Ρομά (Ομάδες Διαχείρισης χώρων μετεγκατάστασης, Ομάδες βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης) και ενίσχυσης της πρόσβασης στην εκπαίδευση

5.6.3 Ανάπτυξη παρεμβάσεων ενίσχυσης νηπίων, παιδιών σχολικής ηλικίας / εφήβων Ρομά σε βιοματικά εργαστήρια και παιδικές κατασκηνώσεις

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Προγράμματα παρέμβασης σε οικισμούς Ρομά με δράσεις στέγασης, συμβουλευτικής, ιατροκοινωνικής και παιδαγωγικής υποστήριξης – Πρόγραμμα χωρικής εδραιοποίησης, βιώσιμης κατοίκησης & κοινωνικής ένταξης
- Δράσεις συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης γυναικών Ρομά
- Βελτίωση της πρόσβασης και ορθολογική χρήση του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας και Κοινωνικής πολιτικής.
- Δράσεις για την βελτίωση συνθηκών ατομικής Υγείας και συλλογικής - κοινωνικής υγιεινής μέσα από πρόσβαση στις δημόσιες πολιτικές και δομές Υγείας
- Παρεμβάσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης και ανάπτυξης μακροχρόνιας και σταθερής σχέσης με τις δομές Εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες

- Δράσεις προσπέλασης στην κοινωνική ζωή, οργάνωσης και αντιπροσωπευτικής έκφρασης και συμμετοχής σε κοινωνικά και πολιτιστικά γεγονότα
- Προγράμματα κατάρτισης, βελτίωσης των επαγγελματικών δεξιοτήτων και πρόσβασης στην αγορά εργασίας μέσα από ενεργητικά μοντέλα επιχειρηματικότητας μικρής κλίμακας και κοινωνικής οικονομίας

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Ρομά

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου **συνδράμουν** στην προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά.

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	άτομα	0,00	0,00
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO18	Αριθμός υποστηριζόμενων δημόσιων διοικήσεων ή δημόσιων υπηρεσιών	οντότητες	0,00	0,00
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO795	Αριθμός φορέων που υλοποιούν προγράμματα ενίσχυσης παιδιών Ρομά	Αριθμός	0,00	1,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2021	0,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR794	Ωφελούμενοι Ρομά από προγράμματα βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης	Άτομα				ΟΠΣ	
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR795	Αριθμός ωφελούμενων	Άτομα	0,00	2021	60,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		παιδιών από προγράμματα ενίσχυσης Ρομά						
--	--	--	--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους	2.125.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.125.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.125.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	2.125.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.125.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: ESO4.11. Enhancing the equal and timely access to quality, sustainable and affordable services, including services that promote the access to housing and person-centred care including healthcare ; modernising social protection systems, including promoting access to social protection, with a particular focus on children and disadvantaged groups; improving accessibility including for persons with disabilities, effectiveness and resilience of healthcare systems and long-term care services (EKT+)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις που συμβάλλουν στην ενίσχυση του κοινωνικού δικτύου ασφαλείας για όλους και ειδικότερα τις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Επίσης οι δράσεις του ειδικού στόχου θα στηρίξουν ευπαθείς ομάδες που διαμένουν σε απομακρυσμένους οικισμούς με στήριξη υπηρεσιών ισότιμης πρόσβασης στην πρόληψη και υγειονομική περίθαλψη, όπως επίσης και για την αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών και κρίσεων.

Ενισχύονται δράσεις σε εναρμόνιση με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη και εξυπηρετούν ταυτόχρονα πολλαπλούς στόχους πολιτικής, την αποϊδρυματοποίηση και ενεργό γήρανση και κοινωνική ένταξη για την περίπτωση των ηλικιωμένων, αποϊδρυματοποίηση και καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας για την περίπτωση των εφήβων, αποϊδρυματοποίηση και κοινωνική ένταξη των ΑΜΕΑ με στόχο και την εξυπηρέτηση της του στόχου διάσπασης του κύκλου διαγενεακής φτώχειας.

Εμβληματική και αποσκοπούσα ιδίως στην κοινωνική ένταξη σε επίπεδο κοινότητας είναι η δράση του προσωπικού βοηθού ατόμων ΜΕΑ που προβλέφθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα με το άρθρο 36 του Ν. 4837/2021 και ήδη συμπεριλαμβάνεται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027 – Μέτρο 2.4.1.6. Η δράση είναι εφαρμοστική και παρακολουθεί τα αποτελέσματα πιλοτικού προγράμματος που υλοποιείται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης.

Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της παιδικής φτώχειας και της αποφυγής της αποϊδρυματοποίησης προβλέπεται ενεργοποίηση δράσης ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή παιδιών που τελούν σε κίνδυνο απομάκρυνσης από τη φυσική τους οικογένεια ή έχουν απομακρυνθεί από τη φυσική τους οικογένεια.

Η προτεινόμενη αυτή δράση διευκολύνει την ένταξη αυτών των παιδιών σε ανάγκη σε καθεστώς εναλλακτικής στην κοινότητα φροντίδας προκειμένου να ακολουθεί το σύστημα ένταξης τους σε οικογένεια δυνάμει του θεσμού της αναδοχής. Προβλέπεται για πρώτη φορά σε επίπεδο χώρας και αποτελεί ειδικότερη έκφανση του μέτρου 2.4.1.5. του Σχεδίου Δράσης για την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027.

Ο σχεδιασμός των δράσεων λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025 και την Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

5.7.1 Ενίσχυση δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών

5.7.2 Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών

5.7.3 Ενίσχυση δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας σε τοπικό επίπεδο

5.7.4 Ενίσχυση υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και υπηρεσιών δημόσιας υγείας.

5.7.5 Ενίσχυση υπηρεσιών δημόσιας υγείας

5.7.6 Ενίσχυση υπηρεσιών ψυχικής υγείας

5.7.7 Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων

5.7.8 Υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδα (LTC) για άτομα με χρόνιες παθήσεις

5.7.9 Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή και προσωπικού βοηθού ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων, κ.α.

5.7.10 Ενίσχυση του εκσυγχρονισμού των συστημάτων κοινωνικής προστασίας

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κέντρα Κοινότητας με δυνατότητα ενσωμάτωσης νέων υπηρεσιών (ΚΕΜ, διαπολιτισμική μεσολάβηση, δομές παροχής αγαθών, κ.α.)
- Δομές αντιμετώπισης φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, κ.α.)
- Ενίσχυση δομών καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών
- Ενίσχυση δομών καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών (2021-2022) - εμπροσθοβαρής κύκλος
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)
- Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ (ΚΔΗΦ/ΑΜΕΑ)

- Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων, μεταναστών
- Ενίσχυση υπηρεσιών δημόσιας υγείας (ToMY)
- Στήριξη υπηρεσιών στην κοινότητα και κατ' οίκον
- Στήριξη Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης "ΣΠΥΡΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ"
- Στήριξη Σχεδίου Δράσης κατά του Καπνίσματος
- Στήριξη Σχεδίου Δράσης Αντιμετώπισης του Αλκοόλ
- Στήριξη Σχεδίου Δράσης κατά των Εξαρτήσεων
- Στήριξη Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Αντιμετώπιση της Ηπατίτιδας C
- Στήριξη Σχεδίου Δράσης για τις Σπάνιες Παθήσεις
- Υπηρεσίες Υγείας σε άτομα με δυσχερή πρόσβαση στην περίθαλψη
- Μονάδες Ψυχικής υγείας για Παιδιά και Εφήβους
- Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας των Ηλικιωμένων και Πρόληψη της Άνοιας & ALZHEIMER'S
- Μονάδες Ψυχικής Υγείας Ενηλίκων
- Κινητές Μονάδες - Κέντρα Ημέρας για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων
- Μονάδες Απεξάρτησης- Μονάδες για άτομα με ψυχιατρική συννοσηρότητα-Μονάδες για Γονεϊκή στήριξη και προστασία εξαρτημένων
- Παρεμβάσεις πρόληψης των εξαρτήσεων από τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές
- Δράσεις κοινωνικής ένταξης εξαρτημένων, απεξαρτημένων ατόμων
- Υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδα (LTC) για άτομα με χρόνιες παθήσεις
- Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή και προσωπικού βοηθού ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων, κ.α.

- Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες

Γυναίκες θύματα βίας

ΑμεΑ

Μετανάστες

Ηλικιωμένοι

Παιδιά

Ψυχικά πάσχοντες

Ευάλωτες ομάδες απομακρυσμένων περιοχών

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου **συνδράμουν** στην προώθηση των αρχών ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες (παιδιά, γυναίκες, μειονεκτούσες ομάδες, ΑμεΑ, κ.α.), καθώς και της προώθησης της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση.

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO796	Αριθμός υποστηριζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός	23,00	25,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO801	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών υγείας	Αριθμός	13,00	13,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	-----------	-----------------	---------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

							αναφοράς				
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR796	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	19.255,00	2020	31.059,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR801	Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από υπηρεσίες υγείας	Αριθμός ατόμων	25.864,00	2019	299.564,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	158. Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες	7.650.000,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	10.200.000,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	160. Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	8.500.000,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)	1.955.000,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	162. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία	595.000,00
5	ESO4.11	Σύνολο			28.900.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	28.900.000,00
5	ESO4.11	Σύνολο			28.900.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	28.900.000,00
5	ESO4.11	Σύνολο			28.900.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	15.130.000,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	2.295.000,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	11.475.000,00
5	ESO4.11	Σύνολο			28.900.000,00

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	2.975.000,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	25.925.000,00
5	ESO4.11	Σύνολο			28.900.000,00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: ESO4.9. Promoting socio-economic integration of third country nationals, including migrants (EKT+)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις που θα συμβάλλουν στην κοινωνική ενσωμάτωση και συμμετοχή των υπηκόων τρίτων χωρών και μεταναστών που διαβιούν στην Περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη (προσφύγων μεταναστών)

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

5.5.1 Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού

5.5.2 Μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε υπηκόους τρίτων χωρών

5.5.3 Δράσεις ευαισθητοποίησης και διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Υπήκοοι τρίτων χωρών, μετανάστες

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου **συνδράμουν** στην προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών.

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	άτομα	0,00	107,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία	Αναγνωριστικός	Indicator	Μονάδα	Γραμμή	Έτος	Στόχος	Πηγή	Παρατηρήσεις
---------------	---------	--------	-----------	----------------	-----------	--------	--------	------	--------	------	--------------

	στόχος		περιφέρειας	κωδικός		μέτρησης	βάσης ή τιμή αναφοράς	αναφοράς	(2029)	δεδομένων	
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR790	Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Άτομα	0,00	2021	81,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	156. Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση	765.000,00
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	157. Μέτρα για την κοινωνική ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών	510.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			1.275.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	1.275.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			1.275.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.275.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			1.275.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	1.275.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			1.275.000,00

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	1.275.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			1.275.000,00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: ESO4.1. Improving access to employment and activation measures of all jobseekers, in particular youth people, especially through the implementation of the Youth Guarantee, long-term unemployed and disadvantaged groups on the labour market, and of inactive people, as well as through the promotion of self-employment and the social economy; (EKT+)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις ένταξης ανέργων στην αγορά εργασίας, κατάρτισης ανέργων με έμφαση σε τομείς εξειδίκευσης της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης και την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας συμβάλλοντας στη βελτίωση της πρόσβασης των ανέργων στην απασχόληση, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων. Θα υπάρξει μέριμνα στην εξειδίκευση των προσκλήσεων για την αποφυγή επικάλυψης και για την επίτευξη μέγιστης συμπληρωματικότητας με το πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

5.1.1 Δράσεις προώθησης ανέργων στην απασχόληση (NΘΕ) με έμφαση σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)

5.1.2 Δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων για την πρόσληψη ανέργων (NΘΕ) με έμφαση σε τομείς της στρατηγικής RIS3

5.1.3 Δράσεις κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων με έμφαση σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης

5.1.4 Δράσεις ενίσχυσης της αυταπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας (NEE)

5.1.5 Δράσεις στήριξης υφιστάμενων ή νέων κοινωνικών επιχειρήσεων (ΚΑΛΟ)

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Προγράμματα προώθησης ανέργων στην απασχόληση (NΘΕ) σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)
- Προγράμματα ενίσχυσης επιχειρήσεων για την πρόσληψη ανέργων (NΘΕ) σε τομείς της στρατηγικής RIS3
- Στοχευμένα προγράμματα ενίσχυσης επιχειρήσεων για την πρόσληψη ανέργων (NΘΕ) σε εδαφικές ενότητες

- Προγράμματα κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων σε τομείς της στρατηγικής RIS3 και σε θέματα καινοτομίας και βιομηχανίας 4.0
- Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων σε εδαφικές ενότητες
- Προγράμματα ενίσχυσης της αυταπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας
- Στοχευμένα προγράμματα ενίσχυσης της αυταπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας σε εδαφικές ενότητες
- Δράσεις προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (BAA) και των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (OXE) θα υποστηριχθούν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις προώθησης των ανέργων στην απασχόληση για την καταπολέμηση της ανεργίας.

Οι δράσεις Νέων Θέσεων Εργασίας (ΝΘΕ) αφορούν κρατικές ενισχύσεις με δικαιούχους επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα στις οποίες τοποθετούνται οι ωφελούμενοι άνεργοι, ενώ το ΕΚΤ+ δύναται να επιχορηγήσει είτε το σύνολο της μισθολογικής τους δαπάνης ή μέρος αυτής. Οι δράσεις Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών ενισχύουν τους ανέργους να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση (να γίνουν αυτοαπασχολούμενοι). Οι δράσεις προώθησης των κοινωνικών επιχειρήσεων ενισχύσεις αφορούν ενισχύσεις υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας για επενδύσεις όπως σε άυλα στοιχεία ενεργητικού, μισθολογικό κόστος, εκπαίδευση προσωπικού, και άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες. Απώτερη επιδίωξη των παρεμβάσεων είναι η συγκράτηση των τάσεων φυγής του ενεργού και νέου ηλικιακά πληθυσμού και η αντιστοίχιση των δεξιοτήτων του με τις ανάγκες του νέου παραγωγικού μοντέλου της Περιφέρειας.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Άνεργοι, νέοι άνεργοι, άνεργοι με αυξημένα προσόντα, κ.α.

Υφιστάμενες επιχειρήσεις

Νέες και υφιστάμενες επιχειρήσεις της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου **συνδράμουν** στην προώθηση των αρχών της ισότιμης πρόσβασης στην απασχόληση (νέοι, μειονεκτούσες ομάδες, ΑμεΑ, κ.α.).

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Προβλέπεται η αξιοποίηση των δράσεων του παρόντος ειδικού στόχου στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) για την υποστήριξη ολοκληρωμένων παρεμβάσεων προώθησης των ανέργων στην απασχόληση για την καταπολέμηση της ανεργίας.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	1.880,00	4.496,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO19	Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	οντότητες	150,00	283,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	25,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	548,00	2018	3.369,00	ΟΙΠΣ	
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2021	498,00	ΟΙΠΣ	
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	2021	20,00	ΟΙΠΣ	
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR803	Αριθμός ΝΘΕ που διατηρήθηκαν στις ΜΜΕ 12 μήνες μετά τη λήξη της επιδότησης	Άτομα	27,00	2018	84,00	ΟΙΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	134. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	11.475.000,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	137. Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων	6.375.000,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	2.125.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			19.975.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	19.975.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			19.975.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	4.250.000,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	5.100.000,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	10.625.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			19.975.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία και στην έξυπνη εξειδίκευση	9.775.000,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	10.200.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			19.975.000,00

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	19.975.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			19.975.000,00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: ESO4.4. Promoting the adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change, active and healthy ageing and a healthy and well-adapted working environment that addresses health risks (EKT+)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων συμβάλλοντας στην προσαρμογή των εργαζομένων στο νέο παραγωγικό και οικονομικό περιβάλλον της Περιφέρειας. Θα υπάρξει μέριμνα στην εξειδίκευση των προσκλήσεων για την αποφυγή επικάλυψης και για την επίτευξη μέγιστης συμπληρωματικότητας με το πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

5.2.1 Δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων σε μικρές επιχειρήσεις και επαγγελματιών (συμπεριλαμβανομένων των αυταπασχολούμενων) με έμφαση σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης RIS3

Στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (BAA) και των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (OXE) θα υποστηριχθούν παρεμβάσεις αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων για τη στήριξη της επιχειρηματικής ανάπτυξης των περιοχών παρέμβασης.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Εργαζόμενοι, Επιχειρήσεις

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Προβλέπεται η αξιοποίηση των δράσεων του παρόντος ειδικού στόχου στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) για την υποστήριξη παρεμβάσεων αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων σε επιχειρήσεις των περιοχών παρέμβασης.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO05	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	άτομα	800,00	1.995,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	1.427,00	2021	1.468,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	146. Στήριξη της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή	2.550.000,00
5	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.550.000,00
5	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. OEE — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	680.000,00
5	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. OEE — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	850.000,00

5	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.020.000,00
5	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	2.550.000,00
5	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.550.000,00
5	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: ESO4.6. Promoting equal access to and completion of quality and inclusive education and training, in particular for disadvantaged groups, from early childhood education and care through general and vocational education and training, to tertiary level, as well as adult education and learning, including facilitating learning mobility for all and accessibility for persons with disabilities (EKT+)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις υποστήριξης των παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση και ιδιαίτερα για τα παιδιά σε ανάγκη και τα ευάλωτα παιδιά στο πλαίσιο της στρατηγικής «Εγγύηση για το παιδί». Ταυτόχρονα οι δράσεις συμβάλλουν στην εναρμόνιση του οικογενειακού και επαγγελματικού βίου των γυναικών και κηδεμόνων των παιδιών.

Οι δράσεις αποσκοπούν στην άρση των εμποδίων στη μάθηση και στη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα και στο κοινωνικό γίγνεσθαι όλων των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, εργασία, λαμβάνοντας υπόψη όπου απαιτείται την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα του Παιδιού το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, καθώς και τις συνιστώσες του σχεδίου γενίκευσης της συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία που έχει επικυρωθεί με σχετική νομοθεσία από την ελληνική πολιτεία

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

5.3.1 Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη
- Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά

5.3.2 Υποστήριξη μαθητών ΑμεΑ και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Υποστήριξη μαθητών ΑμεΑ και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο

- Υποστήριξη δομών (ΚΕΣΥ) για μαθητές ΑμεΑ και μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Ενίσχυση των σχολικών μονάδων με εκπαιδευτικούς οι οποίοι συλλειτουργούν και συνεργάζονται με τον εκπαιδευτικό της τάξης και υποστηρίζουν τους μαθητές/τριες με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με το αναγκαίο Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) για τους μαθητές/τριες που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και το αναγκαίο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) για όσους μαθητές/τριες χρήζουν νοσηλευτικής φροντίδας. Ενίσχυση των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., πρώην ΚΕ.ΣΥ.) με εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για την αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών/τριών. Υποστήριξη ανάπτυξη Σχολικών Δικτύων Εκπαίδευσης και Υποστήριξης (ΣΔΕΥ) και της λειτουργίας των Επιτροπών Διαγνωστικής Υποστήριξης (ΕΔΥ) με την υποστήριξη ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού για τη διαγνωστική εκπαιδευτική αξιολόγηση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών.

Η δράση 5.3.2 Υποστήριξη δομών και μαθητών ΑμεΑ και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο στοχεύει Α) στη στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και της υποστήριξης για τη συμπερίληψη μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα σχολεία γενικής αγωγής της Προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Β) στην ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και την ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Στο πλαίσιο της δράσης απασχολούνται Εκπαιδευτικοί, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό που υποστηρίζουν μαθητές ΑΜΕΑ και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στη σχολική τάξη και στελεχώνουν τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) και τις Επιτροπές Διαγνωστικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.). Αποτέλεσμα της δράσης είναι η συμπερίληψη και η ένταξη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη σχολική τάξη του γενικού σχολείου και η εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής αυτών στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΑμεΑ.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ομάδες

Γονείς και κηδεμόνες παιδιών

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην ισότιμη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και τη μείωση του χάσματος των δύο φύλων στην απασχόληση (gender employment gap), καθώς και στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών για τα ΑμεΑ.

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την επιλογή των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή θα είναι συνεπή με το περιεχόμενο του άρθρου 73, παρ. 1 του ΚΚΔ σύμφωνα με το οποίο η διαχειριστική αρχή καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την πρόσβαση από άτομα με αναπηρίες, διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 191 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Δεν έχει εφαρμογή.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO792	Αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη των παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση	Αριθμός ατόμων	3.052,00	12.208,00

5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO798	Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός	72,00	72,00
---	--------	------	-----------------------------------	--------	--	---------	-------	-------

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR792	Αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη στην προσχολική εκπαίδευση	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	15.608,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR798	Αριθμός ωφελομένων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός μαθητών	1.506,00	2020	1.506,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	148. Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	15.300.000,00
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	149. Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	11.039.089,00
5	ESO4.6	Σύνολο			26.339.089,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	26.339.089,00
5	ESO4.6	Σύνολο			26.339.089,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	26.339.089,00
5	ESO4.6	Σύνολο			26.339.089,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	26.339.089,00
5	ESO4.6	Σύνολο			26.339.089,00

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	26.339.089,00
5	ESO4.6	Σύνολο			26.339.089,00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1. Priority: 6. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1. Specific objective: RSO5.2. Fostering the integrated and inclusive social, economic and environmental local development, culture, natural heritage, sustainable tourism and security, in areas other than urban areas (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Το ΕΣΠΑ 2021-2027 προσδιορίζει ως περιοχές για εφαρμογή Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) περιοχές με θεματική ή/ και χωρική συνέχεια, δυνατότητα αξιοποίησης πλουτοπαραγωγικών πόρων και ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών (πολιτιστικών, τοπικής παραγωγής και βιώσιμης τουριστικής δραστηριότητας) και με δυνατότητα συνέργειας με άλλα μέσα πολιτικής (π.χ. σε περιοχές Natura 2000).

Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις σύμφωνα με τα Επιχειρησιακά Σχέδια που θα συνταχθούν. Ενδεικτικά μπορεί να αφορούν:

- την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και προστασία των λιμναίων και ποτάμιων οικοσυστημάτων (επικαιροποίηση και αναθεώρηση υφιστάμενης ΟΧΕ),
- την ανάδειξη και ανάπτυξη του Γεωπάρκου Γρεβενών – Κοζάνης

Οι Στρατηγικές ΟΧΕ θα καταρτιστούν με την ενεργό συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων στο σχεδιασμό και στη διακυβέρνηση, και με πρόβλεψη για ενίσχυση των μετέπειτα τοπικών δικαιούχων με έμφυχο δυναμικό και τεχνογνωσία και υποστήριξη της δημιουργίας εταιρικής σχέσης μεταξύ όλων των τοπικών συντελεστών.

Ενδεικτικοί τύποι δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των ΟΧΕ και θα συνάδουν με τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα τους, μπορεί να είναι:

- 6.2.1 Δράσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης Δημόσιων Υποδομών (δημόσια κτίρια, δημοτικός φωτισμός κοινόχρηστων χώρων, κ.α.)
- 6.2.2 Κατασκευή, αναβάθμιση και ορθολογική διαχείριση των υποδομών ύδρευσης
- 6.2.3 Υποδομές διαχείρισης αστικών λυμάτων για την προστασία των ευαίσθητων υδάτινων αποδεκτών
- 6.2.4 Προώθηση δράσεων ανακύκλωσης των απορριμμάτων, διαχείρισης των βιοαποβλήτων και δημιουργίας πράσινων σημείων
- 6.2.5 Προστασία, ανάδειξη και διαχείριση των περιοχών Natura
- 6.2.6 Προστασία, ανάδειξη και διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας
- 6.2.7 Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της συνδεσιμότητας με την Εγνατία και τους Κάθετους Άξονες
- 6.2.8 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής της δημόσιας τουριστικής παρουσίας
- 6.2.9 Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής δικτύωσης
- 6.2.10 Προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού
- 6.2.11 Δράσεις αναπλάσεων και δημιουργίας λειτουργικών κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένης της ισότιμης πρόσβασης για τα ΑμεΑ

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου θα επιδιωχθούν συνέργειες στον τομέα της Περιβαλλοντικής Αναγέννησης, με εστίαση στην αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων, την αναπροσαρμογή χρήσης τους, την προστασία των οικοσυστημάτων και του φυσικού περιβάλλοντος που προωθούνται από το Εδαφικό Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης.

Στις περιοχές εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Λιμνών και Ποταμών της Δυτικής Μακεδονίας, δύνανται να περιλαμβάνονται και οι περιοχές των λιγνιτικών πεδίων ή/και πλησίον αυτών, με μέριμνα για την αποφυγή επικάλυψης με δράσεις που θα χρηματοδοτούνται από άλλα Χρημ. Εργαλεία. Ιδιαίτερα επιδιώκεται η προστασία των πολιτιστικών μνημείων και ανάδειξη των ευρημάτων τους.

Κατά τον σχεδιασμό και υλοποίηση των προαναφερόμενων ΟΧΕ θα εξεταστεί η δυνατότητα συνεργασίας για την αξιοποίηση πόρων του Π-ΔΑΜ με βάση τις ειδικότερες επιδεξιότητες του Ταμείου. Για τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων θα δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα κατά τη διάρκεια υλοποίησης για τον συντονισμό των ενεργειών, έτσι ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Π-ΔΑΜ.

Η υφιστάμενη Στρατηγική δύναται να συνεχιστεί μετά από κατάλληλη επικαιροποίησή της. Η έγκριση της όποιας Στρατηγικής θα ολοκληρωθεί το αργότερο 18 μήνες μετά την έγκριση του Προγράμματος.

Ειδικότερα για το σύστημα διακυβέρνησης των Επιχειρησιακών Σχεδίων η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών και την επίσπευση των διαδικασιών υλοποίησης.

Η διαβούλευση θα διενεργηθεί σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των Επιχειρησιακών Σχεδίων, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «διοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Φορείς διακυβέρνησης ΟΧΕ,

Κάτοικοι και επισκέπτες περιοχών εφαρμογής,

Κοινωνία των Πολιτών,

Επιχειρήσεις

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των Στρατηγικών θα λάβει υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Οι δράσεις του παρόντος ειδικού στόχου αξιοποιούν το εδαφικό/χωρικό εργαλείο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) σε συγκεκριμένες χωρικές ενότητες της Περιφέρειας.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Ο Ειδικός Στόχος ευθυγραμμίζεται και συνεισφέρει στον Πυλώνα 4 (Βιώσιμος Τουρισμός) της Στρατηγικής Αδριατικής – Ιονίου. Ειδικότερα το Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στα εμβληματικά έργα:

- DEVELOPMENT OF THE NETWORK OF SUSTAINABLE TOURISM BUSINESSES AND CLUSTERS GREEN MAPPING FOR THE AI REGION - SUPPORTING DEVELOPMENT AND MARKET ACCESS FOR RESPONSIBLE AND SUSTAINABLE TOURISM DESTINATIONS AND MICRO/SME OPERATIONS IN THE EUSAIR REGION
- EXPANDING THE TOURIST SEASON TO ALL-YEAR ROUND
- DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE AND THEMATIC CULTURAL ROUTES/CONNECTING CULTURAL ROUTES IN EUSAIR

Δράσεις που εστιάζουν στην περιοχή των Πρεσπών ενδέχεται να συνδυαστούν με έργα των Διασυνοριακών Προγραμμάτων (ERDF – IPA) Ελλάδα – Αλβανία 2021-2027 και Ελλάδα – Βόρεια Μακεδονία 2021-2027.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	1,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR123	Πληθυσμός περιοχής στην οποία υλοποιούνται παρεμβάσεις Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης	Άτομα	0,00	2021	120.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	2.550.000,00

6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	2.550.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	1.700.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	850.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	078. Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	680.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	680.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	6.800.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.550.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	2.550.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	1.190.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	3.400.000,00
6	RSO5.2	Σύνολο			25.500.000,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	25.500.000,00
6	RSO5.2	Σύνολο			25.500.000,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	25.500.000,00
6	RSO5.2	Σύνολο			25.500.000,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO5.1. Fostering the integrated and inclusive social, economic and environmental development, culture, natural heritage, sustainable tourism, and security in urban areas (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Η ολοκληρωμένη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική ανάπτυξη, της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές θα υλοποιηθεί σε αστικά και ημιαστικά κέντρα σύμφωνα με τα ενωσιακές και εθνικές κατευθύνσεις των κριτηρίων επιλογής.

Κατά την περίοδο 2014-2020 υποβλήθηκαν και εγκρίθηκαν 5 Στρατηγικές ΒΑΑ στις πόλεις των Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης, Πτολεμαΐδας, Φλώρινας. Οι Στρατηγικές αυτές υλοποιούνται με επιτυχία και θα αποτελέσουν βάση για περαιτέρω ενίσχυση της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, ωστόσο δεν αναμένεται να ολοκληρωθούν στο σύνολο τους ως το 2023. Στο πλαίσιο αυτό θα επιδιωχθεί η ενίσχυση – αναβάθμιση αυτών των Στρατηγικών προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των πόρων που επενδύθηκαν την περίοδο 2014-2020, να ολοκληρωθούν λειτουργικά τα υλοποιημένα και εν εξελίξει έργα, να κεφαλαιοποιηθούν τα αποτελέσματα και να διαχυθούν χωρικά στον ευρύτερο αστικό χώρο. Οι νέες (επικαιροποιημένες – αναβαθμισμένες) Στρατηγικές θα υλοποιηθούν συνεπώς σε συνέχεια των υφιστάμενων με δυνατότητα κατά την κρίση των Αστικών Αρχών να επεκταθούν χωρικά προκειμένου να καλύψουν το σύνολο ή μέρος του αστικού χώρου ή Λειτουργικές Αστικές Περιοχές.

Ως ενδεικτικοί τύποι δράσεων των ΕΣΣΒΑΑ ορίζονται:

- 6.1.1 Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών (δημόσια κτίρια, δημοτικός φωτισμός κοινόχρηστων χώρων, κ.α.)
- 6.1.2 Δράσεις πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, διαχείρισης των βιοαποβλήτων και δημιουργίας πράσινων σημείων
- 6.1.3 Δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των στόλων μεσαίων και βαρέων οχημάτων του τομέα των μέσων μαζικής μεταφοράς με αποδεδειγμένη σημαντική επιβάρυνση στο αστικό περιβάλλον
- 6.1.4 Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της συνδεσιμότητας με την Εγνατία και τους Κάθετους Άξονες
- 6.1.5 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής της δημόσιας τουριστικής περιουσίας
- 6.1.6 Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης

6.1.7 Δράσεις αναπλάσεων και δημιουργίας λειτουργικών κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένης της ισότιμης πρόσβασης για τα ΑμεΑ

Κατά το σχεδιασμό και υλοποίηση των προαναφερόμενων Σχεδίων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, θα εξεταστεί η δυνατότητα αξιοποίησης των πόρων του ΠΔΑΜ με βάση τις ειδικότερες επιδεξιότητες του Ταμείου, το οποίο θα παρέμβει στις αστικές περιοχές των περιφερειακών ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας, που κυρίως υφίστανται τις επιπτώσεις της διττής κοινωνικο-οικονομικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Οι παρεμβάσεις αυτές δύνανται να αφορούν στους εξής τομείς: βιώσιμη κινητικότητα, κυκλική οικονομία, ενέργεια, εφόσον οι σχετικές δράσεις δεν καλύπτονται από τους υπόλοιπους άξονες του προγράμματος (π.χ. ποδηλατόδρομοι, κ.ά.). Για τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων θα δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα κατά τη διάρκεια υλοποίησης για τον συντονισμό των ενεργειών, έτσι ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Π-ΔΑΜ.

Στους Στόχους της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης θα συμβάλουν σημαντικά πράξεις που θα χρηματοδοτηθούν από το σύνολο των Προτεραιοτήτων του Π-ΔΜ 2021-2027 και θα έχουν εφαρμογή. Τυχόν συμπληρωματικότητες που προκύπτουν με τις Στρατηγικές ΒΑΑ θα πρέπει να προβλεφθούν και αναδειχθούν κατά τον σχεδιασμό και την έγκρισή τους. Τα σχέδια ΣΒΑΑ που θα κατατεθούν θα πρέπει συγκεκριμένα να καταγράψουν το σύνολο των συμπληρωματικών δράσεων που θα υλοποιηθούν από το Π-ΠΔΜ και τα λοιπά Χρηματοδοτικά Μέσα (Ελλάδα 2.0, ΣΔΑΜ, άλλα Προγράμματα ΕΣΠΑ) και να αποτυπώσουν τις αναμενόμενες εκροές και αποτελέσματα καθώς τις επιπτώσεις και την επίδραση τους στους στόχους της Στρατηγικής ΒΑΑ.

Τα είδη δράσεων θα καθοριστούν από τα Επιχειρησιακά Σχέδια Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΒΑΑ) στο πλαίσιο της σχετικής πρόσκλησης που θα εκδοθεί από την ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ. Για την διασφάλιση του ολοκληρωμένου και του στρατηγικού χαρακτήρα της Αστικής Ανάπτυξης οι πόροι των δύο χρηματοδοτικών μέσων (ΕΤΠΑ, ΤΔΜ) είναι απαραίτητο να αναφέρονται και να εξειδικεύονται σε ένα ενιαίο Στρατηγικό Σχέδιο σε κάθε αστικό κέντρο. Προκειμένου να ενσωματωθούν στο νέο πλαίσιο οι υφιστάμενες στρατηγικές δύνανται να επικαιροποιηθούν ή αναθεωρηθούν ως προς τη θεματική ή χωρική τους διάσταση. Η έγκριση των Στρατηγικών θα ολοκληρωθεί το αργότερο 18 μήνες μετά την έγκριση του Προγράμματος.

Ειδικότερα για το σύστημα διακυβέρνησης των Επιχειρησιακών Σχεδίων η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών και την επίτευξη των διαδικασιών υλοποίησης.

Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των Επιχειρησιακών Σχεδίων, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «ιδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Αστικός πληθυσμός στο σύνολο του στις περιοχές που θα επιλεγούν, με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες και στις ομάδες που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα

προβλήματα (ανεργίας, δυσαρμονίας προσόντων και επιπέδου εξειδίκευσης, αποχώρησης από την επιχειρηματική δραστηριότητα λόγω της κρίσης, δυσμενών συνθηκών και περιβάλλοντος διαβίωσης, απόστασης από τον τόπο εργασίας).

Κοινωνία των πολιτών, επιχειρήσεις.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Ο σχεδιασμός των δράσεων έλαβε υπόψη των Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οι διαδικασίες υλοποίησης και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων θα διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων, θα λαμβάνουν υπόψη την οπτική του φύλου και θα αποκλείουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον θα λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Οι δράσεις του παρόντος ειδικού στόχου αξιοποιούν το εδαφικό/χωρικό εργαλείο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»
- Τα Προγράμματα συνεργασίας πόλεων URBACT, URBANINNOVATIVEACTIONS.

Οι Πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου αναμένεται να συμβάλουν:

στον Πυλώνα 3 - Ποιότητα του περιβάλλοντος της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα ως προς την προστασία και διατήρηση χερσαίων οικοσυστημάτων, ειδικά των διακρατικών οικότοπων και στοιχείων τοπίου μείζονος σημασίας.

στον Πυλώνα 4 - Βιώσιμος τουρισμός της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα ως προς την διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών της μακροπεριφέρειας και αντιμετώπιση του φαινομένου της εποχικότητας (προώθηση νέων τουριστικών διαδρομών για περίπατο, ποδηλασία και κωπηλασία, υιοθέτηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Αδριατικής και του Ιονίου μέσω της συνεργασίας με τον πολιτιστικό τομέα κ.ά.).

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	5,00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	PSR123	Πληθυσμός περιοχής στην	Άτομα	0,00	2021	121.000,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		οποία υλοποιούνται παρεμβάσεις Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης						
--	--	--	--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	4.250.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	2.550.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	5.100.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	6.800.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	1.700.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	3.400.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	10.692.067,00
6	RSO5.1	Σύνολο			34.492.067,00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	34.492.067,00
6	RSO5.1	Σύνολο			34.492.067,00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	34.492.067,00
6	RSO5.1	Σύνολο			34.492.067,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.2. Technical assistance priorities

2.2.1. Priority for technical assistance pursuant to Article 36(4) CPR: 7. Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)

Reference: point (e) of Article 22(3) CPR

2.2.1.1. Intervention from the Funds

The related types of actions – point (e)(i) of Article 22(3) CPR

Η παροχή τεχνικής βοήθειας συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της διαχείρισης, της παρακολούθησης, της δημοσιότητας, του ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

7.1.1 Δράσεις προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης, επιθεώρησης

7.1.2 Δράσεις αξιολόγησης και εκπόνησης μελετών

7.1.3 Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των φορέων και δικαιούχων του προγράμματος

7.1.4 Δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας του προγράμματος

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων.
- Βελτίωση και αναβάθμιση εξοπλισμού, ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικού, υπηρεσίες για την αναβάθμιση των συστημάτων διοίκησης και των πληροφοριακών συστημάτων, την υποστήριξη των μηχανισμών διαχείρισης για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, επεξεργασία και διαχείριση δεδομένων.
- Προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών που ενδέχεται να είναι απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των παρεμβάσεων του Προγράμματος.
- Ενέργειες κατάρτισης των στελεχών της ΕΥΔ και των Δικαιούχων του Προγράμματος.

- Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και υπηρεσίες τεχνικών συμβούλων που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγιών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία και ιδίως νέα θέματα που προκύπτουν στην προγραμματική περίοδο 2021-2027.
- Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο.
- Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020.
- Ενέργειες που αφορούν την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
- Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των ΕΦ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής.
- Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων, για την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν.
- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ

Ενδιάμεσοι Φορείς

Δικαιούχοι δράσεων

Ευρύ Κοινό, Ομάδες στόχων δράσεων επικοινωνίας

2.2.1.2. Indicators

Reference: point (e)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 2: Output indicators

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι/ Επιθεωρήσεις	80,00	400,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν / καταρτίστηκαν	Άτομα	40,00	100,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	28,00	90,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δομές που υποστηρίζονται	Δομές	12,00	26,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	20,00	70,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	1,00	1,00

2.2.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference point (e)(iv) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	935.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	935.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	680.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	1.870.989,00
7	Σύνολο			4.420.989,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.2.1. Priority for technical assistance pursuant to Article 36(4) CPR: 8. Τεχνική Βοήθεια (EKT+)

Reference: point (e) of Article 22(3) CPR

2.2.1.1. Intervention from the Funds

The related types of actions – point (e)(i) of Article 22(3) CPR

Η παροχή τεχνικής βοήθειας συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της διαχείρισης, της παρακολούθησης, της δημοσιότητας, του ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το EKT+.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

8.1.1 Δράσεις προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης, επιθεώρησης

8.1.2 Δράσεις αξιολόγησης και εκπόνησης μελετών

8.1.3 Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των φορέων και δικαιούχων του προγράμματος

8.1.4 Δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας του προγράμματος

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων.
- Ενέργειες κατάρτισης των στελεχών της ΕΥΔ και των Δικαιούχων του Προγράμματος.
- Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και υπηρεσίες τεχνικών συμβούλων που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία και ιδίως νέα θέματα που προκύπτουν στην προγραμματική περίοδο 2021-2027.
- Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο.
- Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020.
- Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των ΕΦ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής.

- Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων, για την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν.
- Στήριξη των δομών και φορέων κοινωνικής ένταξης και προώθηση στην απασχόληση (περιφερειακός μηχανισμός διάγνωσης αναγκών εργασίας, περιφερειακό παρατηρητήριο κοινωνικής ένταξης, κ.α.).
- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ

Ενδιάμεσοι Φορείς

Δικαιούχοι δράσεων

Ευρύ κοινό, Ομάδες στόχων δράσεων επικοινωνίας

2.2.1.2. Indicators

Reference: point (e)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 2: Output indicators

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Indicator	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι/ Επιθεωρήσεις	15,00	50,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν / καταρτίστηκαν	Άτομα	15,00	40,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	3,00	10,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δομές που υποστηρίζονται	Δομές	6,00	15,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	3,00	10,00

EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	1,00	1,00
------	-----------------------------------	--------	-----------------------------	--------	------	------

2.2.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference point (e)(iv) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	340.000,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	425.000,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	255.000,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	778.289,00
8	Σύνολο			1.798.289,00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	07. Δημιουργία ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους	778.289,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	09. Άνευ αντικειμένου	1.020.000,00
8	Σύνολο			1.798.289,00

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	1.798.289,00
8	Σύνολο			1.798.289,00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

3. Financing plan

Reference: points (g)(i), (ii) and (iii) of Article 22(3), Article 112(1), (2) and (3), and Articles 14 and 26 CPR

3.1. Transfers and contributions (1)

Reference: Articles 14, 26 and 27 CPR

Programme amendment related to	☐ contribution to InvestEU
	☐ transfer to instruments under direct or indirect management
	☐ transfer between ERDF, ESF+, Cohesion Fund or to another Fund or Funds

(1) Applicable only to programme amendments in accordance with Articles 14 and 26 except complementary transfers to the JTF in accordance with Article 27 CPR. Transfers shall not affect the annual breakdown of financial appropriations at the MFF level for a Member State.

Table 15A: Contributions to InvestEU* (breakdown by year)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά σε	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	InvestEU window	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* For each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts for each year by Fund and by category of region.

Table 15B: Contributions to InvestEU* (summary)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Sustainable Infrastructure (α)	Innovation and Digitisation (β)	SME (γ)	Social Investment and Skills (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
Σύνολο						

* Cumulative amounts for all contributions done through programme amendments during the programming period. With each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts for each year by Fund and by category of region.

Justification, taking into account how those amounts contribute to the achievement of policy objectives selected in the programme in accordance with Article 10(1) of the InvestEU Regulation

Table 16A: Transfers to instruments under direct or indirect management (breakdown by year)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

Table 16B: Transfers to instruments under direct or indirect management* (summary)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σύνολο
Σύνολο		

* Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση

Table 17A: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds* (breakdown by year)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Transfer to other programmes. Transfers between ERDF and ESF+ can only be done within the same category of region.

Table 17B: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds (summary)

	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			ΤΣ	ΕΤΘΑΥ	ΤΑΜΕ	ΤΕΑ	ΜΔΣΘ	Σύνολο
	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες						
Σύνολο												

* Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during the programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and category of region.

Transfers between shared management funds, including between cohesion policy funds - Justification

3.2. JTF: allocation in the programme and transfers (1)

3.3. Transfers between categories of region resulting from the mid-term review

Table 19A: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review within the programme (breakdown by year)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Applicable to ERDF and ESF+ only

Table 19B: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review, to other programmes (breakdown by year)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Applicable to ERDF and ESF+ only

3.4. Transfers back (1)

Table 20A: Transfers back (breakdown by year)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
InvestEU or other Union instrument	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

(1) Applicable only to programme amendments for resources transferred back from other Union instruments, including elements of AMIF, ISF and BMVI, under direct or indirect management, or from InvestEU.

Table 20B: Transfers back* (summary)

Από	Προς						
InvestEU / Instrument	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			Cohesion Fund
	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	

* Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

3.5. Financial appropriations by year

Reference: point (g)(i) of Article 22(3) CPR and Article 3, 4 and 7 JTF Regulation

Table 10: Financial appropriations by year

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
							Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	
ΕΤΠΑ*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	32.677.037,00	33.617.920,00	34.639.668,00	35.482.139,00	36.356.672,00	18.627.813,00	18.627.813,00	19.088.936,00	19.088.935,00	248.206.933,00
Σύνολο ΕΤΠΑ		32.677.037,00	33.617.920,00	34.639.668,00	35.482.139,00	36.356.672,00	18.627.813,00	18.627.813,00	19.088.936,00	19.088.935,00	248.206.933,00
ΕΚΤ+*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	11.425.987,00	11.754.796,00	12.111.920,00	12.405.946,00	12.711.827,00	6.513.244,00	6.513.244,00	6.675.207,00	6.675.207,00	86.787.378,00
Σύνολο ΕΚΤ+		11.425.987,00	11.754.796,00	12.111.920,00	12.405.946,00	12.711.827,00	6.513.244,00	6.513.244,00	6.675.207,00	6.675.207,00	86.787.378,00
Σύνολο		44.103.024,00	45.372.716,00	46.751.588,00	47.888.085,00	49.068.499,00	25.141.057,00	25.141.057,00	25.764.143,00	25.764.142,00	334.994.311,00

* Amounts after the complementary transfer to the JTF.

3.6. Total financial appropriations by fund and national co-financing

Reference: point (g)(ii) of Article 22(3), Article 22(6) and Article 36 CPR

For programmes under the Investment for jobs and growth goal where technical assistance in accordance with Article 36(4) CPR was chosen in the Partnership Agreement

Table 11: Total financial appropriations by fund and national co-financing

Policy / JTF specific objective number or technical assistance	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενωσιακής στήριξης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Union contribution (a)=(g)+(h)	Breakdown of Union contribution		National contribution (b)=(c)+(d)	Indicative breakdown of national contribution		Σύνολο (ε) = (α) + (β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) = (α)/(ε)
						Less flexibility amount (g)	Flexibility amount (h)		Δημόσια (γ)	Ιδιωτικά (δ)		
1	1	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	34.000.000,00	28.832.806,00	5.167.194,00	6.000.000,00	6.000.000,00		40.000.000,00	85,00
2	2	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	67.627.421,00	57.349.607,00	10.277.814,00	11.934.251,00	11.934.251,00		79.561.672,00	85,00
3	3	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33.082.038,00	28.058.167,00	5.023.871,00	5.838.007,00	5.838.007,00		38.920.045,00	85,00
4	4	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	49.084.418,00	41.624.045,00	7.460.373,00	8.661.957,00	8.661.957,00		57.746.375,00	85,00
4	5	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	84.989.089,00	72.073.639,00	12.915.450,00	14.998.075,00	14.998.075,00		99.987.164,00	85,00
5	6	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	59.992.067,00	50.875.929,00	9.116.138,00	10.586.836,00	10.586.836,00		70.578.903,00	85,00
ΤΑ36(4)	7	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	4.420.989,00	3.749.631,00	671.358,00	780.175,00	780.175,00		5.201.164,00	85,00
ΤΑ36(4)	8	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	1.798.289,00	1.525.288,00	273.001,00	317.346,00	317.346,00		2.115.635,00	85,00
Σύνολο			ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	248.206.933,00	210.490.185,00	37.716.748,00	43.801.226,00	43.801.226,00		292.008.159,00	85,00
Σύνολο			ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	86.787.378,00	73.598.927,00	13.188.451,00	15.315.421,00	15.315.421,00		102.102.799,00	85,00
Γενικό σύνολο					334.994.311,00	284.089.112,00	50.905.199,00	59.116.647,00	59.116.647,00		394.110.958,00	85,00

* For ERDF: less developed transition, more developed, and where applicable, special allocation for outermost and northerly sparsely populated regions. For ESF+, less developed, transition, more developed and, where applicable, additional allocation for outermost regions. For Cohesion Fund: not applicable. for technical assistance, application of categories of region depends on selection of a fund.

** Indicate the total JTF resources, including the complementary support transferred from the ERDF and the ESF+. The table shall not include the amounts in accordance to Article 7 JTF Regulation. In case of technical assistance financed from the JTF, the JTF resources should be split into resources related to Articles 3 and 4 JTF Regulation. For Article 4 JTF Regulation, there is no flexibility amount.

4. Enabling conditions

Reference: point (i) of Article 22(3) CPR

Table 12: Enabling conditions

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων			Όχι	Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α. Ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία· β. πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.			
				3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
2. Εργαλεία και ικανότητα για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις			Ναι	Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την ικανότητα ώστε να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές	Ναι	1. Εγκύκλιος 101270/ΕΥΚΕ3633/30-9-2016 2. 42649/ΕΥΚΕ5351/10-4-2017 3. 64925/ΕΥΚΕ579/9-6-2017	Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1)

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
κρατικές ενισχύσεις				ενισχύσεις: 1. Για τις προβληματικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε υποχρέωση ανάκτησης.		4. Εγκύκλιος 122645/ΕΥΚΕ2260/27-11-2019 5. Εγκύκλιος 34584/ΕΞ2019/05-04-2019 6. https://www.espa.gr/el/Documents/Provlmatiki_epix_Orismos_update_2.pdf	και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ. Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις. Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6). Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ. Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαίδευσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου. Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το TAXIS και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.
				2. Μέσω της πρόσβασης σε συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα	Ναι	1. Νόμος 4152/2013 2. Υπουργική Απόφαση	Με το Ν. 4152/2013 συστήθηκε σύστημα ελέγχου ΚΕ και οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ). Το

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.		<p>69135/EYΘY626/2015</p> <p>3. Εγκύκλιος 74391/EYKE2634/13-7-2016</p> <p>4. Έγγραφο 115150/EYKE4023/2-11-2016</p> <p>5. Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΞ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β).</p> <p>6. Εγκύκλιος 109658 ΕΞ2019 ΕΜΠ/4.10.2019</p> <p>7. Εγκύκλιος 00430 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017</p> <p>8. Εγκύκλιος 001879 ΕΞ2016 ΕΜΠ/23.12.2016</p> <p>9. Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΞ 2018/4.12.2018</p>	<p>σύστημα ελέγχου έχει σαν σκοπό την υποστήριξη των φορέων χορήγησης ΚΕ.</p> <p>Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται όλες οι συγγρ/μενες πράξεις.</p> <p>Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). <p>Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης τηλεκαίδευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων			Ναι	<p>Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), οι οποίοι περιλαμβάνουν:</p> <p>1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ταμεία και της υλοποίησής τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη.</p>	Ναι	<p>Γενικό πλαίσιο:</p> <p>- Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής» (ΦΕΚ 30Α/28-02-21)</p> <p>- Εθνική Επιτροπή για Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου</p> <p>Πλαίσιο ΕΣΠΑ: 2014-2020 https://www.espa.gr/el/pages/staticImplementationControl.aspx και https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadiakiasies.aspx 2021-2027 https://www.espa.gr/el/Pages/Sxediasmos21-27.aspx και https://www.espa.gr/el/Pages/Diavoulefsis.aspx https://www.facebook.com/espaoofficial.gr/</p>	<p>Η τήρηση της εφαρμογής του Χάρτη στην εφαρμογή των ΕΔΕΤ για την ΠΠ 2021-2027 θα καλύπτει 3 διαδοχικές φάσεις, με επιμέρους ενέργειες οι οποίες θα εκτελούνται από συγκεκριμένους επισπεύδοντες φορείς:</p> <ol style="list-style-type: none"> Κατάρτιση των εγγράφων προγραμματισμού (κατάρτιση ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων) Σύσταση/ Κατάρτιση των συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου Εφαρμογή προγραμμάτων και πραγματοποίηση συγκεκριμένων δράσεων κατά την υλοποίησή τους <p>Στην τρέχουσα συγκυρία που εξετάζεται η αρχική εκπλήρωση του ΑΟ, αξιολογείται η συμμόρφωση με τις αρχές του Χάρτη κατά την κατάρτιση των εγγράφων προγραμματισμού (ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων), ενώ κατά την υλοποίηση - καθόλη την ΠΠ – λαμβάνεται μέριμνα σε επίπεδο κατάρτισης και τήρησης του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, του Οδηγού Επικοινωνίας, κλ.π.</p>
				2. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και	Ναι	<p>Διαχειριστικές Αρχές με εισροή από ΕΑΔ σύμφωνα με την Διαδικασία του ΣΔΕ «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων</p>	<p>Το καθήκον των εθνικών αρχών να διασφαλίζουν τον σεβασμό και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων είναι ιδιαίτερος σημαντικό όσον αφορά τις καταγγελίες που τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.		https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadiakasies.aspx	<p>σχετικά με ενδεχόμενη παραβίαση του Χάρτη. Σχετική με το θέμα της παρακολούθησης της εφαρμογής και της υλοποίησης του Χάρτη στα ΚΜ είναι η υποχρέωση των ΚΜ που απορρέει από το άρ.74 παρ. 3 του ΚΚΔ (1303/2013) να διαθέτουν αποτελεσματικές ρυθμίσεις για την εξέταση των καταγγελιών σχετικά με τα ΕΔΕΤ που υποβάλλονται από νομικά ή φυσικά πρόσωπα καθώς και το άρ.69 (7) του ΚΚΔ (1060/2021).</p> <p>Για το σκοπό αυτό, στη Διαδικασία του ΣΔΕ 2014-2020 ΔVIII_3 «Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών», ήδη προβλέπεται και περιγράφεται η λειτουργία μηχανισμού καταγγελιών (βλ. σημείο 2), με εθνικό σημείο υποδοχής την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)*, που είναι η ελληνική AFCOS. Η ΕΑΔ συνδράμει τις ΔΑ με σχετικές αναφορές και στη νέα ΠΠ 2021-2027, θα υπάρξει πρόβλεψη ώστε η ΔΑ να ενημερώνει την Επιτροπή Παρακολούθησης και για τις καταγγελίες.</p> <p>* Σημειώνεται ότι η αναφορά στη Διαδικασία ΔVIII_3 της ΓΓ για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς αντικαθίσταται από την ΕΑΔ που ορίστηκε ως ελληνική AFCOS.</p>
4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών			Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της εφαρμογής της UNCRPD, το οποίο περιλαμβάνει:	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • Σύμβαση ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, κύρωση από ΕΕ:23.12.2010, κύρωση από Ελλάδα: 	<ul style="list-style-type: none"> • Ν. 4488/2017 • 2020: ολοκληρώθηκε κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης το Εθνικό

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48 /ΕΚ του Συμβουλίου				1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.		<p>N. 4074/2012, 11.04.2012</p> <ul style="list-style-type: none"> «ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ», άρθρα 59 - 74 του Ν. 4488/ 2017, ΦΕΚ 137 - 13.09.2017 τελικό ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ N. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής» (ΦΕΚ 30Α/28-02-21) Εθνική Επιτροπή για Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου 	<p>Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ), ορίστηκαν Επιμέρους Σημεία Αναφοράς σε Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμους και ενεργοποιήθηκαν για την παρακολούθησή του.</p> <ul style="list-style-type: none"> Το ΕΣΔ αποτελεί οδικό χάρτη με πλαίσιο δράσεων ιδίως για την περίοδο 2020-2023 (καταγράφονται ωστόσο διαρκείς δράσεις με ορίζοντα υλοποίησης έως και το 2029) με 6 πυλώνες και 30 στόχους. Η πορεία υλοποίησής του παρακολουθείται από τον Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση, τον Υπουργό Επικρατείας και από τη ΓΓ Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, με αξιοποίηση του ΟΠΣ του Κυβερνητικού Έργου ΜΑΖΙ. Το ΕΣΔ συνθέτει σε έναν ενιαίο στρατηγικό προγραμματισμό δράσεις Υπουργείων και αρμόδιων φορέων που αναλύονται σε επιμέρους έργα με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, δείκτες παρακολούθησης, αξιολόγησης και υπεύθυνους υλοποίησης. Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στην εφαρμογή του ΕΣΔ διαβουλευονται με την ΕΣΑμεΑ και τα μέλη της. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και αξιολόγησης διατίθενται ετησίως στη δημοσιότητα, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται η διοργάνωση δράσεων διαβούλευσης της πορείας εφαρμογής του ΕΣΔ.
				2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν	Ναι	2014-2020	<ul style="list-style-type: none"> Ο Συντονιστικός Μηχανισμός

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>ότι η πολιτική, η νομοθεσία και τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.</p>		<p>Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου 2014-2020 (Επιλογή & Έγκριση, Επιτόπιες Επαληθεύσεις, κ.α.)</p> <p>Ιστοσελίδα με προσβάσιμο περιεχόμενο για ΑμεΑ</p> <p>2021-2027</p> <p>Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027</p> <p>- Αποδέκτες 1ης & 2ης εγκυκλίου σχεδιασμού:</p> <p>--- Υποβολή πρότασης ΕΣΑμεΑ</p> <p>--- Σύνθεση ΟΣΠ4 (συμμετοχή ΕΣΑμεΑ)</p> <p>Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων</p> <p>Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο για το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 και σχετικές εκδηλώσεις</p> <p>https://www.facebook.com/espaofficial.gr/</p> <p>ΕΣΑΜΕΑ : συγχρ/μενη δράση για την ενίσχυση της θεσμικής της ικανότητας και ανάπτυξη του Παρατηρητηρίου ΑμεΑ</p>	<p>του ΕΣΔ προέβη με τη βοήθεια ομάδας εκπροσώπων της Δημόσιας Διοίκησης και σε διαβούλευση με ΚτΠ σε κωδικοποίηση του συνόλου της νομοθεσίας για ζητήματα αναπηρίας (6ος 2021).</p> <ul style="list-style-type: none"> Κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση του ΕΣΠΑ και των ΕΠ της ΠΠ 2014-20: ενσωμάτωση των αρχών της μη διάκρισης και προσβασιμότητας των ΑμεΑ στις διαδικασίες του ΣΔΕ 2014-20, στην στρατηγική επικοινωνίας των ΕΠ, χρηματοδότηση της ΕΣΑμεΑ για την ενίσχυση των ικανοτήτων της και συμμετοχή της στις Επιτροπές Παρακολούθησης, εκπαίδευση των ΔΑ όπως προβλέπονταν στην ΕΑΚ 3 «Αναπηρία». Όλα όσα πραγματοποιήθηκαν σχετικά κατά την ΠΠ 2014-20 θα εξακολουθήσουν να διενεργούνται και κατά την ΠΠ 2021-27. Επιπλέον έχουν ήδη αναληφθεί σχετικές ενέργειες όπως η ανασύσταση Ομάδας Εργασίας για τα ΑμεΑ σε κεντρικό/επιτελικό επίπεδο με την αρ. πρωτ. 5812/19.01.2021, ενώ λαμβάνεται μέριμνα για αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση και συνεργασία τόσο στην παρούσα φάση του σχεδιασμού (κείμενο ΕΣΠΑ 2021-27, Προγράμματα), όσο και κατά την ενεργοποίηση και υλοποίηση. Ενδεικτικά αναφέρεται η συμμετοχή της ΕΣΑμεΑ στο σχεδιασμό του ΕΣΠΑ 2021-27 μέσα από την Ομάδα του Στόχου Πολιτικής 4.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCRPD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCRPD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.</p>	Ναι	<p>Διαχειριστικές Αρχές με εισροή από ΕΑΔ σύμφωνα με την Διαδικασία του ΣΔΕ «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadasies.aspx</p> <p>* Σημειώνεται ότι η αναφορά στη Διαδικασία ΔVIII_ της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς αντικαθίσταται από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας που ορίστηκε ως ελληνική AFCOS</p>	<p>Σχετική με το θέμα της παρακολούθησης της εφαρμογής και της υλοποίησης των αρχών της μη διάκρισης και προσβασιμότητας των ΑμεΑ στα ΚΜ είναι η υποχρέωση που απορρέει από το α. 74 παρ. 3 του 1303/13 να διαθέτουν αποτελεσματικές ρυθμίσεις για την εξέταση των καταγγελιών σχετικά με τα ΕΔΕΤ που υποβάλλονται από νομικά ή φυσικά πρόσωπα, καθώς και το α. 69 (7) του 1060/2021 της ΠΠ 2021-27.</p> <p>Στη Διαδικασία του ΣΔΕ 2014-20 ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών προβλέπεται και περιγράφεται η λειτουργία μηχανισμού καταγγελιών με εθνικό σημείο υποδοχής την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ελληνική AFCOS). Η ΕΑΔ προβλέπεται να συνδράμει τις ΔΑ με σχετικές αναφορές και στη νέα ΠΠ 2021-27 και θα υπάρχει πρόβλεψη ώστε να ενημερώνεται η Επιτροπή Παρακολούθησης για τις καταγγελίες.</p> <p>Επίσης, με την ενεργοποίηση του δικτύου Κεντρικού και Επιμέρους Σημείων Αναφοράς σε Υπουργεία, Περιφέρειες και Δήμους του Ν. 4488/2017, θα ληφθεί μέριμνα να συγκεντρώνονται και κατατίθενται σε ενιαία έκθεση ετησίως στον Συντονιστικό Μηχανισμό και κάθε άλλο αρμόδιο φορέα και υπηρεσία, ζητήματα συμμόρφωσης με τη Σύμβαση των ΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ ιδίως στο πλαίσιο υλοποίησης συγχρ/μενων προγραμμάτων.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	ΕΤΠΑ	RSO1.1. Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies	Όχι	<p>Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης υποστηρίζονται από:</p> <p>1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.</p> <p>2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.</p> <p>3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.</p> <p>4. Λειτουργία της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).</p> <p>5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.</p> <p>6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.</p> <p>7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός</p>	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				συγκεκριμένου κράτους μέλους σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.			
2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions	Ναι	1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία: α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050· β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής· γ) ορίζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.	Ναι	Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/148/01.03.2021, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (ΟΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ) (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-Ε.ΩΣ-ΤΟ-2050.pdf). National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων ('30, '40, '50) και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χάρτη. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία '21-'30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με 60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως. Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίσθηκε σε 9δισ για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων περίπου τα 5δισ αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόχλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπλειστηριασμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό ΠΔΕ. Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							διαδικασιών.
				2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας	Ναι	<p>Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (KENAK) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf</p>	<p>Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (KENAK), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον KENAK περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και των δομικών στοιχείων.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.</p>
2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas	Ναι	Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους	Ναι	<p>National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p> <p>Commission Staff Working Document –</p>	Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		emissions		μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και περιλαμβάνει: 1. Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.		“Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final	<p>επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας.</p> <p>Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 (Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final).</p> <p>Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος I του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.</p>
				2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών πόρων και μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.	Ναι	National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	<p>Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων.</p> <p>Ειδικά, βάσει αυτών των</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας.</p> <p>Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα πρόωθησης χαμηλών εκπομπών σε διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).</p>
2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	ΕΤΠΑ	RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account eco-system based approaches	Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει: 1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.			
				2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	ΕΤΠΑ	RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management	Όχι	Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει: 1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης:α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων·β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ·γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ένδειξη των δυνητικών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
2.6. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων	ΕΤΠΑ	RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy	Όχι	Εφαρμόζονται ένα ή περισσότερα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τα οποία καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του κράτους μέλους, και περιλαμβάνουν: 1. Ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την διαχείριση αποβλήτων στην οικεία γεωγραφική περιοχή, όπου περιλαμβάνονται το είδος, η ποσότητα και η πηγή των παραγόμενων αποβλήτων και αξιολόγηση της μελλοντικής εξέλιξής τους, λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων επιπτώσεων των μέτρων που προβλέπονται στο ή στα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 29 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Εκτίμηση των υφιστάμενων συστημάτων συλλογής αποβλήτων, όπου περιλαμβάνονται τα συλλεγόμενα υλικά και η εδαφική κάλυψη της χωριστής συλλογής και μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της, καθώς και εκτίμηση της ανάγκης για νέα προγράμματα συλλογής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				3. Εκτίμηση του επενδυτικού κενού που αιτιολογεί την ανάγκη για κλείσιμο των υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων και πρόσθετες ή αναβαθμισμένες υποδομές αποβλήτων, με πληροφορίες σχετικά με τις πηγές των διαθέσιμων εσόδων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών για τον τρόπο προσδιορισμού των μελλοντικών τοποθεσιών εγκαταστάσεων και για τη χωρητικότητα των μελλοντικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	ΕΤΠΑ	RSO3.2. Developing and enhancing sustainable, climate resilient, intelligent and intermodal national, regional and local mobility, including improved access to TEN-T and cross-border mobility	Ναι	Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία: 1. Περιλαμβάνει οικονομική εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.	Ναι	Εξετάστηκε το ΕΣΣΜ και συγκεκριμένα η τελική έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για το τελικό μοντέλο μετακινήσεων (Παραδοτέο 3), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο προγραμματισμού (Παραδοτέο 9). Εξετάστηκε επίσης ο Νόμος 4632/2019 «Ένσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2016/797, 2016/798 και 2016/2370 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και άλλες διατάξεις» και το 4ο Σιδηροδρομικό Πακέτο του 2016.	Για τη διαμόρφωση του ΕΣΣΜ αναπτύχθηκε ένα στρατηγικό μοντέλο μετακινήσεων για την πρόβλεψη της κυκλοφορίας μεταξύ των μεγάλων πόλεων, αλλά και της κυκλοφορίας που εισέρχεται στη χώρα ή εξέρχεται από αυτή στα βασικά σημεία διέλευσης συνόρων και σε διεθνείς λιμένες και αεροδρόμια. Οι προτεινόμενες επενδύσεις του ΕΣΣΜ συμπεριλαμβάνονται σε σενάρια ανάπτυξης του συστήματος μεταφορών που ελέγχθηκαν από το μοντέλο, σχετικά με τις επιπτώσεις τους στη ζήτηση. Μέσω Πολυκριτηριακής Ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε, επιλέχθηκε το σενάριο που περιλαμβάνει τα περισσότερα μέτρα με θετικό αντίκτυπο ως πυρήνας του ΕΣΣΜ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							της Ελλάδας. Το μοντέλο του ΕΣΣΜ περιλαμβάνει το σιδηρόδρομο ως μέσο μεταφοράς και έχει τη δυνατότητα πρόβλεψης σιδηροδρομικών ροών, επιβατών κι εμπορευμάτων. Η θεώρηση της απελευθέρωσης της αγοράς των σιδηροδρόμων από το ΕΣΣΜ είναι προφανής λόγω και της ύπαρξης στο ΕΣΣΜ πολλών έργων σιδηροδρομικής υποδομής (βελτίωση μεταφορικής ικανότητας υποδομών) καθώς και σχετικών μέτρων πολιτικής.
				2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 2 εξετάστηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), οι Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο., ο Νόμος 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, η ΚΥΑ 77226/1/2017 για τον καθορισμό και εξειδίκευση των απαιτούμενων λεπτομερειών εφαρμογής και των τεχνικών προδιαγραφών του Εθνικού πλαισίου πολιτικής, για την ανάπτυξη της αγοράς υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, καθώς επίσης η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ.	Ένας από τους πέντε Στρατηγικούς Στόχους που καθορίζονται στο ΕΣΣΜ είναι η «Εξασφάλιση ενός Περιβαλλοντικά Βιώσιμου τομέα μεταφορών». Στο ΕΣΣΜ προτείνονται Μέτρα τα οποία συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στην επίτευξη του παραπάνω Στρατηγικού Στόχου, καθώς επίσης βρίσκονται σε συμφωνία με τις Προτεραιότητες Πολιτικής για τις μεταφορές που καθορίζονται στο ΕΣΕΚ. Ήδη ισχύει το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής για την ανάπτυξη της αγοράς Υποδομών Εναλλακτικών Καυσίμων στον τομέα των Μεταφορών και την υλοποίηση των σχετικών υποδομών. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το ΕΣΣΜ (Πυλώνας 9) η χρήση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω μέσω της ανάπτυξης ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτροκίνηση. Η απαίτηση αυτή καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης στην Ελλάδα. Επιπλέον, στην απόφαση για την περιβαλλοντική έγκριση του ΕΣΣΜ περιλαμβάνονται

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							συγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι που είναι σε συνάφεια με τους στόχους του ΕΣΕΚ.
				3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 3 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, όπως επίσης ο Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου COM (2018) 438 final για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», το τρίτο και τέταρτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» και οι λίστες έργων του 2017 και του 2020 για τον ίδιο Διάδρομο..	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του κεντρικού ΔΕΔ-Μ. Σύμφωνα με την πρόταση για τον Κανονισμό όπου αναφέρονται τμήματα στα οποία δίνεται προτεραιότητα για την ανάπτυξή τους, πέντε προκαθορισμένα τμήματα αφορούν την Ελλάδα. Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει στις προτάσεις του μέτρα για τέσσερα από αυτά, με τα τρία να αφορούν διασυνοριακά τμήματα και έναν ελλείπων κρίκο. Όσον αφορά στο τέταρτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» που δημοσιεύτηκε το 2020, τα μέτρα του ΕΣΣΜ καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις απαιτήσεις του. Συγκεκριμένα, από τα 44 επιλεχθέντα έργα υποδομών του τέταρτου σχεδίου τα 15 περιγράφονται στο ΕΣΣΜ, ενώ και άλλα 15 έχουν ήδη ξεκινήσει και έχουν εξασφαλισμένη χρηματοδότηση. Η απόκλιση που παρατηρείται, οφείλεται εν μέρη και στο γεγονός ότι κάποια έργα περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014-2025.
				4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 4 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Κανονισμός αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του εκτεταμένου ΔΕΔ-Μ. Το ΕΣΣΜ εντοπίζει την κρισιμότητα των διασυνοριακών συνδέσεων της χώρας που αποτελούν την μοναδική χερσαία πύλη για την κεντρική Ευρώπη

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους κόμβους του.		μεταφορών, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics και ο Νόμος 4599/2019 «Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψήφιων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης οχημάτων, άλλες διατάξεις για τις άδειες οδήγησης και λοιπές διατάξεις».	και περιλαμβάνει επεμβάσεις οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών σε δέκα σημεία. Οι επεμβάσεις αυτές αφορούν κυρίως αναβαθμίσεις, αλλά και νέες υποδομές σε σημεία που εντοπίζεται έλλειψη, και καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις απαιτήσεις ομαλής μεταφορικής ροής μεταξύ των διασυνοριακών περιοχών. Η περαιτέρω σύγκριση των μέτρων του ΕΣΣΜ ανά κατηγορία υποδομών σε αντιπαραβολή με το εκτεταμένο ΔΕΔ-Μ, καταδεικνύει μια σχετικά ικανοποιητική ταύτιση των προτεινόμενων έργων υποδομών στο ΕΣΣΜ με τμήματα εκτός του κεντρικού ΔΕΔ-Μ. Η συμπληρωματικότητα εξασφαλίζεται μέσω προτεινόμενων οδικών παρακάμψεων αστικών περιοχών και βελτίωσης περιφερειακού οδικού δικτύου, αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου και έργων αναβάθμισης περιφερειακών λιμένων και αεροδρομίων.
				5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 5 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής για την Τεχνική Προδιαγραφή Διαλειτουργικότητας «Έλεγχος – χειρισμός και σηματοδότηση του σιδηροδρομικού συστήματος της Ένωσης», καθώς επίσης το τρίτο και τέταρτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊκού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος», οι Κανονισμοί 1315/2013 και 2016/919 της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Εκτελεστικός Κανονισμός 2017/6.	Τα έργα σιδηροδρομικών υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και την αδιάλειπτη μετακίνηση εμπορευμάτων και επιβατών εντός και εκτός της χώρας. Παράλληλα, οι προτάσεις έργων που περιλαμβάνουν ανάπτυξη του ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας (ERTMS) ενισχύουν τη μείωση του κόστους λειτουργίας και τη βελτίωση της αποδοτικότητας του συστήματος σε μεγάλες διασυνοριακές αποστάσεις. Τα προτεινόμενα έργα βρίσκονται σε

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							πλήρη συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάπτυξης ERTMS και Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής πλην της ανάπτυξης της σιδηροδρομικής σύνδεσης προς Ηγουμενίτσα. Για τη σιδηροδρομική σύνδεση της Ηγουμενίτσας στο τέταρτο Σχέδιο Εργασίας αναφέρεται πως το νέο σιδηροδρομικό τμήμα Ηγουμενίτσα – Ιωάννινα – Καλαμπάκα σχεδιάζεται να είναι έτοιμο το 2030, παρόλα αυτά τονίζεται πως είναι ένα έργο με αρκετές τεχνικές προκλήσεις και η ολοκλήρωσή του έως το 2030 δεν είναι πλήρως εξασφαλισμένη σε αυτό το στάδιο [23]. Η ανακατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Αθήνα – Πάτρα αναφέρεται στο ΕΣΣΜ πως ήδη χρηματοδοτείται.
				6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 6 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics, ο Νόμος 4302/2014 «Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις», ο Νόμος 4712/2020, καθώς επίσης η Λευκή Βίβλος Χάρτης πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών – Για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών (COM(2011) 144 τελικό) και ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει έργα υποδομών και ήπια μέτρα, που στοχεύουν στην άμεση ή έμμεση προώθηση της πολυτροπικότητας στις εμπορευματικές και επιβατικές μεταφορές. Τα προτεινόμενα έργα επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών βασίζονται μεταξύ άλλων στην ανάλυση της ζήτησης και στην κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων και ως εκ τούτου στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης εμπορευμάτων σε όλα τα μέσα μεταφοράς (σιδηροδρομικές, οδικές, αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές). Σχετικά με τις επιβατικές μεταφορές, τα προτεινόμενα μέτρα υποδομών προωθούν τη πολυτροπικότητα, δίνοντας έμφαση σε

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							σιδηροδρομικά έργα και προωθώντας την ανάπτυξη κεντρικού δικτύου υδατοδρομίων. Σχετικά με τις εμπορευματικές μεταφορές διαπιστώνεται ότι τα έργα υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ και σχετίζονται με την πολυτροπικότητα εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες που προέκυψαν από το σχέδιο δράσης της εθνικής στρατηγικής για τα logistics.
				7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό των υποδομών που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 7 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Νόμος 4439/2016 για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ΚΥΑ Αριθ. οικ. 77226/1/2017, η Απόφαση Κυβερνητικού Συμβουλίου Αριθ. 4/2019 για την κύρωση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), ο Νόμος 4710/2020 και η Απόφαση Α.Π.: ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/93764/396 με θέμα «Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο.».	Το ΕΣΣΜ προτείνει έργα σιδηροδρομικών υποδομών, τα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν την εισαγωγή ηλεκτροκίνησης. Επιπλέον, τα περισσότερα προτεινόμενα έργα του ΕΣΣΜ που αφορούν βελτίωση των λιμενικών υποδομών περιλαμβάνουν ανάπτυξη υποδομών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας σε χρήστες λιμένων. Η προώθηση της χρήσης ΑΠΕ και δράσεων βελτίωσης Ενεργειακής Απόδοσης στους λιμένες προτείνεται και στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα. Η εφαρμογή του ήπιου μέτρου για την ανανέωση του στόλου των οχημάτων αναμένεται να επιφέρει σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη, συνεισφέροντας στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα των οδικών μεταφορών. Σχετικά με την προώθηση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων το ΕΣΣΜ προτείνει την ανάπτυξη ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτροκίνηση, η οποία καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020, το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής, το ΕΣΕΚ και τη σχετική απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Ενέργειας.
				8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των αντίστοιχων επενδύσεων.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 8 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2011-2020, οι χάρτες επικινδυνότητας του Ευρωπαϊκού έργου (CEF 2014-2020) SLAIN (D1.3 Risk Map Greece), οι Μελέτες Επεμβάσεων Βελτίωσης Οδικής Ασφάλειας (MEBOA) που έχει εκπονήσει η Εγνατία Οδός Α.Ε., καθώς επίσης το SWD (2019) 283 final που αφορά το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια 2021-2030 και η Λευκή Βίβλος για τις Μεταφορές (COM(2011) 144 τελικό).	Το ΕΣΣΜ στοχεύει στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, επιδιώκοντας μείωση κατά 12% στον συνολικό αριθμό οδικών ατυχημάτων και κατά 11,6% στον αριθμό θυμάτων έως το 2037. Το ΕΣΣΜ προτείνει συγκεκριμένα μέτρα οδικών υποδομών και ήπια μέτρα. Οι νέες οδικές συνδέσεις και αναβαθμίσεις οδών, που προτείνει αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν άμεσα οφέλη αναφορικά με το επίπεδο οδικής ασφάλειας του κύριου οδικού δικτύου της χώρας. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις μεταξύ άλλων αφορούν οδικά τμήματα που από τους χάρτες του έργου SLAIN κρίνονται επικίνδυνα. Τα ήπια μέτρα που προτείνονται, εμφανίζουν σημαντική σύγκλιση με τις δράσεις που προτείνονται στο εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2011-2020. Η βελτίωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας επιδιώκεται επίσης μέσω έργων που έχουν προταθεί στην Περιφερειακή Εξειδίκευση του ΕΣΣΜ και επεμβαίνουν σε σημεία και τμήματα του δικτύου που έχουν αναγνωρισθεί ως επικίνδυνα από τις Μελέτες Επεμβάσεων Βελτίωσης Οδικής Ασφάλειας (MEBOA) της Εγνατίας Οδού Α.Ε.
				9. Παρέχει πληροφορίες για τους χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 9 εξετάστηκε το ΕΣΣΜ και συγκεκριμένα η τελική του έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και την αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο προγραμματισμού (Παραδοτέο	Το εκτιμώμενο κόστος για την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ έχει προσδιοριστεί αναλυτικά. Αντίστοιχα, και οι προτεινόμενοι χρηματοδοτικοί πόροι για την κάλυψη αυτού του κόστους έχουν προσδιοριστεί

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				υποδομών.		9). Επίσης, εξετάστηκε η Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου COM(2018) 375 final	και αναλυθεί. Επίσης, διαπιστώνεται ότι για κάθε κατηγορία έργων υπάρχει εκτίμηση για το κόστος λειτουργίας και συντήρησης. Επιπλέον, η εφαρμογή του μέτρου (RI-Soft 2) σχετικά με την ανάπτυξη και υλοποίηση μηχανισμού εξασφάλισης πόρων για συντήρηση του οδικού δικτύου κρίνεται πως θα συμβάλλει σημαντικά στην εύρεση των απαραίτητων χρηματοδοτικών πόρων.
4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	EKT+	ESO4.1. Improving access to employment and activation measures of all jobseekers, in particular youth people, especially through the implementation of the Youth Guarantee, long-term unemployed and disadvantaged groups on the labour market, and of inactive people, as well as through the promotion of self-employment and the social economy;	Όχι	Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.			
				5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	EKT+ EΤΠΑ	ESO4.6. Promoting equal access to and completion of quality and inclusive education and training, in particular for disadvantaged groups, from early childhood education and care through general and vocational education and training, to tertiary level, as	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.	Ναι	1. Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Άρθ.85, Ν. 4368/2016 ΚΥΑ Αριθμ. οικ. 24013/410/2016 8366/Γ9.2264 Σχετικά Θεσμικά Κείμενα 2. ΕΕΚ & ΔΒΜ: Ν.4763/2020 & Κ3/20145 Άρθ. 85 Ν. 4368/2016 Ν.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ. 32 παρ. 2 Ν.4763/2020	1. Πληροφοριακό σύστημα Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Πρόβλεψη δημιουργίας ηλεκτρονικού εργαλείου για ΥΠΑΙΘ από ΜΔΑΑΕ. 2. Κεντρικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΚΣΕΕΚ) Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή (ΚΕΕ) Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας (ΣΣΠΑΕ) σε κάθε περιφέρεια της χώρας Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		well as adult education and learning, including facilitating learning mobility for all and accessibility for persons with disabilities RSO4.2. Improving equal access to inclusive and quality services in education, training and lifelong learning through developing accessible infrastructure, including by fostering resilience for distance and on-line education and training				<p>Παρ.2 περ.2 άρθ. 50 Ν.4763/2020 Ν.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει ΥΑ Κ3/37244</p> <p>3. Α'θμια & Β'θμια Εκπαίδευση: Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης Άρθ. 91 Ν.4763/2020 Άρθ.27 Ν. 4823/2021</p> <p>4. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Άρθ. 60 Ν. 4009/2011 Άρθ. 10 παρ. 2 Ν. 4653/2020</p>	<p>και Σταδιοδρομίας (ΓΕΑΣ) σε κάθε ΙΕΚ. Σύσταση Παρατηρητηρίου Μετάβασης. 3. Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης Θεσμοθετήθηκε ο ορισμός Υπεύθυνου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε κάθε Διεύθυνση Β'θμιας Εκπαίδευσης. Ίδρυση Γραφείου Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΓΡΑΣΥΠ) 4. Γραφεία Διασύνδεσης σε 25 ΑΕΙ Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΘΑΕΕ-ΕΙΕΑΔ για τροφοδοσία Μηχανισμού με τα απαραίτητα δεδομένα. Διαμόρφωση πρόσθετων κριτηρίων αξιολόγησης προγραμμάτων σπουδών από ΣΑΠ της ΕΘΑΑΕ. Εκπόνηση μελέτης από ΕΘΑΑΕ για πρόσβαση αποφοίτων ΑΕΙ στην αγορά εργασίας.</p>
				2. Μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.	Ναι	1. Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας ΚΥΑ 24013/410/2016 Σχετικά Θεσμικά Κείμενα	1. Αξιοποίηση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας. Πρόβλεψη δημιουργίας ηλεκτρονικού εργαλείου για ΥΠΑΙΘ από ΜΔΑΑΕ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>2. ΕΕΚ & ΔΒΜ: Ν.4763/2020 ΥΑ Κ3/20145 Άρθ.85 Ν.4368/2016 Ν.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ.155 παρ.1 Ν.4763/2020 Άρθ.32 παρ.2 Ν.4763/2020 Άρθ.71 παρ.2 Ν.4763/2020 Άρθ.1 Ν.4763/2020 Άρθ.94 Ν. 4823/2021</p> <p>3. Α΄θμια Β΄θμια Εκπαίδευση: Άρθ. 91 Ν.4763/2020, Άρθ. 11 Ν.4823/2021 Άρθ. 1 Ν.4692/2020, ΥΑ Φ.7/79511/ΓΔ4/2020</p> <p>4. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Άρθ. 60 Ν.4009/2011 Ν.4653/2020 Άρθ.7, παρ. ε Ν.4653/2020 Άρθ.8 παρ. 1 σημ. δ Ν.4653/2020</p>	<p>2. Κεντρικό Συμβούλιο ΕΕΚ Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας σε κάθε περιφέρεια ΓΕΑΣ σε κάθε ΙΕΚ Παρατηρητήριο Μετάβασης ΕΟΠΠΕΠ: Θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής, έρευνα αποφοίτων ΙΕΚ, 170 πιστοποιημένοι Σύμβουλοι Σταδιοδρομίας (e-coaching) Επαγγελματικός προσανατολισμός σε ΚΔΒΜ Συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΣΔΕ Υπεύθυνοι Διασύνδεσης με Μαθητεία (ΕΝΕΕΓΥΛ)</p> <p>3. Κείμενο πολιτικών για εισαγωγή μαθήματος επαγγελματικού προσανατολισμού (ΙΕΠ), θεματική επαγγ.πρ. στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων Ιχνηλάτηση αποφοίτων (Παρατηρητήριο) ΚΕΔΑΣΥ υποστήριξη μαθητών, σχολικών μονάδων και ΕΚ για διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης</p> <p>4.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>Γραφεία Διασύνδεσης σε 25 ΑΕΙ, 29 μελέτες (2011-2018) από ΑΕΙ για την πορεία των αποφοίτων, Έκθεση και ανάπτυξη ενιαίων μεθοδολογιών και εργαλείων από ΕΘΑΑΕ</p> <p>Διαλειτουργικότητα ΠΣ ΕΘΑΑΕ/ Γραφείων Διασύνδεσης</p> <p>Παρακολούθηση αποφοίτων στην αγορά εργασίας/ΑΣ και ΣΑΠ ΕΘΑΑΕ</p> <p>Μνημόνιο ΕΘΑΑΕ-ΕΙΕΑΔ</p>
				3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.	Ναι	<p>Όπως τροπ.κ ισχ. ΥΑ Φ12/657/70691/Δ1 ΠΔ 79/2017 Ν 4559/2018 Ν 4704/2020 Ν 2525/1997 Ν 4186/2013 Ν 4547/2018 Ν 3879/2010 ΚΥΑ 180647/ΓΔ4 Ν 4415/2016 Ν 4692/2020 Ν4763/2020 Ν 4521/2018 Ν 4251/2014 Ν 4604/2019 ΚΥΑ 157811/Κ1 Ν 4009/2011</p>	<p>Εφαρμόζονται μέτρα για:</p> <ul style="list-style-type: none"> - παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση (ΔΣ, προσχολική, πλατφόρμες, δεξιότητες, ΣΔΕ) - βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση, μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, των διακρίσεων και της ΠΕΣ, βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και την ολοκλήρωση των σπουδών σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και κατάρτισης (Παρατηρητήριο ΙΕΠ, ΤΥ ΖΕΠ, ΔΥΕΠ, ενισχυτική, ψυχολόγοι, ελληνομάθεια, υποτροφίες, ΚΒΑΜ, ΚΕΔΙΒΙΜ) - συμπεριληπτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (παράλληλη, ΤΕ, ΣΜΕΑΕ, ΣΔΕΥ/ΕΔΥ, ΚΕΔΑΣΥ, προσβάσιμο, ΙΕΚ ΕΑΕ, φοιτητές ΑμεΑ) - απόκτηση δεξιοτήτων (εργαστήρια δεξιοτήτων, αγγλική στο νηπιαγωγείο, ΚΠπ, ΚΠγ, Τράπεζα Θεμάτων,

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						N 4485/2017 ΥΑ Φ5/68535/Β3 ΥΑ Φ5/114196/Β3 ΚΥΑ 140832/Ζ1 ΚΥΑ 137998/Ζ1 Ν 4653/2020 Ν 4386/2016 Ν 4473/2017 ΚΥΑ153/79899/Α5 Ν 4823/2021 Ν 3699/2008 ΥΑ 17812/Γ6 ΥΑ 108474/Γ6 ΥΑ Φ7/155762 ΚΥΑ 3691 Ν 3549/2007 ΥΑ 142524/ΓΔ4 ΥΑ 127895/Δ1 Ν 4807/2021 Ν 4452/2017 ΥΑ Φ9/137984/ΓΓ4 ΥΑ 126251/Α5 ΥΑ 48456/Α5 ΥΑ Κ3/20145 ΥΑ Κ3/37244 ΥΑ Φ.31/94185/Δ1 ΥΑ 120126/ΓΔ4	μαθητεία ΕΠΑΛ, Πρότυπα/Πειραματικά σχολεία, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ) - ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς κατά τη διάρκεια της πανδημίας covid-19 (ψηφιακά εργαλεία, πλατφόρμες) - αναβάθμιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση (ΜΟΔΠΠ/ΕΘΑΑΕ) - βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς (ΕΤΠΑ σε ΠΕΠ/Τομεακά ΕΠ για κτιριακά, εξοπλισμούς, πληροφοριακά συστήματα)

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.	Ναι	Ομάδα Συντονισμού (άρθρο 50 του Ν. 4777/2021, ΦΕΚ 25/Α) και Τεχνική Γραμματεία Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΔ 18/2018 Ν. 4142/2013 Ν. 4547/2018 (ΦΕΚ 102/Α) Ν. 4692/2020 (ΦΕΚ 111/Α) Ν. 4547/2018 Ν.4763/2020 Ν. 3966/2011 ΕΕΚ - ΔΒΜ Ν.4763/2020 Κ.Σ.Ε.Ε.Κ. ΥΑ Κ3/20145 Κ.Ε.Ε. ΥΑ Κ3/37244 Ν.4763/2020 ΥΑ 162971/Δ6/30-6-2020 Ν. 4692/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021 Ν.4763/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021 ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘ.Α.Α.Ε. Ν.4653/2020	Για τον Συντονισμό της Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας εφαρμόζονται μέτρα σε όλα τα επίπεδα ως εξής: <ul style="list-style-type: none"> Υπουργός Δύο Υφυπουργοί Α΄βάθμιας, Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης & Ειδικής Αγωγής και Ανώτατης Εκπαίδευσης Τρεις Γενικές Γραμματείες Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ (3 ΓΓ, ΙΕΠ, ΕΟΠΠΕΠ, ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, ΙΚΥ, ΑΔΙΠΠΑΔΕ, ΕΘΑΑΕ) Τεχνική Γραμματεία (υποστήριξη από ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας) Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ <ul style="list-style-type: none"> ΓΓ Α΄βάθμιας Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας ΙΕΠ ΙΤΥΕ Διόφαντος ΕΕΚ και ΔΒΜ <ul style="list-style-type: none"> ΓΓ ΕΕΚ ΔΒΜ & Ν. Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ ΚΣΕΕΚ (διατομεακό/διυπουργικό)

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>Σ.Α.Π. Ν.4653/2020 Ν. 4812/2021 Ν. Ν.4653/2020 Ν. 4485/2017</p>	<ul style="list-style-type: none"> Κ.Ε.Ε. Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων ΣΠΑΑΕ ΕΟΠΠΕΠ <p>ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> ΓΓ Ανώτατης Εκπαίδευσης Εθνική Αρχή Ανωτ. Εκπαίδευσης (Στρατηγική, Συμφωνίες προγραμματισμού ΑΕΙ) Ανώτ. Συμβούλιο και Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού σε κάθε ΑΕΙ
				5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.	Ναι	<p>N4777/2021 άρθ.50: Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ και Τεχνική Γραμματεία</p> <p>A/ΘΜΙΑ-B/ΘΜΙΑ ΠΔ 18/2018 ΑΔΙΠΠΔΕ: Ν. 4142/2013, Ν. 4547/2018 ΙΕΠ: Ν 3966/2011, Ν4547/2018, Ν4692/2020 Αξιολόγηση:Ν4692/2020,ΥΑ6603/ΓΔ4, ΥΑ 108906/ΓΔ4 Ν4763/2020 Ν4823/2021</p>	<p>Μέτρα για την παρακολούθηση /αξιολόγηση /αναθεώρηση Στρατηγικού πλαισίου πολιτικής ΥΠΑΙΘ:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ: συντονισμός/διασφάλιση συνέργειας πολιτικών, παρακολούθηση υλοποίησης Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου ΥΠΑΙΘ Τεχνική Γραμματεία: Οργανωτική και τεχνική υποστήριξη ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας: Διοικητική υποστήριξη ΑΔΙΠΠΔΕ: Παρακολούθηση, αξιολόγηση και μεταξιολόγηση

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΕΕΚ-ΔΒΜ N4763/2020 ΥΑ Κ3/20145 ΥΑ Κ3/37244 N.4763/2020 ΣΣΠΑΕ: ΥΑ Κ3/37062, Κ3/37153,Κ3/36953,Κ3/37035,Κ3/37046,Κ3/37053,Κ3/37089,Κ3/37137,Κ3/37119,Κ3/37074,Κ3/37096,Κ3/37111,Κ3/37062 ΕΟΠΠΕΠ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘΑΑΕ:Ν4653/2020 ΣΑΠ: Ν4653/2020 Οδηγός Πιστοποίησης</p>	<p>εκπαιδευτικού συστήματος, Διαμόρφωση κριτηρίων και δεικτών (ετήσια έκθεση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΙΕΠ: Εισήγηση θεματικών αξόνων και κριτηρίων αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου/σχολικών μονάδων/εκπαιδευτικών (ετήσια έκθεση) • Γενική Γραμματεία ΕΕΚ ΔΒΜ &Ν • Κ.Σ.Ε.Ε.Κ: Παρακολούθηση, σχεδιασμός, εισηγήσεις, ετήσια έκθεση • Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή • Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων • ΣΠΑΑΕ ανά Περιφέρεια • Ανώτατο Συμβούλιο: Έγκριση Ετήσιας Έκθεσης για την ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης • Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης: Διαμόρφωση, τυποποίηση διαδικασιών και δεικτών σύμφωνα με Ευρωπαϊκά πρότυπα και ΕΧΑΕ, Αξιολόγηση ΑΕΙ, πιστοποίηση ΠΣ.
				6. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό	Ναι	<p>1. Ε.Σ.Κ. επιπέδου 3 Ν4763/2020, όπως τροποποιήθηκε</p> <p>2. ΚΔΒΜ: Ν.4763/2020, όπως</p>	1. Θεσμοθέτηση λειτουργίας Επαγγελματικών Σχολών Κατάρτισης (Ε.Σ.Κ.) Επιπέδου 3

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.		<p>τροποποιήθηκε ΣΔΕ: Ν.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε</p> <p>3. Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.& Ν: Ν.4763/2020, όπως τροποποιήθηκε</p> <p>4. ΔΙΕΚ και ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΚΥΑ 3691, 3692, 3693</p> <p>5. ΠΔ 79/2017, όπως τροποποιήθηκε</p> <p>6. Εσπερινά ΓΕΛ, ΕΠΑΛ: Ν. 4547/2018 αρθ. 105, όπως τροποποιήθηκε</p> <p>7. Ν.4763/2020, άρθ. 84, παρ. 5, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει Εξετάσεις ελληνομάθειας Ν. 4251/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.</p>	<p>2. Επαναπροσδιορισμός ρόλου Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ)</p> <p>3. Ενίσχυση ρόλου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) για ηλικίες 18+ για την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, δυνατότητα λειτουργίας τμημάτων για τις εξετάσεις απολυτηρίου δημοτικού</p> <p>4. Θεσμοθέτηση νέων αρμοδιοτήτων Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.&Ν του ΥΠΑΙΘ για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών ανθρωπίνων πόρων στο διεθνοποιημένο περιβάλλον της οικονομίας, τη διασφάλιση δικαιωμάτων και ίσων ευκαιριών</p> <p>5. ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης</p> <p>6. Δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου δημοτικού σχολείου σε επίπεδο Διευθύνσεων Εκπαίδευσης χωρίς παρακολούθηση στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης</p> <p>7. Εσπερινά ΓΕΛ και ΕΠΑΛ για φοίτηση από εργαζόμενους.</p> <p>8. Προγράμματα ελληνομάθειας πολίτες τρίτων χωρών ή αιτούντες άσυλο: πιστοποίηση επάρκειας, Εξετάσεις ελληνομάθειας σε υπηκόους τρίτων</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							χωρών (μεταναστών, προσφύγων)
				7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.	Ναι	<p>1. Επιμόρφωση N 1566/1985 (αρ. 55) N 4559/2018 (αρ. 23) ΠΔ 250/1992 (όπως τροπ. με ΠΔ 101/1994, ΠΔ 145/1997, ΠΔ 45/1999) N 4547/2018 (αρ. 3-7) N 4692/2020 (αρ.33) N4763/2020 (αρ. 96) Πρότυπα και Πειραματικά N 4692/2020 N4763/2020 (αρ. 16-21) YA 22631/Δ6 N 4823/2021 (αρ.92-96)</p> <p>2. ΕΕΚ N 4763/2020 (αρ. 16-21) YA 26385 YA 26412, 26381 N 4763/2020 (αρ. 109)</p> <p>3. ΑΕΙ N 4009/2011 N 4790/2021 N 4485/2017 N 4653/2020</p>	<p>1. Στρατηγικό Σχέδιο «Σύστημα Διαρκούς Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών» Επιμόρφωση σε κεντρικό/περιφερειακό/τοπικό επίπεδο Επιμορφωτικά προγράμματα από Συμβούλους Εκπαίδευσης Υλοποιούνται δράσεις επιμόρφωσης (εισαγωγική επιμόρφωση, εγγραμματισμούς, νέα προγράμματα σπουδών, εκπαιδευτικό υλικό, εργαστήρια δεξιοτήτων, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εκπαίδευση σε ΤΠΕ κ.α.) ΟΠΣ πιστοποίησης επιμορφωτικών δράσεων Δράσεις επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών, ενδοσχολικές επιμορφώσεις, σύμβουλος/μέντορας στη σχολική μονάδα, επόπτες ποιότητας της εκπαίδευσης Δράσεις ΚΕΔΑΣΥ και ΚΕΠΕΑ Επιμορφωτικά προγράμματα από Erasmus+</p> <p>2. Κέντρο επιμόρφωσης στα ΠΕΠΑΛ Μητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ & ΕΣΚ)</p> <p>3. Γραφεία Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>4. Πιστοποίηση ΥΑ ΓΠ/20082 όπως τροπ. με Ν 4386/2016 (αρ. 67) Ν 4115/2013 (αρ.21) ΥΑ ΓΠ/20082</p> <p>5. Αξιολόγηση Ν 4142/2013 (αρ. 1) Ν 4692/2020 (αρ. 33-35) Ν 4823/2021 ΥΑ 108906/ΓΔ4/</p>	<p>Θεματικές Αξιολογήσεις ΕΘΑΑΕ, ποιότητας διδακτικού έργου ΚΕΔΙΒΙΜ</p> <p>4. Μέτρα πιστοποίησης εκπαιδευτών ενηλίκων</p> <p>5. Λειτουργία ΑΔΙΠΠΑΕ</p> <p>Ετήσια έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου</p> <p>Αξιολόγηση εκπαιδευτικών</p> <p>Εσωτερική/εξωτερική αξιολόγηση σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο</p>
				8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.	Ναι	<p>1. Ν 4763/2020 ,όπως ισχύει</p> <p>2. Ν 4763/2020</p> <p>3. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) Εθνικό Σημείο Συντονισμού για ΕΠΠ Εθνικό Σημείο Επαφής για τη Μεταφορά Πιστωτικών Μονάδων (ECVET)</p> <p>4. ΕΟΠΠΕΠ - εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας</p> <p>5. Ν 4763/2020</p> <p>6. Ν 4763/2020 ΥΑ Κ3/20145/2021</p> <p>7. Ν 4763/2020</p> <p>8. ΠΔ 38/2010 και Ν 4763/2020</p>	<p>1. Θεωρητική/εργαστηριακή κατάρτιση στην ΕΕ (άρ 28) Ξενόγλωσσα τμήματα στα ΙΕΚ για αλλοδαπούς (άρ 26) Μαθητεία σε φορείς υποδοχής και παραγωγικές μονάδες της ΕΕ</p> <p>2. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)</p> <p>3. Θεσμοθετήθηκε το ΕΠΠ σε αντιστοιχία με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)</p> <p>4. ΕΟΠΠΕΠ: εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας</p> <p>6. Διασφάλιση ποιότητας εισροών/εκροών της παρεχόμενης μη τυπικής/άτυπης μάθησης (ΚΣΕΕΚ)</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						9. ΥΑ Φ23/35437/Δ4/2018 10. Ν 4692/2020 όπως ισχύει (άρ. 82-95), Study In Greece 11. Ν 4692/2020 (άρ. 82-95), Ν. 4653/2020 12. Ν 4763/2020 (άρ. 43) 13. Ν 4763/2020 14. Ν 3328/2005 όπως ισχύει 15. Erasmus+, IKY Erasmus+ INEΔΙΒΙΜ Erasmus+ Ν 4823/2021 (αρ. 87)	7. Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών (ΠΕΠΑΛ) 8. Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων (ΑΤΕΕΝ) 9. Αντιστοιχία επαγγελματικών δικαιωμάτων 10. Διεθνοποίηση ΑΕΙ & κινητικότητα (ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών, θερινά προγράμματα σπουδών, διατμηματικά/διαπανεπιστημιακά ΠΠΣ, διδασκαλία σε ξένη γλώσσα, πύλη Study In Greece) 12. Συνεργασίες Περ. Δ/νσεων ΠΕ & ΔΕ, Δ/νσεων και σχολικών μονάδων με φορείς/σχολεία της ΕΕ, eTwinning 13. Διαπερατότητα συστήματος εκπαίδευσης & κατάρτισης 14. Αναγνώριση ξένων τίτλων σπουδών (ΔΟΑΤΑΠ) 15. Θεσμοθετημένη ενσωμάτωση Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και Παράρτημα Διπλώματος, Εκπαιδευτικές ανταλλαγές, Κινητικότητα σπουδαστών/διδασκτικού προσωπικού/ Erasmus+
4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	EKT+ EΤΠΑ	ESO4.8. Fostering active inclusion with a view to promoting equal opportunities, non-	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής ή νομοθετικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένα	Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 8.3 και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-	Η επικαιροποίηση της ΕΣΚΕ στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, πρόσβασης στην εκπαίδευση, παροχής ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψης στέγης,

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		discrimination and active participation, and improving employability, in particular for disadvantaged groups RSO4.3. Promoting the socioeconomic inclusion of marginalised communities, low income households and disadvantaged groups, including people with special needs, through integrated actions, including housing and social services		διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.		2016) 4) Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, ΕΛΣΤΑΤ, ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, Μητρώο Ανέργων με Αναπηρία του ΟΑΕΔ, Δελτία Τύπου Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Στόχοι «Ευρώπη 2020»	περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές και των ειδικών αναγκών ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας. Τα στοιχεία έχουν συλλεχθεί από: 1) Πηγές στατιστικών δεδομένων (Eurostat ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Ανέργων με Αναπηρία του ΟΑΕΔ, πληροφοριακό σύστημα my school, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS. 2) Το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα του Εθνικού Μηχανισμού Κοινωνικής Ένταξης (Ε.ΓΠ.Σ.) 3) Το ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-2020 για τις δράσεις κοινωνικής ένταξης 4) Πρωτογενείς και δευτερογενείς έρευνες πεδίου σε θέματα κοινωνικής ένταξης 5) Στοιχεία των Κέντρων Κοινότητας και των δομών κοινωνικής αλληλεγγύης 6) Εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-2020 Επίσης, έχει ξεκινήσει η διαδικασία διασύνδεσης του Ε.Γ.Π.Σ με βάσεις δεδομένων που σχετίζονται με την εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής ένταξης. Στο πλαίσιο αυτό θα αναπτυχθούν περαιτέρω εργαλεία Επιχειρηματικής Ευφυΐας για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της νέας ΕΣΚΕ.
				2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του	Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 8.1 και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ	Στην ΕΣΚΕ 21 – 27:

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.		<p>ΔΡΑΣΕΩΝ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ/ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΑΞΟΝΑ, Ενότητα 5.6 (ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ)</p> <p>2) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα, • Κινητοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων, • Συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α' & Β' βαθμού. <p>Κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης, ψηφίστηκε ο νόμος που ρυθμίζει τα θέματα παιδικής κακοποίησης, εισάγεται το πρόγραμμα «ΚΥΨΕΛΗ» για την αναβάθμιση της ποιότητας υπηρεσιών των βρεφονηπιακών σταθμών, προωθείται ο θεσμός του Εθνικού Συντονιστή για την Εγγύηση για το Παιδί.</p> <p>Το ΥΠΕΚΥ συμμετέχει στο Πρόγραμμα Child Guarantee III που υλοποιείται στην Ελλάδα από την UNICEF, ενώ σε συνεργασία με τη Unicef πρόκειται να καταρτιστεί το Εθν. Σχ. Δράσης για την Εγγύηση για το Παιδί.</p> <p>Για την αντιμετώπιση των συνεπειών της Covid-19, δρομολογήθηκαν δράσεις:</p> <p>(α) ενίσχυσης Φορέων Κοιν. Πρόνοιας με έκτακτο προσωπικό (ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ)</p> <p>(β) προμήθεια υγειονομικού υλικού για Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων και Κέντρα Κοιν. Πρόνοιας (ΕΠΜΔΤ).</p> <p>Η νέα ΕΣΚΕ έχει συνέργειες με εθνικές στρατηγικές και σχέδια δράσης στον τομέα της κοινωνικής ένταξης και</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							περιλαμβάνει δράσεις για δικαιούχους διεθνούς προστασίας και μετανάστες.
				3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περίθαλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας.	Ναι	<p>1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία: https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf</p> <p>2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση)</p> <p>3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021)</p>	<p>Η ΕΣΚΕ 21-27 περιλαμβάνει ως Προτεραιότητα Πολιτικής την Προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της αποκατάστασης η οποία εναρμονίζεται με το Εθνικό Σχ. Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ, (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά τυπικής ανάπτυξης ή με αναπηρία, χρονίως πάσχοντες).</p> <p>Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα πολιτικής για την αποϊδρυματοποίηση και συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για άτομα με αναπηρίες • Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας • Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με αναπηρία • Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας Παιδιών με Αναπηρία • Λοιπά μέτρα πρόληψης της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. <p>Τα μέτρα αυτά προβλέπεται να συνεχίσουν στην ΠΠ 2021-27 και περιλαμβάνονται στη νέα ΕΣΚΕ.</p> <p>Αναφορικά με την αποϊδρυματοποίηση παιδιών στο Ν. 4837 (ΦΕΚ Α 178/1-10-2021) «Πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης...» εντάσσονται και μέσα πρόωξης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>παιδιών, προωθείται η βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου Διαμερίσματα Ημιαντόνομης Διαβίωσης για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας.</p>
				<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.</p>	<p>Ναι</p>	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 8.4 και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ</p> <p>2) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία</p> <p>3) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο)</p>	<p>Κατά την εκπόνηση της ΕΣΚΕ και του Σχεδίου Δράσης, ΠΠ21-27, το ΥΠΕΚΥ συνεργάστηκε με τα συναρμόδια Υπουργεία και τους εποπτευόμενους φορείς για την συμπερίληψη μέτρων και δράσεων που υλοποιούν. Επίσης, ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της νέας ΕΣΚΕ μέσω του orengon, της οποίας οι παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα ενσωματώθηκαν στο τελικό κείμενο.</p> <p>Στο πλαίσιο κατάρτισης της Εθνικής Στρατηγικής για την αποϊδρυματοποίηση, αυτή τέθηκε σε διαβούλευση σε εκδήλωση του ΥΠΕΚΥ τον Φεβρ. '20.</p> <p>Επιμέρους καινοτόμες δράσεις που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν κατά την ΠΠ 21-27 έχουν εμπλέξει κατά το σχεδιασμό τους τα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ Προσωπικός Βοηθός για τα ΑμεΑ).</p> <p>Μέσω της Εξωτερικής αξιολόγησης της ΕΣΚΕ 2014-2020 έγινε επίσης διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη και οι απόψεις τους ελήφθησαν υπόψη στη νέα ΕΣΚΕ.</p> <p>Τέλος, στο πλαίσιο εφαρμογής της νέας ΕΣΚΕ, η Δνση Κοιν. Ένταξης και Κοιν.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Συνοχής του ΥΠΕΚΥ θα αποτελέσει κεντρικό συντονιστικό όργανο δρώντας σε συνεργασία με τα όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο.
4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	EKT+	ESO4.10. Promoting the socio-economic integration of marginalised communities, such as Roma people	Όχι	Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Μέτρα για την επίτευξη της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.			
4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	EKT+ EΤΠΑ	ESO4.11. Enhancing the equal and timely access to quality, sustainable and affordable services, including services that promote the access to housing and person-centred care including healthcare ; modernising social protection systems, including promoting access to social protection, with a particular focus on children and disadvantaged groups; improving accessibility including for persons with disabilities, effectiveness and resilience of healthcare systems and long-	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει: 1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και συντονισμένων μέτρων.	Ναι	-	<ul style="list-style-type: none"> • Διατίθεται επικαιροποιημένη χαρτογράφηση των υποδομών και ανθρωπίνων πόρων της ΠΦΥ με το ανθρώπινο δυναμικό στο σύνολο των δομών στις Περιφέρειες συμπ. των ΤΟΜΥ/ΚΟΜΥ (9ος 2021). • Από το ΒΙ του Υπουργείου αντλούνται αναφορές για τις δομές και το αντίστοιχο προσωπικό της β'βάθμιας, γ'βάθμιας φροντίδας Υγείας (Δημόσια Νοσοκομεία), συμπ. των τμημάτων και κλινικών Ψυχικής Υγείας του ΕΣΥ. • Τα στοιχεία ιδιωτικών δομών Ψυχικής Υγείας (ΝΠΙΔ) καταγράφονται. Βλ. στο ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ . • Το Τμήμα Βιο-ιατρικής του Υπουργείου τηρεί το αρχείο παρακολούθησης του Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Υψηλής Τεχνολογίας των Δημόσιων Δομών. Με βάση αυτό γίνεται προτεραιοποίηση στις προτάσεις εξοπλισμού των Μονάδων Υγείας που στέλνουν οι ΥΠΕ. • Για το ιατρικό προσωπικό και ειδικότητες της ΠΦΥ διατίθεται επίκαιρη χαρτογράφηση όλων των ιατρών ιδιωτών συμβεβλημένων του ΕΟΠΥΥ και μέσω της εφαρμογής Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης της ΗΔΙΚΑ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		term care services RSO4.5. Ensuring equal access to health care and fostering resilience of health systems, including primary care, and promoting the transition from institutional to family- and community-based care		2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • Π.Δ. 121/2017 (ΦΕΚ Α 148/09.10.2017)) • Ν. 4368/2016 (ΦΕΚ Α 21/21.02.2016), άρθρο 33 • Ν.4486/2017 (ΦΕΚ Α 115/07.08.2017) • Ν. 4461/2017 (ΦΕΚ Α 38/28.03.2017) • Ν. 2716/1999 (ΦΕΚ Α 96/17.05.1999) • Άρθρο 162 Ν. 4600/2019 • Ν.4727/2020 (ΦΕΚ Α 184/23.09.2020) • Ν. 4675/2020 (ΦΕΚ Α 54/11.03.2020) • Πολιτική για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων 	<p>Με τον Ν. 4368/2016 προβλέπεται η διασφάλιση της καθολικής υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού (Άρθρο 33 Υγειονομική κάλυψη ανασφάλιστων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων).</p> <p>Με τον Ν. 4486/17 υπάρχει πρόβλεψη για ειδική μέριμνα για Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ).</p> <p>Για τις υπηρεσίες Long term care έχουν θεσπιστεί βασικές διατάξεις με τον Ν. 4675/20, άρθρο 3 παρ.1γ, αρ.4 για πρόληψη ανικανότητας, πρόληψη υποτροπών, παροχή μακροχρόνιας φροντίδας κ.λπ.</p> <p>Πρόσφατα (4ος 2021) στο πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής, κατατέθηκε το 5ετές ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία, το οποίο περιλαμβάνει δράσεις μακροχρόνιας φροντίδας για τους ασθενείς με καρκίνο, για εξαρτημένους και παρεμβάσεις πρόληψης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και προαγωγής της ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων.</p>
				3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • Π.Δ. 121/2017 (ΦΕΚ Α 148/09.10.2017)) • Ν. 4368/2016 (ΦΕΚ Α 21/21.02.2016), άρθρο 33 • Ν.4486/2017 (ΦΕΚ Α 115/07.08.2017) • Ν. 4461/2017 (ΦΕΚ Α 	<p>Στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνονται μέτρα που προάγουν την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης στην ΠΦΥ με σκοπό την προσέγγιση ολιστικής φροντίδας στην Υγεία μέσα από τη λειτουργία τοπικού δικτύου, τη διασύνδεση μεταξύ των βαθμίδων, εργαστηρίων του ΕΣΥ (Π.Φ.Υ., μακροχρόνια φροντίδα, Ψ.Υ. κ.α.) με το</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>38/28.03.2017)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ν. 2716/1999 (ΦΕΚ Α 96/17.05.1999) • Άρθρο 162 Ν. 4600/2019 • Ν.4727/2020 (ΦΕΚ Α 184/23.09.2020) • Ν. 4675/2020 (ΦΕΚ Α 54/11.03.2020) • ΥΑ (ΑΔΑ: 6ΣΠ8465ΦΥΟ-ΜΧ2) • Πολιτική για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων 	<p>σύστημα Πρόνοιας & Κοινωνικής Φροντίδας. Προβλέπονται επίσης η διασύνδεση Υπηρεσιών της ΠΦΥ με τη Δημόσια Υγεία, η ενίσχυση του Μηχανισμού Επιδημιολογικής Επιτήρησης & Επαγρύπνησης και του συστήματος Διαχείρισης Κρίσεων Δ.Υ.</p> <p>Η αποασυλοποίηση των ψυχικά πασχόντων είναι μια εφαρμοσμένη μεταρρύθμιση σύμφωνα με τον Ν. 2716/99. Περιλαμβάνει δομές αποκατάστασης και φιλοξενίας για την εργασιακή και κοινωνική επανένταξη τους σε ΚΟΙΣΠΕ, δομές πρόληψης και α'βάθμιας φροντίδας Ψ.Υ στην κοινότητα. Επίσης αναπτύχθηκαν Ψυχ. Τμήματα στα δημόσια Νοσοκομεία. Προβλέπεται περαιτέρω η ολοκλήρωση του δικτύου των ως άνω υπηρεσιών με έμφαση στο παιδί, στους ηλικιωμένους, υποστήριξη στην οικογένεια με δομές ολιγοήμερης διαμονής, εκπαίδευση επαγγελματιών και φροντιστών και κάλυψη αναγκών από τις επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης.</p>

5. Programme authorities

Reference: point (k) of Article 22(3) and Articles 71 and 84 CPR

Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος

Programme authorities	Επωνυμία του φορέα	Όνομα αρμοδίου επικοινωνίας	Θέση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Διαχειριστική αρχή	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας	Ιωάννης Παπαδόπουλος	Αναπληρωτής Προϊστάμενος	jrapadopoulos@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	Α. ΤΟΥΡΚΟΛΙΑ		a.tourkolia@edel.gr
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Ειδική Υπηρεσία Αρχής Πιστοποίησης	Βασιλική Αλέστα	Προϊσταμένη	alesta@m nec.gr

The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR if more bodies are identified to receive payments from the Commission

Reference: Article 22(3) CPR

Table 13A: The portion of the percentages set out in point (b) of Article 36(5) CPR that would be reimbursed to the bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR (in percentage points)

6. Partnership

Reference: point (h) of Article 22(3) CPR

Η εταιρική σχέση έχει χαρακτηριστεί ως μια από τις βασικές αρχές για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων και έχει συνδεθεί στενά με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Η **αρχή της εταιρικής σχέσης** συνεπάγεται στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των δημόσιων αρχών των Κρατών Μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και του ιδιωτικού τομέα. Οι εταίροι στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε όλο τον κύκλο ζωής των Προγραμμάτων (σχεδιασμός, προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση).

Στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, σύμφωνα με το άρθρο 6 του σχεδίου του ΚΚΔ που αναφέρεται στην εταιρική σχέση και την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, κάθε Κράτος Μέλος οργανώνει την εταιρική σχέση με τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές. Η εταιρική σχέση, σύμφωνα με το άρθρο 6 του σχεδίου του ΚΚΔ, θα πρέπει να οργανωθεί προωθώντας τη συμμετοχή των εταίρων σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της εφαρμογής των Προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις επιτροπές παρακολούθησης και με ενεργοποίηση και εμπλοκή εταίρων από:

- τις αστικές και άλλες δημόσιες αρχές
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
- τους φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Η ενεργή συμμετοχή των εταίρων και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση με γνώμονα την ορθή διαβούλευση, τη συμμετοχή και τον διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους, σύμφωνα με το Άρθρο 6 του σχεδίου ΚΚΔ και τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Δεοντολογίας για την Εταιρική Σχέση εφαρμόστηκε σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας και της κατάρτισης του Προγράμματος, συμβάλλοντας στη βελτίωση της συλλογικής δέσμευσης, στην αφομοίωση της στρατηγικής του τομέα μεταφορών, στην ανάπτυξη σχετικής γνώσης και τεχνογνωσίας, καθώς και στην ενσωμάτωση απόψεων και οπτικών, διασφαλίζοντας παράλληλα μεγαλύτερη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων.

Στη φάση σχεδιασμού και προετοιμασίας για την κατάρτιση του Προγράμματος Δυτικής Μακεδονίας και τον καθορισμό της στρατηγικής και των επιμέρους προτεραιοτήτων, έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Λαμβάνοντας υπόψη την 1η εγκύκλιο για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης, τον Οκτ του 2019 πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές συναντήσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς για την προετοιμασία της πρότασης των κατευθύνσεων αναπτυξιακής στρατηγικής της ΠΔΜ για τη νέα ΠΠ 2021-2027. Σε συνέχεια των προτάσεων των φορέων καταρτίστηκε η πρόταση της ΠΔΜ για τη διαμόρφωση των κατευθύνσεων του Εταιρικού Συμφώνου Ανάπτυξης 2021-2027, παρουσιάστηκε και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο (Οκτ 2019).

- Λαμβάνοντας υπόψη τη 2η εγκύκλιο για το σχεδιασμό των Προγραμμάτων 2021-2027, συγκροτήθηκαν οι Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος (ΟΣΠ) με την ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ να αναλαμβάνει συντονιστικό ρόλο. Στις ΟΣΠ συμμετέχουν εκπρόσωποι των εξής φορέων:

- Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας,

- Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας,
- Δήμων της Περιφέρειας, Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (ΠΕΔ),
- ΔΕΥΑ – ΔΕΤΗ Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, Δημοτικών Επιχειρήσεων,
- Επιμελητηρίων,
- Αναπτυξιακών Εταιριών,
- Ακαδημαϊκών και Ερευνητικών Φορέων,
- 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠΕ), Νοσοκομεία Περιφέρειας,
- Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Δυτικής Μακεδονίας,
- Περιφερειακή Διοίκηση Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Δυτικής Μακεδονίας,
- Υπηρεσίες Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας,
- Εφορείες Αρχαιοτήτων,
- Φορείς Διαχείρισης Περιβάλλοντος,
- Ιερές Μητροπόλεις Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας,
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ),
- Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Μακεδονίας,
- Σύλλογοι ΑμεΑ,
- Πανελλαδική Συνομοσπονδία Ελλήνων Ρομά «ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ»,
- Σύνδεσμος Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδας (ΣΕΠΕ),
- Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδας (ΣΒΒΕ),
- Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδας (ΣΕΒΕ),
- Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ),
- Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ),
- Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ),
- Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας (ΟΚΕ),
- Ομοσπονδία Εθελοντικών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Ελλάδας – ΟΕΜΚΟΕ,
- ΟΑΕΔ, Εργατικά Κέντρα,
- Εμπορικοί Σύλλογοι – Σύνδεσμοι,
- Συλλογικοί Φορείς κλάδου Οίνου, Συλλογικοί Φορείς κλάδου Γούνας,
- Αγροτικοί Συνεταιρισμοί – Ενώσεις – Σύλλογοι,
- Ενώσεις Παροχής Τουριστικών Υπηρεσιών, Χιονοδρομικά Κέντρα,
- Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, Ενώσεις – Σύλλογοι κοινωνία των πολιτών.

- Στο πλαίσιο της ενημέρωσης και της διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς και τους πολίτες η ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ προχώρησε στη δημιουργία ειδικής ενότητας με τίτλο «Νέα Προγραμματική Περίοδος 2021-2027» στην ιστοσελίδα της ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ (www.perpdm.gr) με διακριτές ενότητες που αφορούν τους Στόχους Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Περιόδου 2021-2027, διάφορα Ευρωπαϊκά Κείμενα, τους Κανονισμούς και τις Εγκυκλίους σχεδιασμού, τις Εθνικές Στρατηγικές / Σχέδια Δράσης και τις Περιφερειακές Στρατηγικές / Σχέδια Δράσης, το Σχεδιασμό του Προγράμματος και τη Διαβούλευση Πολιτών.

- Στους εμπλεκόμενους φορείς συμπεριλαμβανομένων και των Επιτελικών Δομών των αρμόδιων Υπουργείων και στα μέλη της εταιρικής σχέσης – ΟΣΠ, απεστάλη με ηλεκτρονικό τρόπο το Φεβρουάριο του 2021 Κείμενο Εργασίας (concept paper) του ΕΠ ΠΔΜ 2021-2027 στις για την υποβολή προτάσεων με ιδιαίτερη έμφαση στη συμπλήρωση των προτεινόμενων δράσεων / εμβληματικών έργων στους θεματικούς τομείς ανάπτυξης αρμοδιότητας των φορέων, με 215 παραλήπτες εμπλεκόμενους φορείς.

- Την ίδια περίοδο και με γνώμονα τη διασφάλιση της ενεργούς συμμετοχής τόσο των φορέων εταιρικής σχέσης, όσο και της κοινωνίας των Πολιτών την κατάρτιση του Προγράμματος Δυτικής Μακεδονίας αναρτήθηκε διαδικτυακά ερωτηματολόγιο ευρείας διαβούλευσης (Ιαν-Απρ 2021), το οποίο περιλάμβανε τις νέες προκλήσεις, προτεραιότητες, στοχεύσεις και ενδεικτικές δράσεις του

Προγράμματος.

- Με βάση τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων για τη διαμόρφωση της στρατηγικής και των προτεραιοτήτων του Προγράμματος Δυτικής Μακεδονίας, ακολούθησε διαβούλευση με τους κεντρικούς φορείς (ΕΥΣΣΑ, ΕΥΣΕΚΤ) και τους τομεακούς φορείς των Προγραμμάτων (Ανταγωνιστικότητας – Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας, Ψηφιακού Μετασχηματισμού, Περιβάλλοντος – Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υποδομών Μεταφορών, Πολιτικής Προστασίας, Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευσης και δια Βίου Μάθησης) προκειμένου μέσω τακτικών διαδικτυακών συνεδριάσεων να διευκρινιστούν και να οριστικοποιηθούν τα θέματα διαχωρισμού και συμπληρωματικότητας των δράσεων μεταξύ των Προγραμμάτων για τις παρεμβάσεις του ΕΓΠΑ και του ΕΚΤ που θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα.
- Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στη διαβούλευση με το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Π-ΔΑΜ) για το περιεχόμενο των προγραμμάτων, το διαχωρισμό και τη συμπληρωματικότητα των δράσεων των προγραμμάτων μέσω 8 τηλεδιασκέψεων που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο Φεβ – Ιουν 2021.
- Την περίοδο 19-27 Ιουλίου 2021 πραγματοποιήθηκε καμπάνια 5 ενημερωτικών συναντήσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς για το 1ο σχέδιο του Προγράμματος ΠΔΜ 2021-2027 (συνολικά περίπου 200 συμμετέχοντες).
- Στους εμπλεκόμενους φορείς συμπεριλαμβανομένων και των Επιτελικών Δομών των αρμόδιων Υπουργείων και στα μέλη της εταιρικής σχέσης – ΟΣΠ την περίοδο Ιουλίου – Αυγούστου 2021 απεστάλη με ηλεκτρονικό τρόπο τον Ιούλιο του 2021 το Σχέδιο του Προγράμματος ΠΔΜ 2021-2027 για την υποβολή σχολίων και προτάσεων, με 215 παραλήπτες εμπλεκόμενους φορείς.
- Τον Οκτώβριο του 2021 πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση του Σχεδίου του Προγράμματος ΠΔΜ 2021-2027 και η έγκρισή του από το Περιφερειακό Συμβούλιο.

Η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους και η εταιρική σχέση λαμβάνουν μόνιμη μορφή **κατά τη φάση υλοποίησης** με κορυφαίο όργανο την Επιτροπή Παρακολούθησης (ΕπΠα) με αρμοδιότητα μεταξύ άλλων την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΕΠ, τη λήψη αποφάσεων για τον αποτελεσματικό και αποδοτικό προγραμματισμό και εφαρμογή του, διατυπώνοντας απόψεις και εγκρίνοντας την εξειδίκευση δράσεων, τη μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης των πράξεων, τις εκθέσεις υλοποίησης, τις αναθεωρήσεις, το σχέδιο αξιολόγησης κλπ.

Πέραν των τυπικών μέτρων ενίσχυσης του επιχειρησιακού χαρακτήρα της Επιτροπής Παρακολούθησης, όπως η αντιπροσωπευτική σύνθεσή της και η υποστήριξη της λειτουργίας της από γραμματεία της Διαχειριστικής Αρχής, πρόκειται να ληφθούν και άλλα μέτρα άμεσης επικοινωνίας και ενημέρωσης των μελών της, με αναμενόμενο αποτέλεσμα την μεγαλύτερη κινητοποίησή τους.

Τέτοια μέτρα είναι ενδεικτικά η διαδικτυακή επικοινωνία των μελών της μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής «Διάλογος», όπου είναι δυνατή η επικοινωνία των μελών ανά πάσα στιγμή, η υποβολή ερωτημάτων και παρατηρήσεων, καθώς και η εξατομικευμένη ενημέρωση μέσω email για κάθε νέα ανάρτηση.

Τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, θα έχουν τη δυνατότητα να θέτουν ερωτήματα και να λαμβάνουν απαντήσεις για ειδικότερα ζητήματα, όπως το πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος, την αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων, την αξιόπιστη εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής των πράξεων, την πορεία σύνταξης των ετήσιων και τελικής έκθεσης εφαρμογής, την αξιολόγηση του προγράμματος, την εφαρμογή των αρχών της προσβασιμότητας κλπ.

Με τα μέτρα αυτά αυξάνεται η διαφάνεια της εφαρμογής του Προγράμματος και η παραγωγική συμμετοχή των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης σ' αυτό, με αναμενόμενη άμεση θετική επίπτωση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων στην επίτευξη των

τεθέντων στόχων.

7. Communication and visibility

Reference: point (j) of Article 22(3) CPR

Κύριος επικοινωνιακός στόχος

Η βελτίωση της εικόνας των πολιτών για τη συμβολή της Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ στη βελτίωση της καθημερινότητάς τους, μέσω της χρηματοδότησης από το ΕΠ ΔΜ δράσεων για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της ΔΜ, προστασίας του περιβάλλοντος και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής.

Ειδικοί επικοινωνιακοί στόχοι

- Ενεργοποίηση φορέων, οργανώσεων, πολιτών και άλλων δυνητικών δικαιούχων για την αξιοποίηση των ευκαιριών χρηματοδότησης και εδραίωση εμπιστοσύνης στις διαδικασίες επιλογής και υλοποίησης των δράσεων
- Παροχή έγκυρης και έγκαιρης ενημέρωσης σε μορφές προσβάσιμες σε όλους για το σύνολο των δράσεων του ΕΠ ΔΜ, με τη συγχρηματοδότηση της ΕΕ
- Ευαισθητοποίηση των δικαιούχων για την προστιθέμενη αξία της επικοινωνίας των έργων τους και υποστήριξή τους για ευρεία διάχυση της πληροφόρησης
- Ενίσχυση του διαλόγου με πολίτες, για τη βελτίωση της αναγνωρισιμότητας και της θετικής στάσης για το ρόλο και τη συμβολή της ΕΕ,

ώστε να επικοινωνηθούν ευρέως οι ευκαιρίες και τα αποτελέσματα της Πολιτικής Συνοχής στη ΔΜ.

Κοινά – στόχοι

Γενικές κατηγορίες κοινών-στόχων αποτελούν οι δυνητικοί δικαιούχοι, οι δικαιούχοι και το ευρύ κοινό. **Οι κατηγορίες θα εξειδικεύονται** κατά το σχεδιασμό των δράσεων (ορισμός κοινού-στόχου, λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια όπως η δημογραφία, οι γνώσεις/γνώμη/συμπεριφορές σχετικά με το μήνυμα, παράγοντες/μέσα που επηρεάζουν την κοινή γνώμη κλπ)

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Δυνητικοί Δικαιούχοι/Δικαιούχοι (Εθνικές/Περιφερειακές/Τοπικές Αρχές και Αναπτυξιακοί Φορείς, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, επιχειρήσεις κλπ)
- Ευρύ κοινό (κάτοικοι & επισκέπτες)
- Πολλαπλασιαστές Πληροφόρησης/Κοινωνία των πολιτών (επαγγελματικές οργανώσεις, επιμελητήρια, οικονομικοί & κοινωνικοί εταίροι, ΜΚΟ, εκπαιδευτικά ιδρύματα κλπ)
- ΜΜΕ, διαμορφωτές κοινής γνώμης
- Ειδικές κατηγορίες (ευπαθείς ομάδες, ΑμεΑ, νέοι, γυναίκες, μαθητές, επαγγελματικές ομάδες, κάτοικοι ορεινών-μειονεκτικών περιοχών κλπ)

Μέσα επικοινωνίας συμπεριλαμβανομένης της προβολής μέσω social media

Θα αξιοποιηθούν μέσα και εργαλεία επικοινωνίας, ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κόστος, το κοινό-στόχο και τη χρονική στιγμή της υλοποίησης των δράσεων, ενώ λαμβάνονται υπόψη και τα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΔΜ 2014–2020.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

Μέσο : Δικτύωση

Εργαλεία

- Με άτομα ή φορείς που δραστηριοποιούνται στη ΔΜ και μπορούν να λειτουργήσουν ως πολλαπλασιαστές (Europe Enterprise Network, EDIC ΔΜ, Πανεπιστήμιο, Περ/κή Δ/νση Εκπ/σης, δημοσιογράφοι, ΜΜΕ, κα)
- Με άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα που χρηματοδοτούν δράσεις στην ΠΔΜ και διοργάνωση κοινών δράσεων

Μέσο : Ψηφιακή Παρουσία

Εργαλεία

- Νέος ιστότοπος προσβάσιμος σε όλους - σύνδεση με εθνικό ιστότοπο
- Λογαριασμοί στα κύρια μέσα κοινωνικής δικτύωσης, (Facebook: ευρύ κοινό, influencers, Instagram: νέοι, influencers, Twitter: decisionmakers, stakeholders LinkedIn: φορείς δικτύωσης, YouTube: νέοι, influencers)
- Προβολή σε online μηχανές αναζήτησης (SEO)

Μέσο : Εκδηλώσεις

Εργαλεία

- Ημερίδες Ενημέρωσης
- Εκδηλώσεις/Συνέδρια με φορείς

Μέσο : Γραφείο Τύπου & Έμμεση Δημοσιότητα

Εργαλεία

- Δελτία Τύπου, Αρθρογραφία, Δημοσιεύματα
- Συνεντεύξεις Τύπου
- e-Newsletter

Μέσο : Έντυπο & Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Υλικό

Εργαλεία

- Οδηγός Δημοσιότητας για Δικαιούχους
- Έντυπα & Αφίσες
- Video έργων & καλών πρακτικών, Storytelling

Μέσο : Προβολή στα ΜΜΕ, το Διαδίκτυο & τα Social Media

Εργαλεία

- Τηλεόραση
- Ραδιόφωνο
- Τύπος
- Premium Display Ads
- Google Ads
- Social Media Ads

Μέσο : Ολοκληρωμένες εκστρατείες προβολής

Εργαλεία

- Συμμετοχή σε εκστρατείες της ΕΕ
- Εκστρατείες ειδικού σκοπού

Έργα στρατηγικής σημασίας

Ειδικές δράσεις θα σχεδιαστούν για τα **έργα στρατηγικής σημασίας του Π-ΔΜ** προσαρμοσμένες κάθε φορά στη φύση των έργων και το κοινό-στόχο.

Προϋπολογισμός

Ο προϋπ/σμός διαμορφώθηκε με βάση τις ανάγκες επικοινωνίας και τον συνολικό προϋπ/σμό του ΕΠ ΔΜ (Τεχνική Βοήθεια) και ανέρχεται σε 1,5εκ. € (1,1 εκ. € ΕΤΠΑ, 0,4 εκ. € ΕΚΤ). Με την περιγραφή των δράσεων θα παρέχεται ενδεικτικός οικονομικός προγραμματισμός ανά δραστηριότητα/μέσο και έτος.

Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση της επικοινωνίας προδιαγράφεται από το στάδιο σχεδιασμού των επικοινωνιακών ενεργειών και μέσων/εργαλείων, παρακολουθείται κατά την υλοποίηση και αποτιμάται μετά την ολοκλήρωση. Η αξιολόγηση υλοποιείται αξιοποιώντας δείκτες υλοποίησης (outputs), αποτελέσματος (result), επιπτώσεων (impact).

Δείκτες υλοποίησης (ΔΥλ) / Δείκτες αποτελέσματος (ΔΑπ)

ΔΥλ Επισκεψιμότητα ιστοσελίδας

ΔΑπ Βαθμός ικανοποίησης χρηστών

ΔΥλ Socialmedia (Αριθμός σελίδων, Αριθμός & Τύπος Αναρτήσεων)

ΔΑπ Αριθμός fans/followers, Engagement (comments, reactions, re-tweets, hashtag exposure)

ΔΥλ Αριθμός εκδηλώσεων

ΔΑπ Αριθμός συμμετεχόντων

ΔΑπ Βαθμός ικανοποίησης/χρησιμότητας

ΔΥλ Αριθμός καταχωρίσεων σε ΜΜΕ

ΔΑπ Audience recall καμπάνιας/ενέργειας

ΔΥλ Συχνότητα εκπομπών ρ/τ σποτ

ΔΑπ Audience recall καμπάνιας/ενέργειας

Δείκτες επιπτώσεων (κοινοί για όλους τους ΔΥλ, ΔΑπ)

- Αναγνωρισιμότητα ΕΠ ΔΜ και έργων
- Θετική άποψη για το ΕΠ ΔΜ και τη συμβολή της ΕΕ

Επιπλέον, προβλέπεται διενέργεια ερευνών αναγνωρισιμότητας και αξιολογήσεων της Στρατηγικής Επικοινωνίας.

Μετά την έγκριση του νέου Π-ΔΜ θα οριστεί Υπεύθυνος Ε&Π του Π-ΔΜ.

8. Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95 του ΚΚΔ	Ναι	Όχι
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ	☐	☒
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ	☐	☒

Appendix 1: Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the SCO will be applied in %	Τύπος/-οι καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Type of SCO (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the SCO
					Κωδικός(1)	Περιγραφή	Κωδικός(2)	Περιγραφή			

(1) This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex I to the CPR and the Annex IV to the EMFAF regulation

(2) This refers to the code of a common indicator, if applicable

Appendix 1: Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.

3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and, if requested, provided in a format that is usable by the Commission.

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.

5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.

--

Appendix 2: Union contribution based on financing not linked to costs

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδεμένη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Type(s) of operation covered		Conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον/στους δικαιούχο/-ους
					Κωδικός (1)	Περιγραφή		Κωδικός (2)	Περιγραφή		

(1) This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex 1 to the CPR and the Annex IV to the EMFAF regulation

(2) This refers to the code of a common indicator, if applicable

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Article 22(3) CPR

Ενδεικτικός κατάλογος σχεδιαζόμενων πράξεων στρατηγικής σημασίας

1. (1i) Νέα πτέρυγα (Γ) στις εγκαταστάσεις του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ) / ΙΔΕΠ στην Πτολεμαΐδα, εκτιμώμενου προϋπ/σμού 5.000.000 € με εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 2023-2025. (Ωρίμανση μελέτης από ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020).
2. (2iv) Αντιπλημμυρική προστασία Νοτιοδυτικής πλευράς πόλης Κοζάνης , εκτιμώμενου προϋπ/σμού 9.500.000 € με εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 2022-2024. (Έργο phasing από ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020).
3. (2v) Κατασκευή υποδομών αστικών αποβλήτων Δημοτικής Ενότητας Φιλώτα Δήμου Αμυνταίου, εκτιμώμενου προϋπ/σμού 9.100.000 € με εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 2022-2024. (Έργο phasing από ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020).
4. (3ii) Κατασκευή -Βελτίωση ΕΟ15 από διασταύρωση με ΕΟ2 Φλώρινας-Καστοριάς μέχρι το μεθοριακό σταθμό Λαιμού Πρεσπών, εκτιμώμενου προϋπ/σμού 42.500.000 € με εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 2023-2026. (Ωρίμανση μελέτης από ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020).
5. (4ii) Δημιουργία Εκπαιδευτικού Αστρονομικού Πάρκου ΟΡΛΙΑΚΑ στο Νομό Γρεβενών , εκτιμώμενου προϋπ/σμού 10.000.000 € με εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 2022-2024. (Έργο phasing από ΕΠ-ΠΔΜ 2014-2020).
6. (4ια) Κέντρα Κοινότητας με δυνατότητα ενσωμάτωσης νέων υπηρεσιών (ΚΕΜ, διαπολιτισμική μεσολάβηση, κ.α.), εκτιμώμενου προϋπ/σμού 6.000.000 € με εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 2022-2027.